

22655

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ * SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**MECMÛ'A-Î ÂRİFÎ'DE BULUNAN İLK ON
MAKAMIN METİN ÇALIŞMASI**

Yüksek Lisans Tezi

NURGÜL GÖKTÜRK

Güzel Sanatlar Anasanat Dalı

Musiki Sanat Dalı

Türk Sanat Müziği Alanı

**T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ**

Haziran – 1992

**MECMÛ'A-Î ÂRİFÎ'DE BULUNAN İLK ON
MAKAMIN METİN ÇALIŞMASI**

Yüksek Lisans Tezi

NURGÜL GÖKTÜRK

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih : 22 Haziran 1992
Tezin Savunulduğu Tarih : 10 Temmuz 1992
Tez Danışmanı : Prof.Dr.Nevzad Atlığ
Diğer Jüri Üyeleri : Prof.Dr.Selâhattin İçli
Prof.Dr.Kemâl Eraslan

ÖNSÖZ

"Mecmû'a-i Ârifi'de bulunan ilk on makamın metin çalışması" konulu bu çalışma İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Ana Sanat Dalı Türk San'at Müziği alanında Yüksek Lisans tezi olarak hazırlanmıştır.

Tezimin hazırlık çalışmalarında teşvik ve yardımlarını gördüğüm danışmanım Sayın Prof.Dr.Nevzad Atlığ'a, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Öğretim Üyesi ve Türkiyat Enstitüsü Başkanı Sayın Prof.Dr.Kemal Eraslan'a, İstanbul Radyosu Türk Sanat Müziği Müdür Yardımcısı Sayın Fethi Karamahmutoğlu'na, bilgi ve görüşlerinden yararlandığım beni yetiştiren değerli hocalarıma teşekkürü bir borç bilirim

NURGÜL GÖKTÜRK

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET	iv
SUMMARY	v
BÖLÜM I. GİRİŞ	1
BÖLÜM II. HACI ÂRİF BEY VE MUSİKİMİZDEKİ YERİ	3
BÖLÜM III. MECMÛ'A-İ ÂRİFÎDEKİ İLK ON MAKAMIN METİN ÇALIŞMALARI	5
SONUÇ	151
KAYNAKLAR	152
ÖZGEÇMİŞ	153

ÖZET

I. GİRİŞ

Mecmû'a-i Ârifî'nin "İlk on makamı üzerindeki metin çalışması" konulu bu çalışma, İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde yapılan bir yüksek lisans tezidir.

II. AÇIKLAMA

Bu çalışma Hacı Ârif Bey'in "Mecmû'a-i Ârifî adlı güfte mecmuası üzerinde yapılmıştır.

- a) Eser nasıl ve nereden bulundu, içeriği
- b) Hacı Ârif Bey ve musîkimizdeki yeri
- c) İlk on makamdaki metinlerin vezin çalışması
- d) İlk on makamda bulunan eserlerin günümüze kadar özünü koruyup korumadığı ve bize kadar ulaşıp ulaşmadığı

III. ÇALIŞMAYA KONU OLAN BÖLÜMLER

- a) İlk on makamdaki şarkı sözlerinin metin çalışması yapıldı. Şarkı sözlerinin günümüze kadar özünü koruyup korumadığı ve günümüze kadar ulaşıp ulaşmadığına bakıldı.

IV. KONUNUN AMACI

Bu güfte mecmuasının üzerinde yapılan çalışmanın bugünkü şarkı repertuarına ışık tutması, eserlerin güftelerindeki eksikliklerin ve değişikliklerin saptanması. Bu çalışma kültür ve musîki tarihimiz açısından MECMÛ'A-I ÂRİFÎ'nin en azından bir bölümünün doğru ve kusursuz bir şekilde musîkimize kazandırılmasını amaçlamıştır.

SUMMARY

I. INTRODUCTION

This paper, which deals with the textual study of the first ten modes in "Mecmû'a-i Ârifi", is the post-graduate thesis done in the Social Sciences Institute at Istanbul Technical University.

II. EXPLANATION

This study has been done on Hacı Ârif Bey's "Mecmû'a-i Ârifi", which is a periodical of lyrics.

a) How and where the text has found, its content.

b) Hacı Ârif Bey and his role in Turkish music.

c) The metrical study of the texts in the first ten modes.

d) Whether the texts in the first ten modes have kept their essence and whether they have reached us.

III. THE CHAPTERS THAT HAVE BEEN SUBJECT TO THIS STUDY

a) The textual study of the lyrics in the first ten modes has been done. An attempt has been made to see whether the essence of the lyrics has survived unchanged.

IV. THE AIM OF THE STUDY

The aim of this study on "Mecmû'a-i Ârifi" is to throw light on today's repertoire of songs and to determine the deficiencies and changes in the lyrics. From the point of view of our cultural and music history, this research aims at contributing to Turkish music by a careful and correct study of at least one section of "Mecmû'a-i Ârifi".

FİHRİST

MAHÛR 66	SÛZNÂK 42	NEVESER 34	NÎHÂVEND 18	RÂST 1
ISFAHÂN 192	BAYATÎ 186	ÛŞŞÂK 172	SABÂ 156	HÎCÂZKÂR 88
BAYATÎ ARABAN 292	ŞEHNÂZ 272	ARAZBÂR 272	HÛSEYNÎ 254	HÎCÂZ 198
SABÂ ZEMZEME 358	ŞEHNÂZ BÛSELİK 354	HÎSAR BÛSELİK 348	BÛSELİK 338	MUHÂYYER 312
BESTENİĞÂR 398	KARCİĞÂR 392	HÛZZÂM 376	MÂYE 370	MÛSTEAR 364
ACEM AŞÎRÂN 444	HÛSEYNÎ AŞÎRÂN 438	FERAHNÂK 426	EVCÂRÂ 414	EVÎÇ 408
NEVÂ TAVŞAN 486	FERAHFEZÂ 480	SÛZİDİL 468	NÛHÛFT 464	ŞEVKEFZA 454
BAYATÎ KÖÇEK 506	HÛZZÂM TAVŞAN 302	BÛSELİK TAVŞAN 498	ŞEHNÂZ TAVŞAN 494	MÂHÛR TAVŞAN 490
HÎCÂZ KÖÇEK 528	BAYATÎ ARABAN KÖÇEK 524	KARCİĞÂR KÖÇEK 520	KARCİĞÂR KÖÇEK 516	BAYATÎ KÖÇEK 512
KÖÇEK SABÂ 554	KÖÇEK KARCİĞÂR 550	HÎCÂZ KÖÇEK 544	HÎCÂZKÂR KÖÇEK 538	HÎCÂZKÂR KÖÇEK 532
GAZELÎYYAT VE EBYÂT 570	MÂNÎYYÂT 566	KITÂ'ÂT 564	KOŞMALAR 562	DAĞILAR 558

فہرست

راست ۱	نہاوند ۱۸	نواشر ۳۶	سوزناک ۴۲	ماہور ۶۶
جهازکار ۸۸	صبا ۱۵۶	عشاق ۱۷۲	بیاتی ۱۸۶	اصفہان ۱۹۲
جهاز ۱۹۸	حسینی ۲۵۴	عرضیار ۲۷۲	شہناز ۲۷۸	بیاتی عربان ۲۹۲
محیر ۳۱۲	بوسلک ۳۳۸	حصا بوسلک ۳۴۸	شہنا بوسلک ۳۵۴	صبا زمرہ ۳۵۸
مستعار ۳۶۴	مایہ ۳۷۰	ہزام ۳۷۶	قارجہار ۳۹۲	بستہکار ۳۹۸
اوج ۴۰۸	اوج آرا ۴۱۴	فرحناک ۴۲۶	حسینی عشیرک ۴۳۸	عجم عشیران ۴۴۴
شوق افزا ۴۵۴	نہفت ۴۶۴	سوز دل ۴۶۸	فرح فزا ۴۸۰	نوا طوشاک ۴۸۶
ماہور طوشاک ۴۹۰	شہنا طوشاک ۴۹۴	بوسلک طوشاک ۴۹۸	ہزام طوشاک ۵۰۲	بیاتی کوچک ۵۰۶
بیاتی کوچک ۵۱۲	قارجہا کوچک ۵۱۶	قارجہا کوچک ۵۲۰	بیاتی کوچک ۵۲۴	جهاز کوچک ۵۲۸
جهاز کار کوچک ۵۳۲	جهاز کار کوچک ۵۳۸	جهاز کوچک ۵۴۴	کوچک قارجہار ۵۵۰	کوچک صبا ۵۵۴
داغیلر ۵۵۸	قوشمہ لر ۵۶۲	قطعات ۵۶۴	مانیات ۵۶۶	غزلیات و ابیات ۵۷۰

Efzûn-ter idüp ömrünü, iclâlini Allâh
İtsün dūr-i şevket- maarrın milsem-i evvâh
Yok pâdişehim sen gibi âlemde şehin-şâh
Zâtındır adem bahş-ı şeref şevket ü şâne

Olursa şeref-yâb-ı kabûl ey şeh-i a' zam
Her misra'-ı mecmû'um olur revnak-ı âlem
Sâyende senin bay u fedâ olmada hurrem
Zâtındır adem bahş-ı şeref şevket ü söze

Olmasa kulun ârif eğer kıssa-i mûra
Arz itmez idi tuhfe-i nâçizi huzûre
Kıl merhamet ey kân-ı kerem bakma kusûra
Zâtındır adem bahş-ı şeref şevket ü söze

GİRİŞ

Yüksek Lisans tez konum olan Mecmû'a-i Ârifî'yi İstanbul'daki kütüphanelerde (Atatürk Kitaplığı, Beyazıd, Topkapı Sarayı, Nuruosmaniye, Süleymaniye Kütüphaneleri) bulamadım. Sahafalar çarşısında bulunabileceğini düşündükten sonra araştırmaya başladım.

M.İsmail Akçay'a ait Nihal Kitabevi'nde eseri bulmam mümkün oldu. Eserin ancak fotokopilerini elde ederek çalışmalarına başlayabildim. Sağladığım fotokopileri İstanbul Radyosu'nda Türk Sanat Müziği Müdür Yardımcısı Sayın Fethi Karamahmutoğlu'nda bazı sayfeleri eksik, bazıları da yıpranmış olan eserin basma nüshası ile karşılaştırarak bu fotokopilerin doğruluğuna kanaat getirdim. ESER 576 sayfadan oluşmaktadır.

Birinci sayfede Fihrist yer almaktadır. Rasttan başlayıp GAZELİYYAT'ta sona ermektedir. Fihristte makamların hangi sayfeden başladığı gösterilmiştir. Güfteler takım halinde yazılmıştır. Tamamı 98 takımdır. Bunlar sırasıyla şöyle yer almaktadır.

Râst	2	Takım	Müstear	1	Takım
Nihavent	2	Takım	Mâye	1	Takım
Neveser	1	Takım	Hüzzâm	3	Takım
Sûznâk	3	Takım	Karcığar	1	Takım
Mâhûr	3	Takım	Bestenigar	2	Takım
Hicâzkâr	11	Takım	Eviç	1	Takım
Sabâ	2	Takım	Evcârâ	2	Takım
Uşşâk	2	Takım	Ferahnâk	2	Takım
Bayatî	1	Takım	Hüseyinî Aşîrân	1	Takım
İsfahân	1	Takım	Acem Aşîrân	2	Takım
Hicâz	9	Takım	Şevkefza	2	Takım
Hüseyinî	3	Takım	Nühüft	1	Takım
Arazbâr	1	Takım	Sûzidil	2	Takım
Şehnâz	2	Takım	Ferahfeza	1	Takım
Bayatî Araban	3	Takım	Nevâ (Tavşan)	1	Takım
Muhayyer	3	Takım	Mahur (Tavşan)	1	Takım
Bûselik	2	Takım	Şehnâz	1	Takım
Hisar bûselik	1	Takım	Bûselik (Tavşan)	1	Takım
Şehnâz bûselik	1	Takım	Hüzzâm	1	Takım
Sabâ zemzeme	1	Takım	Bayatî köçek	2	Takım

Karciğar köçek	2	Takım	Karciğar köçek	1	Takım
Karciğar köçek	1	Takım	Sabâ köçek	1	Takım
Bayatî Araban köçek	1	Takım	Dağıyyat	1	Takım
Hicâz köçek	1	Takım	Koşmalar	1	Takım
Hicâzkâr köçek	1	Takım	Kıt'at	1	Takım
Hicâzkâr köçek	1	Takım	Mâniyyat	1	Takım
Hicâz köçek	1	Takım	Gazelliyat	1	Takım

Bazı kaynaklarda yaklaşık olarak 1000 civarında belirtilmiş olan eser sayısı ilk 98 takımda toplam 793'tür. Son kısım olan Gazelliyat 4 Gazel ve 37 beytten oluşmuştur.

Makamlara karşı eser sayısı şöyle yer almıştır.

Râst	26	Acem Aşirân	15
Nihâvend	14	Şefkefza	15
Neveser	9	Nühüft	5
Sûznâk	33	Sûzidil	16
Mahûr	24	Ferâhfeza	8
Hicâzkâr	89	Nevâ (Tavşan)	7
Sabâ	21	Mâhûr (Tavşan)	7
Uşşâk	17	Şehnâz Tanımı	7
Bayatî	6	Bûselik (Tavşan)	7
İsfahân	7	Hüzzâm (Tavşan)	7
Hicâz	77	Bayatî (Köçek)	9
Hüseynî	25	Bayatî (Köçek)	8
Arazbâr	8	Karciğar Köçek	7
Şehnâz	20	Karciğar Köçek	7
Bayatî Araban	24	Beyatî Araban Köçek	7
Muhayyer	24	Hicâz Köçek	7
Bûselik	16	Köçek Hicâzkâr	9
Hisar Buselik	8	Hicâzkâr Köçek	9
Şehnâz Buselik	5	Hicaz Köçek	9
Saba Zemzeme	9	Köçek Karciğar	6
Müstear	7	Köçek Saba	8
Mâye	7	Dağıyyat	6
Hüzzâm	23	Koşmalar	4
Karciğar	7	Kıta'at	4
Bestenigâr	13	Mâniyyat	8
Eviç	8	Gazelliyat	4
Evcâra	16	Beytler	37
Hüseynî Aşiran	7		

BÖLÜM II. HACI ÂRİF BEY VE MUSİKİMİZDEKİ YERİ

Hacı Ârif bey 1831 yılında İstanbul'un Fatih semtinde dünyaya geldi. Babası Ebubekir Efendidir. Çocukluğu mükemmel bir aile terbiyesi içinde geçti. Beş yaşında ilkokula başladı.

Okul korosunda ilâhiler meşketti. Güzel sesi ile dikkatleri üzerinde topladı. Arif bey Zekâi Dede Efendi ile aynı mahallede oturuyordu.

Onun tavsiyesiyle devrin hocalarından Eyyûbi Mehmet Beyden dersler almaya başladı.

İlk derste hocası bir dehâyla karşı karşıya olduğunu anlamıştı. Ârif Bey daha ilk okuyuşta en zor besteleri ezberliyor, makamları kavlıyor, eserin usûlüne hemen giriyordu. Bir gün Mehmet Bey, küçük Ârifi elinden tuttu Dede Efendiye götürdü. Dede bu küçük talebeyi çok beğendi. Mehmet Bey yetiştirdiği bu talebeyi Muzıkay-ı Hûmayunun Türk musîkisi kısmına yazdırdı. Burası Sultan II. Mahmut tarafından kurulmuş devlet konservatuvarı niteliğinde bir yerdi. Doğrudan Padişaha bağlıydı. Ârif Beye staj devresinden sonra Seraskerlik kalemlerinden birinde memuriyet verildi. Böylece Ârif Bey hem sanatını sürdürüyor, hem de hayatını kazanıyordu. Artık namı bütün İstanbul'u sarmaya başlamıştı.

ŞAHSİYETİ: Hacı Ârif Bey tam bir Osmanlı terbiyesiyle yetiştiği için Saraya tam anlamıyla uyum sağlamıştı. Nazik, kibar ve zarıftı. Sanatına olan inancı tamdı. İki evliliği de felâketle bittiği için içi karardı, kaprisleri arttı. Buna rağmen meclislerde aranan bir sima idi. İlk eşi saray cariyesi olan Çeşm-i Dilber idi. Besteci "Geçti zahm-ı tîr-i hicrin tâ dil-i nâ-şâdîma şarkısını aşık olduğu bu cariyeye için besteledi.

Sonuç: Evlilik ve iki çocuktan sonra ayrılık.

Bu terkediliş üzerine Ârif Bey Kürdili hîcâzkâr makamındaki Niçün terk eyleyip gittin a zâlim isimli şarkısını besteledi. Eşinin kendisine geri döneceğini sanarak Düşer mi şânına ey şâh-i hubân isimli şaheserini yarattı.

İkinci evliliğini Harem-i Hümâyundaki talebesi Zülf-i Nigâr adındaki çerkez kızıyla yaptı. Bu eşi kendisine bir kız çocuk bırakarak veremden öldü.

Besteci bu acılar üzerine Olmaz ilâç sine-i sâd pareme isimli şarkısını besteledi. Değişik bir ruh durumuna giren besteci Sultan Hamid'le anlaşmazlığa

düştü. Padişah kendisine hapis cezası verdi. Ahter-i düşkûn, garib ü âşık-ı âvâreyim isimli şarkıyı besteleyerek Padişaha kendisini affettirdi. Ölümünden bir yıl önce kalbinden rahatsızlandı.

Gurûb etti güneş dünya karardı isimli şarkısını besteledi. 28 Haziran 1885 günü Mızıka-yı Hümâyûndaki odasında talebeleri ve oğlu Cemil'in kolları arasında hayata gözlerini yumdu.

II. Mahmut Türkiye'sinde doğan Ârif bey daha sonra İkinci Abdülmecid devrinde sanatının en parlak devirlerini yaşamıştır. Sultan Abdülâziz'in saltanat yılları Hacı Ârif Beyin olgunluk yıllarına rastlar. Arif Beyle başlayan Türk Musikisi ekolüne Romantik Türk Musikisi deniyordu. Bu ekolün başlıca özelliği şarkı formunun büyük güfteli klâsik formların yerini olmasıdır. Kâr beste semai dönemi adeta sona ermişti.

Hacı Ârif Bey Kürdili hicâzkar makamını ve müsemmen usullerini bulmuştur. Ârif Bey yaşamı boyunca binden fazla şarkı bestelemiştir.

Fakat elimizde bulunanlar 327 şarkı ile 10 adet diğer formdaki parçalardır. Ârif Bey Türk musîkisinde birbirinden değerli talebeler yetiştirmiştir. Bunlardan bazıları şunlar Kanuni Mehmet Efendi, Servet Efendi, Santuri Ethem Efendi, Leon Hancıyan, Zati Arca, Lem-i Atlığ, Bimen Şen ve Şevki Bey.

Mecmû'a-i Ârif'i isimli Güfte mecmuasını Ârif Beyin önemli bir çalışması olarak görüyoruz.

Bu mecmua 17 Mart 1873 günü İstanbul'da Vezirhanı'ndaki İbrahim Efendi matbaasında basılmıştır.

BÖLÜM III. MECMÛA'-İ ÂRİFÎ'DEKİ İLK ON MAKAMIN METİN ÇALIŞMASI

Sahife 2

RÂST 1. TAKIM

Şarkı: Rif'at Bey

Hezec: Mef'ûlû mefâ'ilû mefâ'ilû fe'ûlûn

Evlâd-ı vatan hamle-i a'dâya bedendir
A'dâya vatan hamle günü kanlı kefendir
Eczâ-yı beden mâ-hasal-ı hâk-i vatandır
Kim hâk-i vatan mâye-i eczâ-yı bedendir

Osmânlılık eski şerefli şöhretimizdir
Cengâver-i merd olma bizim hasletimizdir
Cân verme vatan uğru için âdetimizdir
Kim hâk-i vatan mâye-i eczâ-yı bedendir

Sahife 3

Şarkı: Dede Efendi

Recez: Müstef'ilün müstef'ilün

Ey dil-ber-i âlî-neseb
Kimlerle hem-demsin bu şeb
Fikrim budur ey meh aceb
Kimlerle hem-demsin bu şeb

Bunca niyâz ettim sana
Gûş etmiyorsun dil-rübâ
Yalvarırım bildir bana
Kimlerle hem-demsin bu şeb

Üftâdeni zâr eyleme
Cevrinle âzâr eyleme
Lûtfeyle inkâr eyleme
Kimlerle hem-demsin bu şeb

Şarkı: Dede Efendi

Recez: Müstef'ilün müstef'ilün

Üftâdenim ey bî-vefâ
Lâyık mıdır bunca cefâ
Cürmüm nedir bildir bana
Lâyık mıdır bunca cefâ

İnkâr edersin sevdiğin
Ağyâr ile hep gezdiğin
Bildim yalandır düzdüğün
Lâyık mıdır bunca cefâ

Çün bezme teşrîf eyledin
Ben görmedim mi n'eyledin
Hakkımda çok söz söyledin
Lâyık mıdır bunca cefâ

Sahife 4

Şarkı: Abdî Efendi

Hezec: Mefâ'ilün mefâ'ilün

Senin aşkınla çâk oldum
Yeter gayrı helâk oldum
Gaminla çâk çâk oldum
Yeter gayrı helâk oldum

Dü çeşmim eyledin pür-hûn
Beni her dem edip mahzûn
N'olur bir kerre kıl memnûn
Yeter gayrı helâk oldum

Kemendin boynuma taktın
Başım âteşlere yaktın
Ne bir kez hâlîme baktın
Yeter gayrı helâk oldum.

Şarkı: Nâbî Mehmet Efendi

Hezec: Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Bugün çok bakmadın ey meh yüzüme
Harâm oldu bu şeb uyku gözüme
Gelirsin bir gün olur da sözüme
Harâm oldu bu şeb uyku gözüme

Hayâl-i vaslını kurdum oturdum
Bu gice tâsabâh olunca durdum
Hele teşrifini gâyetle kurdum
Harâm oldu bu şeb uyku gözüme

Bu şarkı yâdigâr olsun cihâna
Bir eğlence olur sâzendegâna
Çalınsın mûsîka çalgı çegâne
Harâm oldu bu şeb uyku gözüme

Sahife 5

Şarkı: (?)

Hece: 4+4:8

Hüsnüne olmadan mağrûr
Buyur bezme eyle mesrûr
Varmı çâre olduk mecbûr
Buyur bezme eyle mesrûr

Hüsnünü gördüm beğendim
Ülfetine pek özendim
Kılavuzsuz gel efendim
Buyur bezme eyle mesrûr

Reftârın pek şîvelice
Güftârın da cilvelice
Bu şeb bârî bir mahfîce
Buyur bezme eyle mesrûr

Şarkı: (?)

Hece: 4+4:8

Ey meh-i gerdûn-ı atâ
Fer verdi gûne tal'atın
V'ey şeh-i eflâk-i vefâ
Şâd etti nâsı himmetin

Zâtın gibi sâhib-kerem
Hem gelmemiş gelmez de hem
Kadrında âcizdir kalem
Eş'âra vasf-ı şöhretin

Benden Rızâ-yı bî-nevâ
Subh-u mesâ eyler duâ
Ey kân-ı ihsân u sahâ
Efzûn ede Hak devletin

Sahife 6

Şarkı: Dede Efendi

Recez: Müstef'ilün müstef'ilün

Bu hüsn ile sen dilberi
Bir bî-bedel cânânesin
Ta'rife hâcet ne bana
Bilmez miyim cânânesin
Ey nâzenîn ey mehcebîn
Bilmez miyim cânânesin.

Leylî-veşim i'zâz edip
Ağyârdan mümtâz edip
Sahrâya saldın nâz edip
Mecnûn gibi dîvânesin
Ey nâzenîn ey mehcebîn
Bilmez miyim cânânesin.

Râzı olup her zillate
Söylen o şem-i vuslata
Mecnûn'u nâr-ı firkate
Pek yakmasın dîvânesin
Ey nâzenîn ey mehcebîn
Bilmez miyim cânânesin.

Şarkı: Kemânî Ağa Efendi

Remel: Fâilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Düştü gönlüm sana şimdi ey perî
Alıp aklım ettin ey meh ser-serî
Yoluna virsem sezâ cân u seri
Sevdi cân sen gibi yosma dil-beri

Bakmış oldum bir kere gerdânına
Hâlimi fehmi ettin aldın yanına
Âşıkın âteş bıraktın cânınâ
Sevdi cân sen gibi yosma dil-beri

Seyredip rûyunda şaşırttın beni
Koklasam mest olurum ey meh seni
Kendine üftâde kıldın sen beni
Sevdi cân sen gibi yosma dil-beri

Sahife 7

Şarkı: Şâkir Ağa

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Mûy-i jûlîdem oluptur serde Ankâ lânesi
Düşmüşüm bir dâma kim yoktur halâsın çâresi
Zahmıma ur merhemîn onulmadı dil yâresi
Şem'-i aşka cân atar pervâne-veş dîvânesi

Bezm-i aşka ney gibi efgân eder pür gamlara
Şerhalansın sîneler cânlar fedâ ol demlere
Pek sakın esrârı ifşâ etme nâ-mahremlere
Şem'-i aşka cân atar pervâne-veş dîvânesi

Merhamet kılmaz mısın insâf edip dil-dârına
Geh niyâz eyle gehî nâz âşık-ı gam-hârına
Bir tecelli şem'-i zâtın şu'ledir dîdârına
Şem'-i aşka cân atar pervâne-veş dîvânesi

Şarkı: Şâkir Ağa

Hece: 4+4:8

Hîç bulunmaz böyle dil-bâz
Neler etti bana bu yaz
Âşıkına gâyet kurnaz
Neler etti bana bu yaz

Pek küçüktür girmez ele
Bezme gelir güle güle
Gönlümü pek üzdü hele
Neler etti bana bu yaz

Bî-vefâdır inan olmaz
Gönlün alır sana sormaz
Cânı tezdîr tekde oturmaz
Neler etti bana bu yaz

Sahife 8

Şarkı: Rif'at Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

İltifât eylerdin evvel gâh gâh
Lâcerem rencîde kıldın bî-günâh
Bilmedim isyânım ey âfet-i nigâh
Lâcerem rencîde kıldın bî-günâh

Neydi evvelki nevâzişler aceb
Yoksa bir ağyâr mı oldu sebeb
Soldu benzim çekmeden bâri ta'ab
Lâcerem rencîde kıldın bî-günâh

Her husûsta iftihârımdır benim
Tende cânım serde tâc u gevherim
Ömrümün varı dü-çeşm-i enverim
Lâcerem rencîde kıldın bî-günâh

Şarkı: İsmân Bey

Recez: Müstef'ilün müstef'ilün

Bin cân ile sevdim seni
Lütfeyle şâd et bendeni
Sensin mürüvvet ma'deni
Lütfeyle şâd et bendeni

Sen var iken ey mâh-rû
Bir şûha etmem ser-fürû
Hasret-keşim çoktan berû
Lütfeyle şâd et bendeni

Sahife 10

RAST II. TAKIM

Şarkı: Ârif Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Ey vatan-perver yine gel gayrete
Al hemân şimşîri dest-i himmete
Çünkü farz olmuş gazâ bu ümmete
Cânımız olsun fedâ bu devlete
Cânımız olsun fedâ bu millete

Zikr eder asker dem-â-dem bu sözü
Rabbimiz göstermesin ric'at yüzü
Pâdişah bugün için besler bizi
Cânımız olsun fedâ bu devlete
Cânımız olsun fedâ bu millete

Gavgâdan hiç yoktur içtinâbımız
Askeriz kanlı kefen esbâbımız
Yâ şehîd yâ gâzidir elkâbımız
Cânımız olsun fedâ bu devlete
Cânımız olsun fedâ bu millete

Şarkı: Dede Efendi

Hece: 5+5:10

Dil bir güzele meyl etti hele
Fâş etme ele sevdim ben seni
Gel gel dil sevdi seni amân
Rûyındâ beni ol sîm gerdeni
Yaktın bendeni

Sammûr gibi kâş on altıdır yaş
Gel eyleme fâş sevdim ben seni
Gel gel dil sevdi seni amân
Rûyındâ beni ol sîm gerdâni
Yaktın bendeni

Rakîb ile gezme bâğrımı üzme
Gel bezme sevdim ben seni
Gel gel dil sevdi seni amân
Rûyındâ beni ol sîm gerdeni
Yaktın bendeni

Sahife 11

Şarkı: Hilmî Bey

Recez: Müstef'ilün müstef'ilün

Çeşmim tehi kan dolmuyor
Sensiz gönül şâd olmuyor
Bir şeyle neş'e bulmuyor
Sensiz gönül şâd olmuyor

Görsem de sahn-ı gülşeni
Bir şeyler etmez sen beni
Her yerde cân özler seni
Sensiz gönül şâd olmuyor

Bülbül gibi ey gül-izâr
Feryâd eder dil bî-karâr
İsmet senin aşkınla zâr
Sensiz gönül şâd olmuyor

Şarkı: Rif'at Bey

Hece: 5+5:10

Almak dilersen bu dil-rübâyı
Seyreyle yâhû çeşm-i elâyı
Takmış peşine bin mübtelâyı
Seyreyle yâhû çeşm-i elâyı

Bir türlü sözler gûşuna girmez
Dâman-ı vasla eller erişmez
Dâm-ı visâle kendini vermez
Seyreyle yâhû çeşm-i elâyı

Var iken anda ol hûy-ı peyker
Vermez de âşık varını neyler
Her bir nigehte bin cilve eyler
Seyreyle yâhû çeşm-i elâyı

Sahife 12

Şarkı: Rızâ Efendi

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Zümre-i hûbân içinde pek beğendim ben seni
Cismime cân ittihâz ettim efendim ben seni
Rûha teşbîh eyledim ey ser-bülendim ben seni
Cismime cân ittihâz ettim efendim ben seni

Ârızındır gülsitân-ı hüsnünün verd-i teri
Kâmetindir sâye-i bâğ-ı melâhat ar'arı
Cevher-i kân-i letâfettir vücûdun ey perî
Cismime cân ittihâz ettim efendim ben seni

Pister-i gamze edip feryâdu zârî rûy-i al
Derd-i firkâtle vücûdum oldu cânâ hast-hâl
Vuslatından gayrı bu derde devâ emr-i muhâl
Cismime cân ittihâz ettim efendim ben seni

Şarkı: Dede Efendi

Hece:6+5:11

Yüzündür cihânı münevver eden
Fedâdır yoluna bu cân u ten
Senin-çün yandığım nedendir neden
Senden midir benden midir dilden midir bilmem âh

Niçin kıyarsın aceb dostuna
Kapıldım elâ gözlerin mestine
Mâilim al gonca gülün üstüne
Senden midir benden midir dilden midir bilmem âh

Firâkın benim sînemi dağlıyor
Bu gönlüm sînemde yaram bağlıyor
Nedendir bu iki çeşmim ağlıyor
Senden midir benden midir dilden midir bilmem âh

Sahife 13

Şarkı: Hâfız Efendi

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Zülfünün târ-ı şuâ-ı bâsırımdır şânesi
Ol hü mâ-yı gamzenin cismim sâadet-i hânesi
Âteş-i ruhsâra yandı mürğ-i cânım lânesi
Şem-i hüsnün ey perî dildir bu şeb pervânesi

Meclis-i hâs eyleme her bâr nâ-mahremlere
Bâde sun gâhî lebinden âşık-ı pür-gamlara
Yansın âteşler gibi ehl-i hased bu demlere
Şem-i hüsnün ey perî dildir bu şeb pervânesi

Öğretir her dem füsûnu dîde-i mekkârına
Türlü türlü renk eder her bir nigehte yârına
Ben de yandım tâb-ı ruhsârınla aşkın nârına
Şem-i hüsnün ey perî dildir bu şeb pervânesi

Şarkı: Tambûrî (Mustafâ Çavuş), Nikrîz raks

Hece 4+4+8

Elmâs senin yüzün gören
Ayrılır mı kadrin bilen
Elmâsımdan mendil aldım
Mecnûn olur yüzün gören
Amân gel amân derdim pek yaman

Elmâs yüzük taksam sana
Kuzum nişân gelse bana
Hakîkatli bir güzelsin
Âşıkının gir koynuna
Amân gel amân derdim pek yaman

Benim gibi var mı seven
Elmâs diye nâm verdiren
Her âşıkla sen oynama
Elmâs geçme Tanbûrîden
Amân gel amân derdim pek yaman

Sahife 14

Şarkı: Hâfız Efendi

Remel: Fe'ilâtün (Fâ'ilâtün) Fe'ilâtün
Fe'ilâtün Fe'ilün (Fa'lün)

Firkatinle dil-i bîçâreyi bî-mâr ettin
Acıma mı yüreğin merhametin yok mu senin
Cevr ile cân u cihândan beri bîzâr ettin
Acıma mı yüreğin merhametin yok mu senin

Seni cânâ tâ gece subha değin anayım
Hasretü hicrin ile hûn-ı derûna konayım
Âteş-i aşkın ile böyle bütün gün yanayım
Acıma mı yüreğin merhametin yok mu senin

Hele bûs-i leb-i lâ'linle sûza yanmazsın
Perçemin olsun a zâlim niçin okşamazsın
Bu kadar yalvarırım hâlîme rahm etmezsin
Acıma mı yüreğin merhametin yok mu senin

Şarkı: Dede Efendi

Hece: 7+7:14

Öpsem seni doyunca doyunca seni öpsem
Öpsem deme'sen öpsem öpsem deme'sen öpsem
Gül yüzlü cânânım gel etme çeşmim giryân
Seninle bir gece olayım amân
Kaçma ey perî sen söyle kiminsin
Sen benim misin söyle amân amân

Demdir sanma ey gül ey gül sanma demdir
Bir dem kılalım sohbet sohbet kılalım birdem
Gül yüzlü cânânım gel etme çeşmim giryân
Seninle bir gece olayım amân
Kaçma ey perî sen böyle kiminsin
Sen benim misin söyle amân amân

Mahfî kulunum şâhım şâhım kulunum mahfî
Âlem duyalı bildi bildi duyalı âlem
Gül yüzlü cânânım gel etme çeşmim giryân
Seninle bir gece olayım amân
Kaçma ey perî sen böyle kiminsin
Sen benim misin söyle amân amân

Sahife 15

Şarkı: Dede Efendi

Hece: 3+2:5

Gül yüzlü mâhım
Âlemde birsin
Çeşm-i siyâhım
Âlemde birsin

Ey kadd-i bâlâ
Alâ'dan a'lâ
Severim hâlâ
Âlemde birsin

Methinde kulun
Mislini bulun
Vasfını sorun
Âlemde birsin

Şarkı: Dede Efendi

Mütedârik: Fâ'ilün fâ'ilün fâ'ilün fâ'ilün

Yine bir gül-nihâl aldı bu gönlümü
Sîm-ten gonca-fem bî-bedel bir güzel
Âteş-i ruhleri yaktı bu gönlümü
Pür-edâ pür-cefâ pek küçük pek güzel

Görmedim kimsede böyle bir dil-rübâ
Böyle kaş böyle göz böyle el böyle yüz
Âşıkın bağırını üzmeğe göz süzer
El-amân el-amân her zaman ol güzel

Nice ben sevmeyem, kimsede var mıdır
Böyle söz, böyle dil böyle el böyle bel
Bezmime lutfedip gel benim bu gece
Kokma ben söylemem kimseye duymaz el

Sahife 18

NIHÂVEND BİRİNCİ TAKIM

Şarkı: Rif'at Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Sen serîr-i şevketin sultânısın
Âlemin şâh-ı adâlet-şânısın
Cism-i mülkün bâdî-i dermânısın
Âlemin şâh-ı adâlet-şânısın

Lütf ile kıldıkça dâim iltifât
Bulmada âlem yeni baştan hayât
Böyle devri görmemiştir kâinât
Âlemin şâh-ı adâlet-şânısın

Kıldı ihyâ adlû dâdın âlemi
Kayd-ı gamdan etti âzâd âdemi
Bâhtiyâruz biz ki gördük bu demi
Âlemin şâh-ı adâlet-şânısın

Şarkı: Rif'at Bey

Hece: 6+5:11

Bir kere sorsalar dertli hâlinden
Şikâyetim çoktur çerh-i felekten
Çok şükürler olsun ganî Hudâ'dan
Şikâyetim çoktur çerh-i felekten

Dil bâl-u periyile derde dalmış
Cân hevâ kuşuna bir pençe salmış
Çâresi bu aşkın da sabra kalmış
Şikâyetim çoktur çerh-i felekten

Ben yanıp ağlarım yâr sana n'oldu
Firâkınla gözüm yaş ile doldu
Termilin giydiği hep kara oldu
Şikâyetim çoktur çerh-i felekten

Sahife 19

Şarkı: Rif'at Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Nâr-ı aşkınla senin ey nev-civân
Döndü âteş-zâre cism-i nâtûvân
Hasret-i hâlinle hâl oldu yaman
El-amân âhû bakışlım el-amân

Sîine-i mecrûhun ey cân pâresi
Göz göz oldu hasretinle yâresi
Lûtfuna kaldı bu zahmın çâresi
El-amân âhû bakışlım el-amân

Kalmadı gönülde arâm u sükûn
Hâlim oldu âleme hayret-nümân
Pençe-i cevrinde kaldım pek zebûn
El-amân âhû bakışlım el-amân

Şarkı: Ârif Bey

Recez: Müstef'ilâtün müstef'ilâtün

Meyler süzûlsün meyâna gelsin
Meclis donansın peymâna gelsin
Mahmûr-i nâzım cevâlâne gelsin
Âhu bakışlım seyrâna gelsin

Giryân olurken hep firkatiyle
Şâd oldu işte dil vuslatiyle
Ol mehveşi hîç bu nahvetiyle
Kimler umardı îmâna gelsin

Hüsnün ki bîr nûr verdi cihâna
Evvel o şu'le dâğ açtı câna
Aşk âteşidir gelmez beyâna
Pervâne bunda biryâna gelsin

Şarkı: Yûsuf Bey

Recez: Müstef'ilâtün müstef'ilâtün

Yâr geldi neş'em erdi kemâe
Lûtfeyle sâki dönsün piyâle
Vâkîf değildir engel bu hâle
Lûtfeyle sâki dönsün piyâle

Ol gonca-fem şarkı söyledikçe
Bin nağmelerle hey hey dedikçe
Mahmûr-i nâzım raks eyledikçe
Lûtfeyle sâki dönsün piyâle

Yâr bezme lûtfen kıldı tenezzûl
Dağıttı zülfün mânend-i sünbûl
Tâ subha dek mey etsin teselsül
Lûtfeyle sâki dönsün piyâle

Râşid misâli eyle tekâ-pû
Olsun gönüller şevk ile memlû
Zevk edelim gel ağıyâra karşı
Lûtfeyle sâki dönsün piyâle

Şarkı: Yûsuf Bey

Hece: 4+4:8

Benim hâlim yaman hâldir
Hicabı aradan kaldır
Diler öldür diler geldir
Hicâbı aradan kaldır

Hâlimi ettim ifâde
İltifat et bana sâde
Bu gece bezm-i safâda
Hicâbı aradan kaldır

Gönlümün sensin pesendi
Ey güzeller ser-bülendi
Bu gece bezme gelsendi
Hicâbı aradan kaldır

Sahife 21

Şarkı: Yûsuf Bey

Hezec: Mefâ'ilün mefâ'ilün

Kerem eyle dil-i zâre
Yazıktır atma gel nâre
Eğer mümkün ise çâre
Devâ kıl cism-i bimâre

Esir-i zülf-i dil-dârım
Belâyı aşka düçârım
Gam-ı hicrinle bîzârım
Devâ kıl cism-i bimâre

Amân ey derde dermânım
Nazar kıl hâlîme cânım
Tükendi sabr-ü sâ mânım
Devâ kıl cism-i bimâre

Şarkı: Hilmî Bey

Recez: Müstef'ilün müstef'ilün

Erdi bahâr ey dil-nûvâz
Bir hoşça zevk etsek bu yaz
Lütf et kulun eyle niyâz
Bir hoşça zevk etsek bu yaz

Vakt-i bahârın geçmeden
Mahfîcene ey sîm-ten
Bir sen efendim bir de ben
Bir hoşça zevk etsek bu yaz

Zîrâ bulunmaz böyle dem
Gel eyle ömrüm def'i gam
Kıl bu sene bârî kerem
Bir hoşça zevk etsek bu yaz

Sahife 24

NIHAVENT İKİNCİ TAKIM

Şarkı: Hâsim Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Saklasın Rabbim kederlerden seni
Pâdişâhım eyledin ihyâ beni
Dil-harâb etmiş iken çerh-i denî
Pâdişâhım eyledin ihyâ beni

Derd-i devrî ey şehin-şâh-ı cihân
Eylemişken gönlümü âteş-feşân
Lütf edip verdin efendim tâze cân
Pâdişâhım eyledin ihyâ beni

Renc-i hâtır vermesin Mevlâ sana
Şevketin bulsun demâdem i'tilâ
Oldu ihsânınla dîdem rûşenâ
Pâdişâhım eyledin ihyâ beni

Şarkı: Rif'at Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Ey şeh-i evreng ü âlâ-yı adâlet-ih tivâ
Sûr-i zât-ı hazret-i şehzâdegânın sa'd ola
Sûr olup hep böyle her rûzun efendim dâimâ
Pâdişâhım Hak ede ömrün günün bî-intihâ

Vechine müştâk olup ehl-i semâvât u zemîn
Eylemek için gubâr-ı pâyine va'z-ı cebîn
Rûy-i arz olmaktadır sûret-i maksûdât hemîn
Pâdişâhım Hak ede ömrün günün bî-intihâ

Mahv olup şebler sabâh-ı hurrem oldukça bedîd
Rûyini nikâbına sürdükçe her yıl mâh-ı ıyd
Mîhr ü nikâbına meh oldukça hûrşîd-i rûyinden müstefîd
Pâdişâhım Hak ede ömrün günün bî-intihâ

Sahife 25

Şarkı: Ârif Bey

Hece: 4+4:8

Benim gönlüm kaldı sende
Gönül senden ayrılır mı
Yüzbin cefâ eyler isen
Gönül senden ayrılır mı?

Nice bin bî-bedel olsa
Medhi yüz bin gazel olsa
Cümle âlem güzel olsa
Gönül senden ayrılır mı?

Sağ olunca tende cânım
Medhini eyler lisânım
Amân ey derde dermânım
Gönül senden ayrılır mı?

Şarkı: Kıbtî İbrâhîm

Hece: 8+8=16

Ayıplaman beni dostlar saçı Leylâya bend oldum
Yanıp pervâneler gibi çâresiz derde düş oldum
Kendi hâlimde gezerken nâzlı cânâna sayd oldum
A benim gonca dehânım bil ki sâyende kul oldum

Ben hâlimi arz eyledim söz geçmiyor dilber sana
Ey âşıklar himmet edin şu dil-ber sayd olsun bana
Geçmem ben sevdiğim senden dünyâ da gelse bir yana
A benim gonca dehânım bil ki sâyende kul oldum

Ne acâyib tâli'im var şu fenâda ben gülmedim
Yoksa yâr pâyem mi alçâk hiç bir güler yüz görmedim
Hak nazarım kaldı sende ben merâmıma ermedim
A benim gonca dehânım bil ki sâyende kul oldum

Şarkı: Ser-sâzende Osmân Bey

Recez: Müstef'ilün müstef'ilün

Vâ'dinde ey şûh-i melek
Hiç durmaz oldun sende pek
Cânım bu şeyde etme dek
Zevk edelim tâ subha dek

Zülf-i siyâhın derbeder
Dönsün kadeh gitsin keder
Bu bezme de etme heder
Zevk edelim tâ subha dek

Varsa kusûrum ey perî
Affetmenin şimdi yeri
Terk et nigâh-ı kec-veri
Zevk edelim tâ subha dek

Şarkı: rif'at Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Ey kerem-kân-ı şehen-şâh-ı cihân
Doldu cûdunla bütün kevn-ü mekân
Daimâ kârın atâdır bî-gümân
Sen cihân durdukça dur şâhım hemân

lyd-ı memlûkinde yokken iktidâr
Lütfuna müstâğrak ettin âşikâr
N'ola sâyende edersem iftihâr
Sen cihân durdukça dur şâhım hemân

Ettiğin îhsân-ı Lâ-yuhsâyı hep
Eylemek ta'dâd mümkün mü aceb
Bu duâdır zikrim ancak rûz ü şeb
Sen cihân durdukça dur şâhım hemân

Sahife 34

NEV-ESER

Şarkı: Rif'at Bey

Recez: Müstef'ilün müstef'ilün

Ey nergis-i âhû-misâl
Çeşm-i felek görmek muhâl
Esmerde böyle rûy-i al
Yandım efendim bî-mecâl

Müjgânların tîg çeker
Ebrûların câna kıyar
Taştan ola âdem meğer
Yandım efendim bî-mecâl

Reftârını kim görse ger
Elbette kendinden geçer
Yandım desem kib ayb eder
Yandım efendim bî-mecâl

Şarkı: Hâşim Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Seyredelden hüsn-ü dîdârını hayrânım sana
Eylemez mi kalbe tesîr âh u efgânım sana
Âşıkım el-hâsıl şûh-i dil-sitânım sana
Naklederssem mâcerâ-yı seyl-i eşkim ben sana
Çağlayandan farkı yoktur gel acı bârî bana

Zülfünü dökmüş ruh-i zîbâsına ol bî-amân
Her teline bir dil-i bî-çâre bend etmiş hemân
Bârî lütfeyle efendim gayrı yandı tende cân
Naklederssem mâcerâ-yı seyl-i eşkim ben sana
Çağlayandan farkı yoktur gel acı bârî bana

Yandı hep sabr u tahammül hasretinden ey perî
Haylî dem dîvâne-veş gezmekte gayrı serserî
Derd-i aşkım söylesem bir bir sana vardır yeri
Naklederssem mâcerâ-yı seyl-i eşkim ben sana
Çağlayandan farkı yoktur gel acı bârî bana

Sahife 35

Şarkı: Latif Efendi

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Nâz ile süzdün o çem-i fülfulü
Oldu âlem sen gülün hep bülbülü
Rûyine kılma nikâb ol kâkülü
Âteş-i hicrâna yoktur tâkatim

Gülşene teşrif et ey gül-beden
Sîneni görsün utansın yâsemen
Yok deme hiç âşıkım ey yosma sen
Âteş-i hicrâna yoktur tâkatim

Var mı mânendin gibi reşk-i melek
Vaslını eyler senin herkes dilek
Söylemem ben yalnız söyler felek
Âteş-i hicrâna yoktur tâkatim

Şarkı: Latif Efendi

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Sende şefkât yok mu ey meh-tal'atım
Eyledim meslûb hâb rahatım
Gerçi var cevrinle ammâ ülfetim
Âteş-i hicrâna yoktur tâkatim

Gamzene emreyle ey serv-i revân
Vermesin cân ü dile asla amân
Râzıyım her ne edersen at hemân
Âteş-i hicrâna yoktur tâkatim

Hasret-i rûyin ile ey verd-i ter
Rûz-u şeb çeşm-i zârım kan döker
Zerre insâf eyle gel gayrı yeter
Âteş-i hicrâna yoktur tâkatim

Sahife 36

Şarkı: Ârif Bey Efendi

Hezec: Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Bahâr erdi yeşillendi çemenler
Dağıldı seyre hep sîmin-bedenler
Açıldı Lâleler güller semenler
Buyur gülzâra bülbüller uyansın
Görüp al ruhini güller utansın

Hemân zevk edelim her sûde bu yaz
Dil olsun şâdimân ey menba'-ı nâz
Edip etrâfa çeşmin nâvek-endâz
Buyur gülzâra bülbüller uyansın
Görüp al ruhini güller utansın

Senin ol çeşm-i mest -i hâl-i rûyin
Dilin yağmaladı sabr u şekîbin
Şeh-i hûbânısın sen bu zemînin
Buyur gülzâra bülbüller uyansın
Görüp al ruhini güller utansın

Şarkı: Rif'at Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Dilber içre bî menend dil-cû musun
Bu beyâzlıktan garaz incü müsün
Pertev-i hüsnün güzel meh-rû musun
Bu beyâzlıktan garaz incu müsün

Öyle meftûn olmuşum cânâ sana
Gitmezem bezminden aslâ bir yana
Çok merâk oldu güzel bildir bana
Bu beyâzlıktan garaz incu müsün

Râhine kıldın fedâ cân ü teni
Cân u dilden sevmişim öyle seni
Söyle lütfen üzme sultânım beni
Bu beyâzlıktan garaz incu müsün

Sahife 37

Şarkı: İsmet Ağa

Hezec: Mefâ'ilün mefâ'ilün

Seni tanhâda bir bulsam
Şu çağın geçmeden sarsam
Kemâl-i zevkine kansam
Şu çağın geçmeden sarsam

Gelince ruhlerin yâde
Dil oldu gâyet üftâde
Emel ettim pek ziyâde
Şu çağın geçmeden sarsam

Bu vaktin böyle mi savsın
Seven ârzûsunu alsın
N'olur bir kerrecik olsun
Şu çağın geçmeden sarsam

Şarkı: Latîf Efendi

Recez: Müstef'ilün müstef'ilün

Gönlüm alıp ey kaşı ya
Kaddim eden sensin düta
Vâh ey tegâfûl-âşinâ
Gittikçe oldun bî-vefâ

Haylî zamân ettim niyâz
Rahm et diye bârî biraz
Olmak dilerken çâre-sâz
Gittikçe oldun bî-vefâ

Evvel beni ey sîm-ten
Aldatırken vaslınla sen
Olmam cefâ-cû der iken
Gittikçe oldun bî-vefâ

Sahife 38

Şarkı: Rıf'at Bey,

Hezec: Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ûlün

Eyâ mâh-i münîr-i bürc-i smet
Sana sa'd ola bu sûr-i meserret
Hüdâ göstermeye rûy-i küdûret
Sana sa'd ola bu sûr-i küdûret

Senin ey gonce-i bâğ-ı ferah-zâ
Adîlin görmemiştir çeşm-i dünyâ
Pür etsin kalbini şevk ile Mevlâ
Sana sa'd ola bu sûr-i küdûret

Sahife 42

SÛZ-NÂK I. TAKIM

Şarkı: Nigos

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Hayâlin dîdede âteşler bıraktın cânıma
Gelmez odun ey mâh-rû sen de benim yanıma
Hâsılı kâr etti gamzen bu dil-i sûzânıma
Vechi var yansan yakılsam aşk ile sultânıma
Saklarım esrârımı ben sînemde cânım ile

N'ola ben ağlayıp âh eylesem leyl ü nehâr
Hasretinle dâimâ etmekteyim âh ile zâr
Dinlese bir dem nevâ-yı nâlem bûlbûl yanar
Vechi var yansan yakılsam aşk ile sultânıma
Saklarım esrârımı ben sînemde cânım ile

Meclis-i şermende-i zîbâda olsanm dâimâ
Sevdiğimle ülfete hîç bulamam gayri sezâ
Bunca demdir bu kulun yanmaktadır etme ezâ
Vechi var yansan yakılsam aşk ile sultânıma
Saklarım esrârımı ben sînemde cânım ile

Şarkı: (?)

Hece: 6+5:11

Bir güzele ben de gönül bağladım
Aşk u muhabbet ne imiş zuladım
Vasl için haylî zamân ağladım
Aşk muhabbet ne imiş anladım

Çâresi yok oldu gönül mübtelâ
Cân u tenim yoluna olsun fedâ
N'oldu ise oldu bu hâlet bana
Aşk muhabbet ne imiş anladım

Kâmeti reftârı merâmımcadır
Şîve vü güftârı hep tavrımcadır
Hâsılı her tavrı da gönlümcedir
Aşk muhabbet ne imiş anladım

Sahife 43

Şarkı: Ârif (Bey)

Hezec: Mefâ'ilün mefâ'ilün

Olalı dil sana bende
Dilin ârâmı yok tende
Amân ey mâh-ı tâbende
Aceb sen kandasın kanda

Ne câyı eyledin mesken
Ne yerlerdir sana gülşen
Rakîbin kûyi mi me'men
Aceb sen kandasın kanda

Revâ mı ey gözü mahmûr
Visâlınden olam mehcûr
Ne tez âşıktan oldun dûr
Aceb sen kandasın kanda

Şarkı: Ârif (/Bey)

Hece: 4+4=8

Sana oldum da mübtelâ
Ey bî -vefâ-yı hercâyî
Yazık gönül verdim sana
Ey bî -vefâ-yı hercâyî

Tatlı cândan usandırdın
Sadıklığın inandırdın
Gözüm kana boyandırdın
Ey bî -vefâ-yı hercâyî

Yürü gayrı ey bî-vefâ
Nedir ettiklerin bana
Yetmez mi bu cevr ü cefâ
Ey bî -vefâ-yı hercâyî

Sahife 44

Şarkı: (?)

Hece: 4+4=8

Elin elime alaydım
Kolun boynuma dolaydım
Sevip kuçup yalusaydım
Demedim mi ben sana yardım
Cânım amân amân gülüm amân amân

Nifâk etmişler o yâre
Beni kılmışlar âvâre
Cüdâ düştüm âh ne çâre
Demedim mi ben sana yandım
Cânım amân amân gülüm amân amân

Gâh ağlayıp gâh güldürürse
Sevdiğim bana bildirse
Kâ'ilim bârî öldürse
Demedim mi ben sana yandım
Cânım amân amân gülüm amân amân

Şarkı: Ârif Bey

Remel: Fa'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Başladın âğyar ile ünsiyyete
Sabr olunmaz göz göre bu nisbete
İnanıp beyhûde herbir sohbeta
Sabr olunmaz göz göre bu nisbete

Gayrıdan çektin sanırdım dâmeni
Söylemişlerken inanmazdım seni
Bu hûsûsta sen de pek üzdün beni
Sabr olunmaz göz göre bu nisbete

Âğyâr ile bî-tekellûf yan be-yan
Oturup karşımda ey şuh-i cihân
Kasdım böyle edersin her zaman
Sabr olunmaz göz göre bu nesbete

Sahife 45

Şarkı: KİRKOR

Hece: 6+5: 11

Nerde kaldı benim nâzlı meleğim
Garîb gönlüm kimler ile eğleyim
Âh bu hâlim kimlere arz eyleyim
Ne derttir bu yâr gülsün ben ağlayım

Sevdiğimden ayrı düştüm neylerim
Gece gündüz hasretini çekerim
Yâr safâda ben âh edip ağlarım
Ne derttir bu yâr gülsün ben ağlayım.

Şarkı: Civân Ağa

Recez: Müstef'ilün müstef'ilün

Gülşene gel ey nev-edâ
Ben ağlayım sen gül bana
Bülbül gibi eyle nevâ
Ben ağlayım sen gül bana

Bak dîde-i giryânıma
Kıyma efendim cânıma
Bir lâhzacık gel yânıma
Ben ağlayım sen gül bana

Sahife 46

Şarkı: Hilmî Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Hâlini arz eylemez yâre gönül
Âh eder âh işitir yâre gönül
Bulamaz kendine bir çâre gönül
Âh eder âh işitir yâre gönül

Âşık olan sevdiğinden yüz bulur
Her merâmı yâr elinden feth olur
Bilmem niçin benim bahtım çok uyur
Âh eder âh işitir yâre gönül

Gördüm ki yâr bahçesinde bir güldür
Zülf ü teli ayn-ı kamer sünbüldür
Sevdiğini sayd eylemek müşküldür
Âh eder âh işitir yâre gönül

Şarkı: Rıf'at Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

O gül-i nev-res beni cev-r ile nâlân eder
Bendesine rahmı yok hicr ile sûzân eder
Yaralayıp sînemi dîdemi giryân eder
Bendesine rahmı yok hicr ile sûzân eder
Nâr-ı gam cev-r ile cismimi pûryân eder
Bir nige-hi cânımı bin kerre kurbân eder

Nâz ile reftârı kim cânıma hem kâr eder
Ârızını göre gülhüsnüne bin âr eder
Rûz ü şeb ağyâr ile âşıkını zâr eder
Bendesine rahmı yok hicr ile sûzân eder
Nâr-ı gam cev-r ile cismimi pûryân eder
Bir nige-hi cânımı bin kerre kurbân eder

Sahife 48

SÛZ-NÂK II. TAKIM

Şarkı: Hâfız Efendi

Hezec: Mefâ'ilün mefâ'ilün

Gel ey tavrı melek-âde
Mükemmel meclis âmâde
Niyâz eyler bu üftâde
Bana bir bâde ver sâde

Amân lûtf eyle sultânım
Firâka var mı dermânım
Mutî-i emr ü fermânım
Bana bir bâde ver sâde

Ümîd-i vaslını mâil
Eder olmaz ise hâil
Nihâyet buna da kâil
Bana bir bâde ver sâde

Şarkı: Muhammed Bey

Recez: Müstef'ilün müstef'ilün

Gülzâr-ı hüsnün gülleri
Açıldı hem sünbülleri
Feryâd eder bülbülleri
Şimdi bahâr eyyâmıdır

Bezme buyur ey meh-likâ
Teşrîfiniz derde devâ
Üftâdeler etsin safâ
Şimdi bahâr eyyâmıdır

Evvel bahâr geldi hele
Verdi sefâ cân ü dile
Böyle zamân geçmez ele
Şimdi bahâr eyyâmıdır

Sahife 49

Şarkı: Zekî Ağa

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün

Hîç eşin yok nev-civânsın
Buna nasıl cân dayansın
Güzelsin pek mûmiyânsın
Buna nasıl cân dayansın

Tavrı tarzı başka hâlet
Yosmasın hem var zarâfet
Sana mahsûs bu kıyâfet
Buna nasıl cân dayansın

Bize evvel söyledindi
Yok cevâbın geldi şimdi
Sevdiğim bana gücendi
Buna nasıl cân dayansın

Şarkı: Ârif Bey

Hezec: Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ûlün

Edemem kimseye hâlim hikâyet
Gönül senden kime etsem şikâyet
Neler çektim elinden bî-nihâyet
Gönül senden kime etsem şikâyet

Yine sensin bana hem-derd ü demsâz
Hemîşe mûnis ü hem mahrem-i râz
Acımazsın bana hem kendine az
Gönül senden kime etsem şikâyet

Düşürdün çâresiz cism-i nizârım
Yaman bir derde kim her dem yanarım
Ne sabrı koydun elde ne kârarım
Gönül senden kime etsem şikâyet

Sahife 50

Şarkı: Ârif Bey

Hece: 6+5=11

Akıl almaz şu feleğin oynu çok
Felekten bu cihânın rahâtı yok
Târumâr eyliyor atarsa bir ok
Bu ne vîrâne-i âlem mürüvvet yok

Söylemem derdimi cânân bilir
Çektiğim çileyi yârân bilir
Şimdi benim hâlîmi mevlâ bilir
Bu ne vîrâne-i âlem mürüvvet yok

Bana sabr eyle der şimdi o âfet
Tahammülüm olsa cânıma minnet
Bilirim dediğin sabru selâmet
Bu ne vîrâne-i âlem mürüvvet yok

Şarkı: Dellâl-zâde

Hece: 4+4=8

Dedim ey gönül sultânı
Amân ey cânımın cânı
Unutma ahd ü peymânı
Amân ey cânımın cânı
Sînem senin yatağındır
Gönül senin durağındır
Teşrîf eyle otağındır
Amân ey cânımın cânı

Seni ben dâim ararım
Hem ararım hem sorarım
Hasret-keşim yok karârım
Amân ey cânımın cânı
Sînem senin yatağındır
Gönül senin durağındır
Teşrîf eyle otağındır
Amân ey cânımın cânı

Efendim gel taltif eyle
Bugün olmaz tevkîf eyle
Gider isen teşrîf eyle
Amân ey cânımın cânı
Sînem senin yatağındır
Gönül senin durağındır
Teşrîf eyle otağındır
Amân ey cânımın cânı

Sahife 51

Şarkı: Rif'at Bey

Hezec: Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Söz olmaz hüsnüne sen bir büt-i zîbâ musavversin
Güzelsin bî-bedelsin hâsılı bir yosma dil-bersin
Seni bu andelib-i zâre sorsunlar ne gül-tensin
Güzelsin bî-bedelsin hâsılı bir yosma dil-bersin

Perîşânî-i dil bir fitne-i eyyâm-ı zülfündür
Dimâğ âşüfte-i c ân ârzû-yi kâm-ı zülfündür
Değil bir ben senin âlem esîr-i dâm-ı zülfündür
Güzelsin bî-bedelsin hâsılı bir yosma dil-bersin

Şarkı: Ârif Bey :

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Andelîbim Lâne-i gamdır mekân
Gonce-i bahtım açılmaz mı hemân
Gülsitân-ı dil harâb oldu hemân
Gonce-i bahtım açılmaz mı hemân

Lâle-veş dâğ içredir cism ü benim
Hûnh-i dilden al olur pîrâhenim
Rûtbe-i aşk iftihârımdır benim
Gonce-i bahtım açılmaz mı hemân

Derd ü mihnet birbirin takîb eder
Görse Mecnûn hâlimi ta'cîb eder
Cevr-i gerdûn kârımı ta'îb eder
Gonce-i bahtım açılmaz mı hemân

Sahife 52

Şarkı: Latif Efendi

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Ey gül-i gülşen serây-ı hüsn ü ân
Gel açıl zevk eyle sen şâd ol hemân
Bülbül etsin şevk-i rûyinle figân
Gel açıl zevk eyle sen şâd ol hemân

Rûyinin dem-bestesidir verd-i ten
Zülfüne şebbû vü sünbül baş eğer
Çatlasın reşk-i lebinle gonceler
Gel açıl zevk eyle sen şâd ol hemân

Bî misil sen mihr-i sipihrânsın
Nev-nihâl-ı gülşen-i irfânsın
Melek-nâz ü işvede sultânsın
Gel açıl zevk eyle sen şâd ol hemân

Şarkı: Rif'at Bey

Recez: Müstef'ilün müstef'ilün

Rahm eyle gel feryâdıma
Cânım yetiş imâdıma
Geçti firâkın cânıma
Zâlim yetiş imdâdıma

Bunca zamândır ağlarım
Başıma kara bağlarım
Aşkınla sînem dâğlarım
Zâlim yetiş imdâdıma

Ahdında sen hîç durmadın
Bir kere hâlim sormadın
Dil-i mecrûhu sormadın
Zâlim yetiş imdâdıma

Sahife 53

Şarkı: Ârif bey

Hece: 4+4=8

Eski hâli hîç göremem
Sana n'oldu pek bilemem
Bu firkata sabr edemem
Sana n'oldu pek bilemem

Haylî çektim bunca emek
Lâyık mıdır terk eylemek
Rahm eyle bârî şimdicek
Sana n'oldu pek bilemem

Şarkı: Ârif Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Aks-i âh sînede iniler felek
Çekmeye derd-i firâkı er gerek
Sûz-i aşkın ile yandı âh yürek
Çekmeye derd-i firâkı er gerek

Hem gülersin âşık-ı gam-hâreye
Cevr edersin hem de ol bî-çâreye
Zehr ekersin sîne-i sâd-pâreye
Çekmeye derd-i firâkı er gerek

Eylesen de derd-i hicrinde sebât
Dîdeye girmez bu gençlikte hayât
Lutf et ettirme temennî-i memât
Çekmeye derd-i firâkı er gerek

Sahife 56

SÛZ-NÂK III. TAKIM

Şarkı: Hâfız Efendi

Recez: Müstef'ilün müstef'ilün

Va'd eylemişdin ey perî
Bir bûseni çoktan beri
Var mı bunun şimdi yeri
Üzdün beni dünden beri

Aşkınla bak döndüm neye
Her derdi çektim sîneye
Söz geçmedi bir bûsuye
Üzdün beni dünden beri

Râhında çekmişken emek
N'olsun bize cânâ bu dek
Rahm eyle bârî şimdicek
Üzdün beni dünden beri

Şarkı: Hâfız Efendi

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Bezm-i uşşâka niçün gelmezsin
Âşika rûyini göstermezsin
Âh u efgânıda gûş etmezsin
Sevdiğim resm-i vefâ bilmezsin

Beste-i zülf-i siyâhındır dil
Hüsn-i cân-sûzına olmuş mâil
Doğrusu işte kuzum velhâsıl
Nâz ü reftârına söz yok amma
Sevdiğim resm-i vefâ bilmezsin

Bir levendâne kesim yosma edâ
Dilber-i hoş-zîbâsın cânâ
Nâz ü reftârına söz yok amma
Sevdiğim resm-i vefâ bilmezsin

Sahife 57

Şarkı: Rızâ Efendi

Hezec: Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Demâdem eylerim feryâd elinden
Senin ey bî-mürüvvet dâd elinden
Dil-i zâr olmadı âzâd elinden
Senin ey bî-mürüvvet dâd elinden

Gücenmişsin işittim ey sitem-kâr
Nedir cürmüm behey şûh-i dil-âzâr
Üzersin bendeni sen böyle her bâr
Senin ey bî-mürüvvet dâd elinden

Efendim haylî müddettir dayandım
Yeter cevrinle yanmakdan usandım
Yeter gayrı yeter aşkınla yandım
Senin ey bî-mürüvvet dâd elinden

Şarkı: Âşir Efendi Efendi

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Vuslat-ı cânân hutûr etse dile
Terk-i cânımla tesellî az bile
ARz edersem hâlimi gonca güle
Belki insâfa gelir ol rahm ile

N'ettim ey zâlim felek âyâ sana
Bunca cevri hem-dem ettin sen bana
Bilse n'oldum düşeli yârdan cûdâ
Belki insâfa gelir ol rahm ile

Yaktı cânım âteş-i hicrân yeter
Yıktı kasr-ı sînemi seyl-i keder
Sabret âşık gamdan etme sen hazer
Belki insâfa gelir ol rahm ile

Sahife 58

Şarkı: Yûsuf Bey

Hece: 6+5=11

Rakîbî yanına alıp gezersin
Beni cânâ niçin böyle üzersin
Görünce tâ uzaktan göz süzersin
Beni cânâ niçin böyle üzersin

Sana ağyâr ile gezme demişken
Yine gördüm geçenlerde gezerken
Niçin çıktın benim sen bu sözümde
Beni cânâ niçin böyle üzersin

Merâmın bendeni üzmekse öyle
Sıkılma sıkılma gel doğru söyle
Lâkırdı istemem ben şöyle böyle
Beni cânâ niçin böyle üzersin

Şarkı: Ârif Bey Efendi

Hece: 4+3=7 4+4=8

Cevre etme bana böyle
Cürmüm ne ise söyle
Lâzımsa cezâ öyle
Cürmüm ne ise söyle

Aşkınla gönüller dursun
Bu va'z sebep n'olsun
Öz başın için olsun
Cürmüm ne ise söyle

Sen yan çizeli cânâ
Zindândır bana dünyâ
Afv etme gücen ammâ
Cürmüm ne ise söyle

Ben âşıkınım âşık
Cevre değilim lâıyk
Billâh bana da yazık
Cürmüm ne ise söyle

Sahife 59

Şarkı: (?)

Hece: 4+4=8

Hicâb etme benden böyle
Derûnunda ne var söyle
Üzme beni kerem eyle
Etme beni ele kıyâs
Bezme gelsen cânım elmâs

Gerdân kırıp raks edersin
Hem oynayıp hem gülersin
Etmem inkâr pek güzelsin
Etme beni ele kıyâs
Bezme gelsen cânım elmâs

Müşteriyim şöhretine
Ne istersin kıymetine
Uyup ağyâr sohbetine
Etme beni ele kıyâs
Bezme gelsen cânım elmâs

Şarkı: NİGOS

Hece: 4+4=8

Bülbüller eylesin feryâd
Gülsün ağlamasın sâdâd
Kusursuz yaratmış üstâd
Gülsün ağlamasın sâdâd
Yalelelli yalelelli ömrüm yâlelelli yâlelelli

Küçüktür eylemez kelâm
Kırar oyuncağın hemân
Gözüm nûra çabuk uyan
Gülsün ağlamasın sâdâd
Yalelelli yalelelli ömrüm yâlelelli yâlelelli

Alayım koynuma seni
Yadırgama kuzum beni
Ağlama söyleyim ninni
Gülsün ağlamasın sâdâd
Yalelelli yalelelli ömrüm yâlelelli yâlelelli

Sahife 60

Şarkı: Rif'at Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Sevdiğim lütfeyle bir gün gidelim
İç Fenerde gel de bir zevk edelim
Böyle hasret ile gayrı nidelim
İç fenerde gel de bir zevk edelim

Dinle bu sözümü ey serv-i revân
Oldu hâlim hasretinle pek yaman
İşte tertib eyledim sâz ü kemân
İç fenerde gel de bir zevk edelim

Firkatinle geçti ömrüm dahi yaz
Gayrı etme bendene nâz ü niyâz
Hâlime rahm eyleyip artık biraz
İç fenerde gel de bir zevk edelim

Şarkı: Yûsuf Bey

Hezec: Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

İnanmam va'dine mümkünse kandır
Yalandır sevdiğim mutlak yalandır
Kimi isterse cânâ var inandır
Yalandır sevdiğim mutlak yalandır

Çıkar her kavline fi'lin münâfi
Geçen şeyler bunu isbâta kâfi
Ben artık dinlemem lâf-u güzâfı
Yalandar sevdiğim mutlak yalandır

Rakib ile girişme hasbihâle
Söz ile düşme ma'nâsız hayâle
Kulak asma sen öyle kiyl ü kâle
Yalandır sevdiğimmutlak yalandır

Sahife 61

Şarkı: Ârif Bey

Hezec: Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ûlün

Gitti meclisten amân ol nev-civân
Gark-ı cûş-i eşkim olsun âsûmân
Âteş-i âhımla yansın ins ü cân
Yârsiz lâzım değil cân ü cihân

Eylesin gülşende bülbül âh ü zâr
İntizâm-ı sünbül olsun târ ü mâr
Etti ol gül-rûh beni pek bî-kârâr
Yârsiz lâzım değil cân ü cihân

Eylesin bî-çare dil hasretle âh
Kapasın dünyâyı bir ebr-i siyâh
Olsun ezâ-yı felek mahv ü tebâh
Yârsiz lâzım değil cân ü cihân

Sahife 66

MÂHÛR I. TAKIM

Şarkı: Cennet-mekân Sultân Mahmûd Hân

Hece: 4+4=8

Ne ararsan sende mevcûd
Zevk mevsimi etti vürûd
Şâh-ı cihân kıldı hoşnûd
Zevk mevsimi etti vürûd

Zevk eylemek eyyâmıdır
Fasl-ı bahâr hengâmıdır
Hep güzeller seyrânıdır
Zevk mevsimi etti vürûd

Terk eyleme hîç râhatın
Bilen bildi sadâkatın
Geçirme gel bir sâatin
Zevk mevsimi etti vürûd

Şarkı: ûstâ Yani

Mübtelâyım haylî demdir bir bî-vefâya
Âteş-i aşkınla düştüm müşkül sevdâya
Zerrece merhame eylemez ben gedâya
Sevdiğim güzeldir şîrindir etvârı
Nazardan saklasın Mevlâm bârî

Sana eylerim günde bir kere niyâz
Kuluna etme cefâyı edersen de gâyet az
Tahammül kalmadı bende etme böyle nâz
Sevdiğim güzeldir şîrindir etvârı
Nazardan saklasın Mevlâm bârî

Gel efendim mürüvvet eyle alma âhım
Sana lâyük değil bî-vefâlık yüzü mâhım
Uyma ağyâr sözüne yoktur günâhım
Sevdiğim güzeldir şîrindir etvârı
Nazardan saklasın Mevlâm bârî

Sahife 67

Şarkı: İsmet Ağa

Hezec: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

İnanıp va'dine bel bağlayamam
Sînemi hasret ile dâğlayamam
Eşk-i çeşmim akıtıp çağlayamam
Nâfile âşık olup ağlayamam

Bana bildirmedi yaz ile kışı
Başa çıkmaz bilirim ben bu işi
Çünkü ma'lûm idi yârin gidişi
Nâfile âşık olup ağlayamam

Şarkı: Ser-sâzende Osmân Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Firkatin kâ etti câna nev-civân
Hasretinle dîdeler ağlar hemân
Vuslatinçün oldu hâlim pek yaman
Hasretinle dîdeler ağlar hemân

Meyl edelden bu dil-i nâlân sana
Etmetin ber kez tarahhum sen bana
Bakmaz oldu çem-i pür-hûn bir yana
Hasretinle dîdeler ağlar hemân

Bezme teşrîif eyle yâr ağyârsız
Gelemem iyd olsa da dil-dârsız
Neylerin acen cihânı yârsız
Hasretinle dîdeler ağlar hemân

Sahife 68

Şarkı: Ârif Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Görsen ey çeşm-i felek görsen
Nâz ile raksa çıkınca ahsen
Ne güzeldir ne güzeldir bilsen
Nâz ile raksa çıkınca ahsen

Goncadır yoktur eşi bir gülde
Bulunur mu yâ sadâsı bülbülde
Buna âşık boyun eğmiş sünbülde
Nâz ile raksa çıkınca ahsen

Ona lâyıktır olunsa fermân
Çerh-i atlasla biçilse fistân
Görsün âlem de bu yolda ihsân
Nâz ile raksa çıkınca ahsen

Şarkı: Ârif Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Gelmeyince bir mahalle yâr ile
D_erd-i aşka çâre olmaz nâfile
Böyle geçtikçe ömürler âh ile
Derd-i aşka çâre olmaz nâfile

Olmasın kimse bu derdden nâ-mizâc
Kimseye göstermesin Hakk ihtiyâc
Merhem-i vaslından özge Lâ-ilâc
Derd-i aşka çâre olmaz nâfile

Nâr-ı firkât eyledikçe işti'âl
Her ilâç ile âbestir iştigâl
Bir tâbib-i hâzıka ettin suâl
Derd-i aşka çâre olmaz nâfile

Sahife 69

Şarkı: Yûsuf Bey

Hece: 4+4=8

Bu günlerde seni görsek
Bahârın zevkini sürsek
Bülbül sesini işitse
Bahârın zevkini sürsek

Serâpâ gülşen-i hoş-bû
Eder teşrîfini ârzû
Gelip ey kâmet-i dil-cû
Bahârın zevkini sürsek

Aç ıldı hüsn-ü yûsuflar
Civân perçem yolun bekler
Senin-çün bu terennümler
Bahârın zevkini sürsek

Şarkı: Ârif Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Çekmemek mümkün müdür cevri ü cefâ ağyâdan
Gonce-çin elbet çeker zahm-ı elem her hârdan
Hazzeder cânân figân-ı âşıkân-ı zârdan
Hande-i gül girye-i bülbül gelir gülzârdan

Sebze-zâr oldu cihân fasl-ı bahâr etti vusûl
Bulmadı ammâ küşâyış gonce-i kalb-i hamûl
Böyledir âlem kimi şâdü kimi zâru melûl
Hande-i gül girye-i bülbül gelir gülzârdan

Yârsız bana gülistân beytû'l-ahzen el-amân
Ândelîb-âsâ eder bî-çâre dil dâim figân
Hicr ile ben zâ vuslatla rakîbân şâdmân
Hande-i gül girye-i bülbül gelir gülzârdan

Sahife 72

MÂHÛR II. TAKIM

Şarkı: Ârif Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Haylî demdir görmedim dil-ber seni
Âteş-i hasret yakar cism ü teni
Hâlîme eyle tarahhum ey perî
Vuslatınla kâm-yâb eyle beni

Va'd-i vaslın ile dip aldanmada
Dem-be-dem hicrân tükenmez artmada
Seyl-i eşkim bir taraftan akmada
Vuslatınla kâm-yâb eyle beni

Şarkı: Ârif Bey

Hece: 4+4=8

İşittim ki şûh-i vefâ
Gönül vermişsin sen bana
Bende sevdâlandım sana
Sendedir gönlüm dâimâ

Ben seni sevelden beri
Aklımı ettim serserî
Ben gönlümü almam geri
Sendedir gönlüm dâimâ

Sahife 73

Şarkı: Hâşim Bey

Hece: 4+4=8

İster isen gel gidelim
Fenerde bir zevk edelim
Zevkinse bâde içelim
Fenerde bir zevk edelim

Vermiş iken fırsat ağyâr
Pek geç kalma sonra duyar
Yalınızca gitmek uyar
Fenerde bir zevk edelim

Zevkin ise lâvta kemân
Çaldıralım gelsin hemân
Bu şarkıyı söylet amân
Fenerde bir zevk edelim

Şarkı: Dellâlzâde

Hece: 4+4=8

Gönül adlı bülbülüm var
Yâr olmağa gül istiyor
Kaşı kara çeşmi siyâh
Kâkülü sünbül istiyor
Gönüldür bu ârzû eyler
Lûtfunuzu recâ eyler

Şarâb-ı aşk içen bülbül
Zikr ü fikri hep mül ü gül
Gecede gül gündüz sünbül
Gönüldür bu ârzû eyler
Lûtfunuzu recâ eyler

Hezârım birdir bulunmaz
Âdeme binde bir olmaz
Gece gündüz eyler niyâz
Semt-i vasla yol istiyor
Gönüldür bu ârzû eyler
Lûtfunuzu recâ eyler

Sahife 74

Şarkı: Yûsuf Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

İltifâta mazhar idim bir zaman
Şimdi hicrânınla hâlim pek yaman
Bî-mecâlim bana rahm et el-amân
Şimdi hicrânınla hâlim pek yaman

Cân û dilden bendenim çoktan beri
Hasretinle oldu aklım serserî
Hâlimi arz etmenin geldi yeri
Şimdi hicrânınla hâlim pek yaman

Bu vücûdum yoluna çâk eylerim
Efendim dünyâyı sensiz neylerim
Âşıkım subh u mesâ âh eylerim
Şimdi hicrânınla hâlim pek yaman

Şarkı: Dede Efendi

Hezec: Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ûlün

Sana lâyık mı ey gülten
Çevirdin rûyini benden
Kusûr ettiyse efgenden
Hatâ benden atâ senden

Kul olmaz kim kusûr etmez
Hilâf-ı tab'ına gitmez
Bilerek yârin incitmez
Hata benden atâ senden

Sözüm geçmez o dil-dâra
Olup aşkınla âvâre
Ne cûrm ettiyse bî-çâre
Hata benden atâ senden

Sahife 75

Şarkı: Ârif Bey

Hezec: Müstef'ilâtün müstef'ilâtün

Hasretle gönlüm yanmağa kâbil
Her derdine(de) oldum(da) kâil

Vechin cihâna vermektedir fer
Olsün yoluna bu cân ile ser

Gönlümde pinhân aşkın efendim
Çeşmim de hayrân ey dil-pesendim

Geldikçe hâlin fikr ü hayâle
Çâk oldu sînem yandı ne çâre

Şarkı: Rif'at Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Bağ-ı hüsnünde efendim bülbül-i nalânınım
Nim-nigâh(la) eyle taltîif âşık-ı giryânınım
Şem-i aşkınla gezen pervâne-i sûzânınım
Ey meh-i mihr-i cihân olsun fedâ cânım senin
Cevr-i cânsûuzun cihânı eyledi zindân bana

Gelmemiş şebhin cihâna görmemiş çeşm-i beşer
Al-i ruhsârın görürse âlemin halkı şaşar
Bir dakika görmesem ger lücce-i aşkım coşar
Ey meh-i mihr-i cihân olsun fedâ cânım senin
Cevr-i cânsûuzun cihânı eyledi zindân bana

Tarz-ı etvârın değil mi âlemi mecnûn eden
Ben değildim hâl-i rûyindir beni meftûn eden
Cevr ü istiğnân değil mi bendeni mahzûn eden
Ey meh-i mihr-i cihân olsun fedâ cânım sana
Cevr-i cân-sûzun cihânı eyledi zindân bana

Sahife 78

MÂHÛR III. TAKIM

Şarkı: Şakir Ağa

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Zevki çoktur şu cihânın
Vaktidir her bir sefânın
Gönlünü al âşıkânın
Vaktidir her bir safânın
Rûhusun cism-i cihânın

Nerde kaldın gül fidânım
Gönlüm aldın mûmiyânım
Gel benim yosma fidânım
Vaktidir her bir safânın
Rûhusun cism-i cihânın

Vasfa şâyân bir perîdir
Cümlesinin dil-beridir
Şimdi zevkin hem-demidir
Vaktidir her bir safânın
Rûhusun cism-i cihânın

Şarkı: Dede Efendi

Recez: Müstef'ilün müstef'ilün

Gördüm bugün cânân-ı dil
Cânımda tâze cân ü dil
Ettim yine seyrân-ı dil
Eymiş fesin çeşmin süzer
Gâyet güzel cânân-ı dil
Pek bî-bedel cânân-ı dil

Süzdükçe çeşmin ol perî
Uşşâkın eyler serserî
Billûra benzer her yeri
Eymiş fesin çeşmin süzer
Gâyet güzel cânân-ı dil
Pek bî-bedel cânân-ı dil

Raksın gören memnûn olur
Çeşmin gören meftûn olur
Şevk-ı dili efzûn olur
Eymiş fesin çeşmin süzer
Gâyet güzel cânân-ı dil
Pek bî-bedel cânân-ı dil

Sahife 79

Şarkı: Lâtif Efendi

Hezec: Me'ûlü, mefâ'ilü, mefâ'ilü, Fe'ilün

Düştün yine bir şûh-i sitem-kâre gönül
Pervâne gibi şu'le-i dil-dâre gönül
Olsun elem-i aşk ile sad-pâre gönül
Uslanmayacaksın sana yok çâre gönül

Ettin beni de derd ile sûzân u perîşân
Oldu gam-ı hicrân ile âlem bana zindân
Bilmem nideyim nişleyeyim ettin beni hayrân
Uslanmayacaksın sana yok çâre gönül

Şarkı: Lâtif Efendi

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Birkaç ahabb ile gittik mahfîce
Başka âlemdi Beyoğlu dün gece
Olmadı âgâh engel gizlice
Başka âlemdi Beyoğlu dün gece

Kolkola vermiş güzeller bî-hesâb
Âşıka yüz vermiyor giymiş nikâb
Çıktı akşamdan va lâkin mâhitâb
Başka âlemdi Beyoğlu dün gece

Edemem her sûy-ı Taksim söyleyim
Bir nice Pangalta vasfın eyleyim
Olamaz ta'rîf tiyatro neyleyim
Başka âlemdi Beyoğlu dün gece

Sahife 80

Şarkı: Ârif Bey Efendi

Recez: Müstef'ilün müstef'ilün

Bir dil-rübâ-yı sîm-ber
Yâkûta la'li ta'n eder
Bu hüsn ile dünyâ değer
Pek yosma kevser gâyet ter (?)
Nûr-i mücessem ser-te-ser

Şekl-i melekke bir perî
Raksına Zühre müşterî
Yok misli desem var yeri
Pek yosma kevser gâyet ter (?)
Nûr-i mücessem ser-te-ser

Evc-i hüsünde âfitâb
Rûyinden alır mâhitâb
Ettim felekte intihâb
Pek yosma kevser gâyet ter (?)
Nûr-i mücessem ser-te-ser

Şarkı: Badasar Ağa

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâilün

Yok felekte sevdiğimin bir eşi
Başka âlem Beyoğlu cünbüşi
Kıydı câna ol civânın gelişi
Başka âlem Beyoğlu cünbüşi

Ayş u işret zevk u mahtâb edelim
Seyr-i Şişli çiftliğinde nidelim
Yâr ile tâ Balmum'a dek gidelim
Başka âlem Beyoğlu cünbüşü

Sarılayım sarayım ince belin
Akıtayım kanını engellerin
Sabrı yandı böyle seyre âdemin
Başka âlem Beyoğlu cünbüşi

Sahife 81

Şarkı: Rif'at Bey

Hece: 4+4:8

Oldum ey şûh sana bende
Gayrı temkîn etme sen de
Tahammül yoktur tende
Gayrı temkîn etme sen de

Olalım seninle hem-dem
Âşıkların etsin sitem
Bezm âsâyış budur bu dem
Gayrı temkîn etme sen de

Beyim sana gönül verdim
Bî-vefâ olduğun bildim
Her nasılsa bir iş ettim
Gayrı temkîn etme sen de

Şarkı: Rif'at Bey

Hezec: Müstef'ilün müstef'ilün fâ'ilün

Aldı dil âh yine bir âhû-nigâh
Oldu o meh-pâreye dil cilve-pâh
Sabrımı sâ mânımı aldırdı âh
Bak neler etti bana baht-ı siyâh

Yaktı kebâb etti dili nâr-ı gam
Hûn-i ciğer nûş ederim dem-be-dem
Yâr sunar bana şârâb-ı sitem
Bak neler etti bana baht-ı siyâh

Yârı cefâ-kâr eden âhım mıdır
Eyleyen âzürde nigâhım mıdır
Yoksa sebep baht-ı siyâhım mıdır
Bak neler etti bana baht-ı siyâh

HİCÂZKÂR I. TAKIM

Şarkı: Şâkir Ağa

Hece: 4+4:8

Cân ile ben ey dil-rübâ
Sevdim seni etmem riya
Sen de beni etme fedâ
Tâ haşre dek ey meh-likâ

Derd-i derûnum rû-be-rû
Artmaktadır ey fitne-cû
Lâyık mıdır şimden geru
Ben âşıkın etmek fedâ

Derd-i derûnum dem-be-dem
Artmaktadır ey gonca fem
Olmaz ise senden kerem
N'etsin ne yapsın mübtelâ

Şarkı: Çorlulu

Hece: 8+7:15

Aldı beni aldı beni iki kaşın arası
Yaktı beni kül eyledi gözlerinin karası
İçinizde tabîb yok mu nedir bunun çâresi
Sevdi ne çâre ne söylesem yâre eller âriftir
İsterim yâre gideyim hasmım gâlibdir
Amân amân hâlim yaman amân amân kaşı kemân

Ne bakarsın kömür gözlüm sen de bana yâr mısın
Bir görüşte aklım aldın fikrim başta koymazsın
Gel bu gece misâfir ol korkma bana kalmazsın
Sevdi ne ç âre ne söylesem yâre eller âriftir
İsterim yâre gideyim hasmım gâlibdir
Amân amân hâlim yaman amân amân kaşı kemân

Çıkabilsem bir kerecik o güzelin köşküne
Doldur doldur ver içeyim sevdâlımın aşkına
Gönül verdim samur gibi sevgilimin kaşına
Sevdi ne ç âre ne söylesem yâre eller âriftir
İsterim yâre gideyim hasmım gâlibdir
Amân amân hâlim yaman amân amân kaşı kemân

Şarkı: Arif Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Aldı gönlüm fend ile bir fitne-kâr
Hâlimi kıldı rehîn ü ıztırâr
Kılmadı ârâm-ı sabra iktidâr
Derd-i hasret'le oldum bî-karâr

Eyledi düçâr-ı firkat cânımı
Cevr ü mihnetle kuruttun kanımı
Komadı hiç tâkat u dermânımı
Derd-i hasret'le oldum bî-karâr

Âh u efgân hâtıra geldiği ân
Nîl-i eşkim dîdeden olur revân
Ağlamaktan bî-tahammül kaldı cân
Derd-i hasret'le oldum bî-karâr

Şarkı: Arif Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Sevmez oldun ey perî efgendeni
Âlem içre mahzûn ettin sen beni
Kime şekvâ edeyim ey meh seni
Âlem içre mâhzûn ettin sen beni

Neyledim bilmem sana eyle beyân
Doğru söyle sevdiğim kurma yalan
Ben bunu efkâr ederdim her zâmân
Âlem içre mâhzûn ettin sen beni

Ettiğin va'di vefâyı neyledin
Geçen kusûrlarımı affeyledin
Hep kabâhat sende diye söyledin
Âlem içre mâhzûn ettin sen beni

Şarkı: İzmir (Türküsü)

Hece: 6+5:II

İzmir'in içinde kurulur pazar
Kaldır fistanını değmesin nazar
İzmir'in güzelleri yılda bir azar
Haydi gir oğlan dolaş
Ye le le leylim çemen üstüne
Eğdir fesin ye le le le le leylim bir yan üstüne

İzmir'in içini duman bürüdü
Herkes sevdiğini aldı yürüdü
Benim sevdiceğim orda bir idi
Haydi gir oğlan dolaş
Ye le le leylim çemen üstüne
Eğdir fesin ye le le le le leylim bir yan üstüne

İzmir'in arkası Aydın dağıdır
Sensiz şeker yesem bana ağıdır
Sevdiğim seni (oğlan) sözün şimdi sağıdır
Haydi gir oğlan dolaş
Ye le le leylim çemen üstüne
Eğdir fesin ye le le le le leylim bir yan üstüne

Şarkı: Rusçuk Türküsü

Hece: 6+5:II

Melin mahzûn şu yerlerde dururum
Yârim seni arar sorar bulurum
Kabâhati ben gönlüme bulurum
Sabâh olsun sorayım ben birine
Çok aradım geçmedi yâr elime
Olmaz sevdiğim olmaz seni gören doymaz
Bu güzellik sende korkma zâyî olmaz
Ufak olur şu tarlanın dönümü
Korkma yârim göze (aldım) ölümü
Benim yârim şu cihânın gülü mü
Sabâh olsun sorayım ben birine
Çok aradım geçmedi yâr elime
Olmaz sevdiğim olmaz seni gören doymaz
Bu güzellik sende korkma zâyî olmaz

Sahife 91

Şarkı: Tâhir Ağa

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Gizli sevdim cân ü dilden kimseye fâş etmedim
Söylemez cürmüm nedir ol bî-vefâ küsmüş bana
Şöyle tuttum hâtırın bir vech ile incitmedim
Söylemez cürmüm nedir ol bî-vefâ küsmüş bana

Gerçi çoktur cürmüm ammâ ben de inkâr eylemem
Gizli sırdır böyle bil de sorma ikrâr eylemem
Söyle vazgeçsin bu nâzdan gayrı izhâr eylemem
Söylemez cürmüm nedir ol bî-vefâ küsmüş bana

Olmamışken(?) bürûdetin evveli
Şöyle böyle neyse girdi kâfir ağyârın eli
Gerçi sâbir oldum ammâ çok zamandır evveli
Söylemez cürmüm nedir ol bî-vefâ küsmüş bana

Şarkı: Rif'at Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilün

Bir meh-i tâbân yüzü
Hem dahi âhû gözü
Tûtî misâli sözü
Yaktı ciğer-gâhımı

Sen gibi bir gül-beden
Görmedim ey şûh-i şen
Mest olur elbet gören
Yaktı ciğer-gâhımı

Hâatırın ey meh-cemâl
Etse esîrin suâl
Eyleme hîç kiyl ü kâl
Yaktı ciğer-gâhımı

Sahife 92

Şarkı: Ârif Bey

Recez: Müfte'ilün müfte'ilün fâ'ilün

Söyle derûnundaki râzın gönül
Belki acır hâline yârin gönül
Eyle fedâ yoluna vârin gönül
Belki acır hâline yârin gönül

Saklama hîç doğrusunu söyle de
Baht ile uydur işini böyle de
Cân (u) yürektende bir âh eyle de
Belki acır hâline yârin gönül

Kesme sakın nâleleri dem-be-dem
Yâr işitip zârına etsin kerem
Bilse eğer âşıkını gonca-fem
Belki acır hâline yârin gönül

HİCÂZ-KÂR II. TAKIM

Şarkı: Hâşim Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Ey melek-haslet şehinşâh-ı vahîd
Eylesin hak zâtını gamdan baîd
Olsun ikbâlin gibi ömrün mezîd
Her şebîn kadr ola her rûzin saîd

Menba-ı lütf u inâyetsin şehâ
Yoktur ihsânına add ü intihâ
Fer-ü şevketle sefâ sür dâimâ
Her şebîn kadr ola her rûzin saîd

Pertev-i adlin cihâna verdi fer
Eyledin ihyâ yeniden ser-te-ser
Görmesin kalb-i hümâyûnun keder
Her şebîn kadr ola her rûzin saîd

Şarkı: Rıf'at Bey

Recez: Müstef'ilün müstef'ilün müstef'ilün

Eyler ricâ senden bugün üftâdegân
Gülzâra kıl nâz ile seyr endâz-ı şân
Güller ile oldu müzeyyen gülsitân
Nüzheth-ı âlemde ey gonce-dehân
Şevk-u tarâb olsun karînin her zâman

Gül seyrine gel gülşene ey gül-izâr
Güller küşâde-leb hezârın kârı zâr
Göster hemân rûy-i teşrîfe i'tibâr
Nüzheth-ı âlemde ey gonce-dehân
Şevk-u tarâb olsun karînin her zâman

Arz eyle ziynet-sâz-ı bezm ol bî-hicâb
Hep bendeler sâyende olsun zevk-yâb
Bu sâhaya versin kudûmün yümn ü tâb
Nüzheth-ı âlemde ey gonce-dehân
Şevk-u tarâb olsun karînin her zâman

Şarkı: Rıf'at Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Dil hezârın oldu hüsnün gülşeni
Eyledim gayrı fedâ cân teni
İsteyip ben rûz u şeb Hakk'dan seni
Sana kul etti şükür Mevlâ beni

Dîde-devr-i intizârım her yana
Nîm nigâhın bahş-i Rûm eyler bana
Ömrümü alsın Hüdâ versin sana
Sana kul etti şükür Mevlâ beni

Dâimâ dilde duâ-yı devletin
Solmasın âlemde rû-yi tal'atin
Dil olup müştâk-ı bezm-i sohbetin
Sana kul etti şükür Mevlâ beni

Şarkı: Ârif Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Ey şehinşâh-ı cihân ü adl ü dâd
Kalb-i nâlân oldu ihsânınla şâd
Şevketin olsun efendim pür-ziyâd
Kalb-i nâlân oldu ihsânınla şâd

Ben esîr oldum yeni baştan sana
Bu saâdet gayrı kâfidir bana
Zerre-i şükrün edâya cân fedâ
Kalb-i nâlân oldu ihsânınla şâd

Derd-i firkatle dil-i mihnet-rehîn
Eyler idi rûz ü şeb âh ü enîn
Sâye-i lûtfunda oldum kâm-bîn
Kalb-i nâlân oldu ihsânınla şâd

Sahife 96

Şarkı: Hâfız Efendi

Hece: 4+4:8

Bî-vefâlığı senden ümîd etmezdim gerçekten
Çünkü cevri idi murâdım niçin gönlüm aldın
Hilâf düşmezken şânına
Aceb n'oldu sultânıma

Ettiğin ahde inandım bilmezlikle nâre yandım
Dil-bend olup sözlerine bendesinden geçmez sandım
Hilâf düşmezken şânına
Aceb n'oldu sultânıma

Doğru söz elbette hordur âşık ne derse mağrûrdur
Eğer mahzûz olunursa bu şarkı da nev-zuhûrdur
Hilâf düşmezken şânına
Aceb n'oldu sultânıma

Şarkı: Yusuf Bey

Hece: 4+4:8

Sensin melce-i penâhım
Binler yaşa pâdişâhım
Afv buyrdun her günâhım
Binler yaşa pâdişâhım

Dâim ol tahtında mevcûd
Hatâdan hıfz ede ma'bûd
Subh u mesâd budur maksûd
Binler yaşa pâdişâhım

Meh-cemâlin pür-münevver
Safâ ile ol muammer
Devr ettikçe şems ü kamer
Binler yaşa pâdişâhım

Sahife 97

Şarkı: Nigos

Recez: Müstef'ilâtün müstef'ilâtün

Görmek müyesser olmadı mâhım
Vermedi ruhsât baht-ı siyâhım
Beyhûde oldu âh ile vâhım
Vermedi ruhsat baht-ı siyâhım

Mahrem sanırdım ben seni evvel
Esrârım açıp bağladım ben bel
Görmeye vechin mânidir engel
Vermedi ruhsat baht-ı siyâhım

N'ettim sana ben söyle cefâ-kâr
Sevdim seni ben ahde vefâ-kâr
İsterem görmek ben seni her bâr
Vermedi ruhsat baht-ı siyâhım

Şarkı: Âli Efendi

Hece: 7+7:14

Ol kaşı kamân cevri ü cefâ yayını kurdu
Tîğ-i nîgeh mûrg-i dil-i zârımı vurdu
Peykân-ı gamı geçti ciğer-gâhıma durdu
Âşıklığımı nâlelerim halka duyurdu
Sultân-ı kader neyleyeyim böyle buyurdu
Takdîr-i Hudâ neyleyeyim böyle buyurdu

Mehcûr olalı ol gül-i nâdîde-edâdan
Kurtulmadı bîçâre gönül hâr-ı cefâdan
Feryâdımın aksi geliyor semt-i semâdan
Âşıklığımı nâlelerim halka duyurdu
Sultân-ı kader neyleyeyim böyle buyurdu
Takdîr-i Hudâ neyleyeyim böyle buyurdu

Müjgân oku sînemde edip kârını icrâ
Hûn-i ciğer çeşm-i teri eyledi mecrâ
Yârin işidip güldüğüne ağlamam ammâ
Âşıklığımı nâlelerim halka duyurdu
Sultân-ı kader neyleyeyim böyle buyurdu
Takdîr-i Hudâ neyleyeyim böyle buyurdu

Sahife 100

HİCÂZ-KÂR III. TAKIM

Şarkı: Ârif Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Âh esîr-i derd-i hicrân etti cânâ firkâtin
Künc-i gamdan hiç halâs etmez beni bu mihnetin
Andelîb-i girye vü zâr etti âhır hasretin
Ey gül-i gülzâr-ı aşk yandı bilmem şefkâtin
Bir nigâh-ı lûtfuna şâyân kıl yeter bu nisbetin

Eski demler şol hayâl-i hâtıra geldikçe yâr
Kan döker çeşmim firâk derdiyle leyl ü nehâr
İttifâ kıl bendeden bu sûz-i hicr âlî-tebâr
Ey gül-i gülzâr-ı aşk yandı bilmem şefkâtin
Bir nigâh-ı lûtfuna şâyân kıl yeter bu nisbetin

İ'tizâmından beri ey âfet-i cân kârım âh
Meskenim kûlbe-i ahzân oldu vühâlim tebâh
Zârımı zâr eylerim firkatle ben ey rûy-i mâh
Ey gül-i gülzâr-ı aşk yandı bilmem şefkâtin
Bir nigâh-ı lûtfuna şâyân kıl yeter bu nisbetin

Şarkı: (?)

Remel: Fâ'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Kedimin her gece böbrekle dolardı sepeti
Yok idi nimetin rahatın hiç adedi
Çeşmi şehlâ nigehe fârik iken nik ü bedi
Sardı etrafını bin türlü adûlar türedi
Kedimi gaflet ile fare-i idbâr yedi
Buna yandı yüreğim âh kedi vâh kedi

Keyfi gelse bıyığın oynatarak mırlar iken
Kızdırırsan yüzüne atlayarak hırlar iken
Kuyruğu geçse ele dırlanarak zırlar iken
Sofradan her kedinin def'ini hâzırlar iken
Kedimi gaflet ile fare-i idbâr yedi
Buna yandı yüreğim âh kedi vâh kedi

Keseyi kapsa dökerdi yere hep paraları
Ciğere işler idi tırnağının yaraları
Koşturur oynar idi kukla gibi fâreleri
Deliğe sokmaz idi bir gün o âvâreleri
Kedimi gaflet ile fare-i idbâr yedi
Buna yandı yüreğim âh kedi vâh kedi

Sahife 101

Şarkı: Ârif Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Bir münir-i bürc-i âlemdir mecîd
Eylesin Rabbim kederlerden baîd
Bin yaşa ömrün duâm olsun mezîd
Eylesin Rabbim kederlerden baîd

Şehzâdem gülmek olsun her demin
Gipta etsin hüsnüne meh-rû senin
Dil-rûbâ kâşâne-i cândır yerin
Eylesin Rabbim kederlerden baîd

Ey melek hilkat cihânın bir gülü
Şehinşâh-ı gülsitânın sünbülü
Cümlesiyle dâima bu bülbülü
Eylesin Rabbim kederlerden baîd

Şarkı: Hâfız Sebuh

Hece: 6+5:II

Nîm-nigâhla beni yaktı nârına
Düşürdün cihânın böyle diline
Neden idi inanmıştım sözüne
Efendim rahmeyle bârî kuluna

Güzellikte sensin Yûsuf menendim
tarz-ı etvârını gâyet beğendim
Hâlîme rahmeyle zülf-i kemendim
Efendim rahmeyle bârî kuluna

Sahife 102

Şarkı: Ârif Bey

Hece: 4+3:7

Ne derdim tâzelensin
Ne görsün gözüm yâri
Geçme güzel yolumdan
Korkmaz mısın gönlümden
Âmân amân er gülü
Sana bir şey dedik mi
Sana birşey dedikse
Bir tarafın yedik mi
Amân amân kaşı kemân
Hâlim yaman gönlüm alan

Bir güzeli sever isem
Aslın sor zâtın ara
Niçin diye sorarsan
Yanmışım zâtî nâra
Âmân amân er gülü
Sana bir şey dedik mi
Sana birşey dedikse
Bir tarafın yedik mi
Amân amân kaşı kemân
Hâlim yaman gönlüm alan

Şarkı: Ârif Bey

Hece: 4+4:8

Yaz gelince dağ güllenir
Yine bağlar bülbüllenir
Elem çekme gönül ey
Yâr bahçesi sünbüllenir
Gel ey serv-i revânım gel
Gel ey şîrîn-zebânım gel
Gel ey bâis-i figânım gel

Nârı aşkın şiddetini
Çektim haylî mihnetini
Hakîkatlı nâzlı yârin
Ben Bilirim kıymetini
Gel ey serv-i revânım gel
Gel ey şîrîn-zebânım gel
Gel ey bâis-i figânım gel

O güzele versem selâm
Nişleyeyim etmez kelâm
Gel varalım bahçesine
Gül vaktidir şimdi tamâm
Gel ey serv-i revânım gel
Gel ey şîrîn-zebânım gel
Gel ey bâis-i figânım gel

Sahife 103

Şarkı: Rif'at Bey

Hezec: Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

İnanmam va'dine mümkünse kendin
Yalandır sevdiğim mutlak yalandır
Kimi isterse cânın var inandır
Yalandır sevdiğim mutlak yalandır

Çıkar her kavline fi'lin münâfî
Geçen şeyler buna isbâta kâfî
Ben artık dinlemem lâf u güzâfı
Yalandır sevdiğim mutlak yalandır

Rakîb ile girişme hasbîhâle
Sözüyle düşme manâsız hayâle
Kulak asma sen öyle kiyl ü kâle
Yalandır sevdiğim mutlak yalandır

Şarkı: Nikoli

Hece: 4+4:8

Mecbûr oldum kuzum sana
Cevr ü cefâ etme bana
Cânım fedâ olsun sana
Bir iltifât eyle bana

Tiğ-i cevrin kâr eyledi
Dâim dili zâr eyledi
Hem sînemi nâr eyledi
Bir iltifât eyle bana

Leyl ü nehâr yanar cânım
Hem eflâka çıkar âhım
İhsân eyle güzel mâhım
Bir iltifât eyle bana

Şarkı: Ârif Bey

Recez: Müstef'ilün müstef'ilün

Ey şûh-ı fiten ü bî-muhabbet
Cam-kârınım hiç yok mu mürüvvet
Artık yetişir cevri ü eziyyet
Eflâka erişti âvâz ü rikkat

Dil âteş-i hicrân ile sûzân
Mecmûa-i hâtırsa perîşân
Çekmez bu kadar mihneti insân
Eflâka erişti âvâz ü rikkat

Ümmîd-i emel âh ü vâh oldu
Bî-çâre gönül yandı kül oldu
Dîde-i hicrân yaş ile doldu
Eflâka erişti âvâz ü rikkat

Şarkı: Rif'at Bey

Hezec: Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Gönül bend oldu bir ismet-sıfâta
Sezâ-vâr olduğum gün iltifâta
Yeni cân geldi cism-i bî-hayâta
Sezâ-vâr olduğum gün iltifâta
Amân gel cânım gel sevdiğim sen bana gel
Sakin kimse duymasın efendim akşâma gel

O mihr-i nâza ol yâr-i sâdika
Nasıl şükretmeyim her bir dakîka
Vefâ-perverlik etti filhakîkâ
Sezâ-vâr olduğum gün iltifâta
Amân gel cânım gel sevdiğim sen bana gel
Sakin kimse duymasın efendim akşâma gel

Olur lebrîz-i neş'e hâtır-ı zâr
Geline yâdına her lâhza her bâr
O nâzik sözler o âzâde etvâr
Sezâ-vâr olduğum gün iltifâta
Amân gel cânım gel sevdiğim sen bana gel
Sakin kimse duymasın efendim akşâma gel

Sahife 106

HİCÂZ-KÂR 4. TAKIM

Şarkı: Niğos

Hece: 4+4:8

Âşıkları inandırır
Yalan va'dine kandırır
Bu hûy seni utandırır
Çok nâz âşık usandırır
Amân amân ömrüm varı
Bir kerecik görsem bârî

Nimtanının düğmesin çöz
Sîm tenin görsün bu göz
Eskiden söylenir bu söz
Çok nâz âşık usandırır
Amân amân ömrüm varı
Bir kerecik görsem bârî

Nedir senden bu çektiğim
Esîr isem ver pençğim
Bilmez misin a sevdiğim
Çok nâz âşık usandırır
Amân amân ömrüm varı
Bir kerecik görsem bârî

Şarkı: İsmet Ağa

Hece: 4+4:8

Kuzum söyle bana şimdi
Sana akşâm gelen kimdi
O bir elbette bildikti
Sana akşâm gelen kimdi

Fenersizce gelip tenhâ
Sizin cânibe bî-pervâ
Sâat üçte idi hattâ
Sana akşâm gelen kimdi

Bu meşhûrdur unutulmaz
Mızırak çuvala sığmaz
Öyle maskaralık olmaz
Sana akşâm gelen kimdi

Sahife 107

Şarkı: Tâhir Ağa

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Yâre te'sîrin ümîd etmez iken efgânımın
Kalmadı yaştan eser hîç dîde-i giryânımın
Gonca-i âmâlini açtın dil-i nâlânımın
Vuslatıyla kâm-yâb oldum bu gün cânânımın

Şûle-i şem-i hased pervâneyi etsin helâk
Eylesin şeb-tâ-seher gayret hezâr-ı girye-nâk
Sîne-i verd-i teri yüzün kılsın çâk çâk
Vuslatıyla kâm-yâb oldum bu gün cânânımın

Şarkı: Ârif Bey

Remel: Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Açıl ey gonca-i sad-berg yaraşır
Sana gül-zârda gezinmek yaraşır
Taktığın gül rûyine gülmek yaraşır
Gül ki gül rûyine gülmek yaraşır

Kâkülün reşk-fezâ-yı sünbül
Neş'e-i lâle-i lebin neş'esi mül
Reng-i ruhsârının âşüftesi gül
Gül ki gül rûyine gülmek yaraşır

Tâbiş-i hüsn ü safâ başın için
O siyah çeşm güzel kaşın için
Neş'esiz durma amân başın için
Gül ki gül rûyine gülmek yaraşır

Sahife 108

Şarkı: Latîf Efendi

Hece: 4+4:8

Nice hâlim edem takrîr
Bütün gönlümdedir taksîr
Hemân bu olduğum dil-gâr
Bütün gönlümdedir taksîr
Neyleyeyim âh nişleyeyim
Dâd elinden gönlümün dâl elinden
Gönlümün feryâd elinden gönlümün

Firâkınla bu gam-hâre
Ölmeden başka yok çâre
Sözüm yok yâr ü ağyâre
Bütün gönlümdedir taksîr
Neyleyeyim âh nişleyeyim
Dâd elinden gönlümün dâl elinden
Gönlümün feryâd elinden gönlümün

Cefâya cânda tâkat yok
Gam-ı hicre liyâkat yok
Hele sende kabâhat yok
Bütün gönlümdedir taksîr
Neyleyeyim âh nişleyeyim
Dâd elinden gönlümün dâd elinden
Gönlümün feryâd elinden gönlümün

Şarkı: Niğos

Hece: 8+5:13

Akşâm olur güneş gider şimdi buradan
Garîp garîp kaval çalar çoban dereden
Pek körpesin esirgesin seni yaradan
Gir sürüye kapılırsın gel kuzucağım

Çünkü kul eyledi Mevlâ sana özümü
Bastiğın yerlere sürsem yüzüm gözümü
Uyma ağyârın fendine dinle sözümü
Sonra yârdan ayrılırsın gel kuzucağım

Dağları dumanbürüdü ağyâr seçilmez
Avcı tuzağını kurmuş yâre geçilmez
Vefâsızın meclisinde bâde içilmez
Sakin uyma yanılırsın gel kuzucağım

Sahife 109

Şarkı: Rif'at Bey

Remel: Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Neylediydim sana ben âh felek
Böyle âlemde bıraktın beni tek
Rahmi yok zâlim imişsin gerçek
Dil-i mahzûnumu yıktın yine pek
Böyle âlemde bıraktın beni tek

Âteş-i aşkile yandım nice dem
Bulmadım asla derdime merhem
Etmedi kimse bana rahm ü kerem
Hâl-i firkat beni etti sersem
Böyle âlemde bıraktın beni tek

Hüsn ü hulku melek âlemde ferîd
Çile-i aşk ile çok geçti geçit
Nice kıldın nasıl ettin tab'îd
Gülemem her gün olursa fakat iyd
Böyle âlemde bıraktın beni tek

Şarkı: (?)

Hece: 4+4:8

Ben sözüne bağlamam bel
Pek bî-vakit koyar engel
Hele sabret kırarsın tel
Erken olmaz akşâma gel

Ağyâr bizi akşâm sorar
El âriftir gece duyar
Vakt-ı seher terkîm uyar
Erken olmaz akşâma gel

Gönüldür bu sabr olunmaz
Korkma bizi kimse sormaz
Beni üzme akşâm olmaz
Erken olmaz akşâma gel

Sahife 112

HİCÂZ-KÂR 5. TAKIM

Şarkı: Rif'at Bey

Recez: Müstef'ilün müstef'ilün

Sen gibi bir sîmîn bilek
Görmüş değil Çeşm-i felek
Sana fedâdır mâ-melek
Ağyâr ile yâr olma tek

Yok mislin anberdir benin
Gâyetle nâziktir tenin
Nem var ise olsun senin
Ağyâr ile yâr olma tek

Hîç bakma engelden yana
Bu söz niyâz mıdır sana
Söyle ne istersen bana
Ağyâr ile yâr olma tek

Şarkı: Rif'at Bey

Recez: Müstef'ilâtün müstef'ilâtün

Gördükte rûyin ey verd-i âlem
Kalmazdı dilde hüzn ü melâlim
Bir nigâh etsen pek bî-mecâlim
Kalmazdı dilde hüzn ü melâlim

Kıl vasla şâyân ey bî-menendim
Reftârı rânâ âlî-pesendim
Üzme sen böyle her dem efendim
Kalmazdı dilde hüzn ü melâlim

Cânım sıkıldı neylesen n'etsem
Pervâne -âsâ şem'ine gitsem
N'ola bir kerre hâlim arz etsem
Kalmazdı dilde hüzn ü melâlim

Sahife 113

Şarkı: Nigos

Remel: Fâilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Bana hem-dem eyleyen ey gam seni
Bir gönül, bir baht, bir çerh-i denî
Bıktıran cândan bu üç şeydir beni
Bir gönül, bir baht, bir çerh-i denî

Gece gündüz bana kanlar ağlatan
Sînemi senc-i firâka dâğlatan
Başıma şu demde kara bağlatan
Bir gönül, bir bahdt, bir çerh-i denî

Ben nasıl âh etmeyim ey mâh -Cemâl
İşledi tâ cânıma dâğ-ı melâl
Kılamam artık sana bunu helâl
Bir gönül, bir bahdt, bir çerh-i denî

Şarkı: Ârif Bey

Hece: 4+4:8

Bir cılve-kâr nev-restedir
Zülfüne dil bestedir
Söylemeye şâyestedir
Nev hepsi hemân gül-destedir

Bülbül gibi muhrik sedâ
Endâmıdır nâzik edâ
Etvârına cânlar fedâ
Nev hepsi hemân gül-destedir

Bulunmaz hüsnüne sâni
Değil mesmü akrânı
Cümlenin şûh-i fettânı
Nev hepsi hemân gül-destedir

Sahife 114

Şarkı: (?)

Hece: 4+4:8

Ben bugün kınaya vardım
Vardığırna pişmân oldum
Yollarda o yâri gördüm
Âh efendim sana n'oldu amân amân
Âh amân amân amân hâlim yaman
Dertlere dermân

Kınanın karşıısı kavak
Sulak akar savaksavak
Nim-nigâhla yüzüme bak
Âh efendim sana n'oldu amân amân
Âh amân amân amân hâlim yaman
Dertlere dermân

Şarkı: Yûsuf Bey

Remel: Fe'ilâtûn fe'ilâtûn fe'ilûn

Kanı ol bezm-i sefâ göster-i bâl
Ki güler oynar idik rûz ü leyâl
Şimdi ol zevk u sürûr oldu hayâl
Ağlarım hâtıra geldikçe o hâl

Leb-i sâkîden içirdik meyler
Bûselik taksîm ederdi neyler
Ne olurdu o demler neyler
Ağlarım hâtıra geldikçe o hâl

Kangı bir derdim o yâre söyleyim
Râh-ı aşkınla bu gönlüm eğleyim
Hasretiyle ciğer sûzân inleyim
Ağlarım hâtıra geldikçe o hâl

Şarkı: Ârif Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Ey melek rûy-ı misâl-i âfitâb
Âşıkım gel etme benden içtinâb
Bir nigâh et eyle dili kâm-yâb
Âşıkım gel etme benden içtinâb

Hâtıra geldikçe hüsnün göz dolar
Ağladıkça dîdelerden kan akar
Âh ü figândan gönül âteş saçar
Âşıkım gel etme benden içtinâb

Tîr-i gamzen yâre açtı sîneye
Merhem-i vaslın devâ kıl yâreye
Merhâmet et bu dil-i dîvâneye
Âşıkım gel etme benden içtinâb

Şarkı:

Hece: 4+3:7

Bağa girdim kamaşa
Su ne yapsın yanmışa
Mevlâm sabırlar versin
Yârından ayrılmışa

Kala'nın burcu muyum
Dil bilmez gürcü müyüm
beni gurbete yollar
Ben gurbet harcı mıyım

Tepsiye koydum nârı
Ağlarım zârî zârî
Gurbet ele yolladım
Kıvırcık benli yârî

HİCÂZKÂR 6. TAKIM

Şarkı: Niğos

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

İftihârımdır bilir Rabb-i ganî
Yoluna kıldım fedâ cân ü teni
Dâim etsin haşre dek Mevlâ seni
Pâdişâhım eyledin ihyâ beni

Bu ne devlet ey veli-i ni'metim
Ola makbûlün değersiz hizmetim
Yok iken bir zerrece ehliyetim
Pâdişâhım eyledin ihyâ beni

Sadme-i dehr ile ey şâh-ı cihân
Mürde olmuştu ziyâ-yı nâ-tüvân
Sâye-i lûtfunda buldu tâze cân
Pâdişâhım eyledin ihyâ beni

Şarkı: Rif'at Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Ettin ihyâ askeri baştan başa
Pâdişâhım devletinle çok yaşa
Düşmenin gelsin başı taştan taş
Pâdişâhım devletinle çok yaşa

Kisve giydi buldu asker şimdi şân
Her biri oldu misâl-i kahramân
Etmedi böyle cemi-i askerâm
Pâdişâhım devletinle çok yaşa

Tarz-ı İslâm üzre giydirdik libâs
Devletin a'dâsına geldi hirâs
Şükr edip der askerinle cümle nâs
Pâdişâhım devletinle çok yaşa

Sahife 119

Şarkı: Rif'at Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Hasret-i hicrinledir bî-çâre dil
Hâsılı beyhûde yandı cân ü dil
Çeşm-i mahmûrun efendim dilde bil
Hâsılı beyhûde yandı cân ü dil

Mahv edip bu cism-i sûzânımı sen
Vuslat-ı yâr olmadım bir kerre ben
Mâh-râ=ûyun hasretiyle haylî den
Hâsılı beyhûde yandı cân ü dil

Bülbül-veş nâleler etmekteyim
Aşk râhınla süvâr etmekteyim
Dem-be-dem âh ü enîn etmekteyim
Hâsılı beyhûde yandı cân ü dil

Şarkı: Sa'dullâh Efendi

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Gel seninle ey serv-i revân
Olalım mahfîce Göksu'ya revân
Dîde-i ağıyardan olup nihân
Olalım mahfîce Göksu'ya revân

Gonca gülsün sen dahi ey verd-i nâz
Zevk et açılın gözün gönlün birâz
İki yıldır gitmedik bârî bu yâz
Olalım mahfîce Göksu'ya revân

San anınçün tab'ına verme fütûr
Söyle sen vâsıf eder belki umûr
Etmeden erkence bir mâni zuhûr
Olalım mahfîce Göksu'ya revân

Sahife 120

Şarkı: (?)

Hece: 4+4:8

Geldi safâ cân u dile
Kim kapılmaz âşnâ dile
Gönlümü aldın âl ile
Kim kapılmaz âşnâ dile
Amân a cânım amân a gülüm

Gâyet küçük nev-restedir
Âlem ona dil-bestedir
Etvârı pek âlûftedir
Kim kapılmaz âşnâ dile
Amân a cânım amân a gülüm

Tarîf olunmaz bir edâ
Var ise mânend aslâ
Görsen nasıl kân-ı vefâ
Kim kapılmaz âşnâ dile
Amân a cânım amân a gülüm

Şarkı: Arif Bey

Heccec: Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Açıp gül kâkülün ruhsâra karşı
Gül endâmım açıl gülzâra karşı
Gül oyna zevke bak ezhâra karşı
Gül endâmım açıl gülzâra karşı

İşit bülbüllerin âh ü figânın
Geçirme sevdiğim zevkin zamânın
Sarılsın goncalar öpsün dehânın
Gül endâmım açıl gülzâra karşı

Yeşillensin hırâmınla çemenzâr
Donansın makdeminle berg-i eşcâr
Açılsın şevke gelsin cümle ezhâr
Gül endâmım açıl gülzâra karşı

Sahife 121

Şarkı: Tâhir Ağa

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün

Gönlümü bir tıflı dil-bâz
Eyledi kendine hem-râz
Misli yok bir şûh-i mümtâz
Hüsnü ser-tâ-be-kadem nâz
Amân amân kaşı kemân
Hüsnü ser-tâ-be-kâdem nâz

Cilveli çeşm-i siyâhı
Câna işler her nigâhı
Kimsenin yok içtibâhı
Hüsnü ser-tâ-be-kadem nâz
Amân amân kaşı kemân
Hüsnü ser-tâ-be-kâdem nâz

Vâsıf o şûh-ı hoş-âvâz
Nâle eder nâya dem-sâz
Var ise mânendi pek az
Hüsnü ser-tâ-be-kadem nâz
Amân amân kaşı kemân
Hüsnü ser-tâ-be-kâdem nâz

Şarkı: Rif'at Bey

Recez: Müstef'ilün müstef'ilün

Olmak sana her yâr ile
Lâyık değil gül hâr ile
Gördüm seni ağyâr ile
Şâm ü seher gülzâr ile
Ağlar gözüm efkâr ile

Hem-dem olup gezdiklerin
Bâde içip süzdüklerin
Hâtırlayıp ettiklerin
Şâm ü seher gülzâr ile
Ağlar gözüm efkâr ile

Yâd eyleyip zevk-i visâl
Âşıkı yine oldu melâl
Cümle aceb şimdi hayâl
Şâm ü seher gülzâr ile
Ağlar gözüm efkâr ile

Sahife 124

HİCÂZ-KÂR 7. TAKIM

Şarkı: Hâfız Efendi

Recez: Müstef'ilün müstef'ilün

Ey dilber'i şîrîn-edâ
Olsun sana cânım fedâ
Göstermedin rûy-i safâ
Lâyık mıdır bunca cefâ
Üftâdenim ey bî-vefâ

Cândan gönül verdim sana
Gayrı yârı ettim fedâ
Sen de bârî eyle vefâ
Lâyık mıdır bunca cefâ
Üftâdenim ey bî-vefâ

Şarkı: Rif'at Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Gülşen-i şevketde cânâ zât-ı hüsnün ber-kemâl
Lütfun ile çâkerânen olup elbet bî-mecâl
Server-i hûbânsın ancak mislini bulmak muhâl
Hiç nazîrin gelmez aslâ sen gibi bir meh-cemâl

Pertev-i rûyinle nevzâd âleme düştü ziyâ
Ser-fürû hiç kimse etmez bî-riyâ
Âleme cânân sensin cân-ı âlem hep fedâ
Hiç nazîrin gelmez aslâ sen gibi bir meh-cemâl

Olur hayrân rûşen-i hüsn ü ân tâ-ezel
Bahâ olmaz bir musavversin güzel
Görsün hüsnün gül utansın bülbüle düşsün emel
Hiç nazîrin gelmez aslâ sen gibi bir meh-cemâl

Sahife 125

Şarkı: Ârif Bey

Hezec: Me'ûlû mefâ'ilû mefâ'ilû fe'ûlûn

Bir hâlet ile süzdü yine çeşmini dil-dâr
Evvel nazarı etti beni aşka giriftâr
Gel bârî nigeş-bânlığa ey tâli-i bîdâr
Nâz uykusunun mestidir ol şûh-i sitem-kâr

Hasretle gönül çekmededir âh ile vâhı
Sayd eyledi dil mürgünü giysû-yi siyâhı
Şemşîrini tâ cân evine attı nigâhı
Nâz uykusunun mestidir ol şûh-i sitem-kâr

Şarkı: (?)

Hece: 8+5:13

Ay mı doğmuş gün mü doğmuş âlem rûşen
Ben bugün yârımı gördüm aklım perişân
İki kaşın arasında bir elif nişân
Elâ gözlüm top zülüflüm ne oldu sana
Ne olduysa yâr bana oldu ne oldu sana
Yâr yâr ne oldu sana

Atladın bahçeden geçtin nâr bulamadım
Yandı cânım harâretten kar bulamadım
Kendime münâsîp sâdık yâr bulamadım
Elâ gözlüm top zülüflüm ne oldu sana
Ne olduysa yâr bana oldu ne oldu sana
Yâr yâr ne oldu sana

Hava bulanık yâr seni seçemiyorum
Gönül düştü âh ne çâre geçemiyorum
Yâr elinden bir bâdecik içemiyorum
Elâ gözlüm top zülüflüm ne oldu sana
Ne olduysa yâr bana oldu ne oldu sana
Yâr yâr ne oldu sana

Sahife 126

Şarkı: Latîf Efendi

Hece: 6+5:11

İltifâtın yok mu ey bî-menendim
Kâilim kul edeyim sana kendim
Gördüğümde tavr u tarzın beğendim
Mübtelâlık ayıb değil efendim

Söylesem hâlim aceb ey gönca-leb
Neyleyim ben gönlüme oldum sebeb
Âh ü efgân eylerim her rûz u şeb
Mübtelâlık ayıb değil efendim

Derd-i aşkınla senin dil bî-karâr
Gayrı lûtfeyle bana ey gül-izâr
Kan döker çeşm-i terim leyl ü nehâr
Mübtelâlık ayıb değil efendim

Şarkı: Ârif Bey

Hece: 4+4+3:11

Kundak attı cân evine bir civân
El-meded yandı bu cism-i nâtüvân
Yok mu bir cân kurtaran ey âşıkân
El-meded yandı bu cism-i nâtüvân

Pîr-i gamzenle ciğer hûn oldu gel
Dîdeler mânend-i Ceyhûn oldu gel
Âteşim gün günden efzûn oldu gel
El-meded yandı bu cism-i nâtüvân

Söyle günâhım sevdiğim söyle sen
Söyle ketm etme a şâhım söyle sen
Mûnisim yok başka âhım söyle sen
El-meded yandı bu cism-i nâtüvân

Sahife 127

Şarkı: Hâfız Efendi

Recez: Müstef'ilün müstef'ilün

Ey nev-bahâr-ı izz ü nâz
Geçmek ne mûmkûn serv-i nâz
Pek goncasın açıl biraz
Zevk edelim kuzum bu yaz

Gel gülüm etme edâyı
Ele al sen de mînâyı
Ver doldur câm-ı sahbâyı
Zevk edelim kuzum bu yaz

Aşkınla yanmışken özüm
Giryân olup iki gözüm
Gel efendim dinle sözüm
Zevk edelim kuzum bu yaz

Şarkı: Ârif Bey

Recez: Müstef'ilün müstef'ilün

Meyl edersin her dem ağyârdan yana
Ey felek-meşreb ne ettim ben sana
Şimdi oldun gayrılarla âşinâ
Ey felek-meşreb ne ettim ben sana

Va'dine vefâ eder sandım seni
Nâfile âteşlere yaktın beni
Aksine devr eyledi çerh-i denî
Ey felek-meşreb ne ettim ben sana

Sevdiğim günden beri hiç gülmedim
Çerhe düştüm n'olduğumu bilmedim
Hûn-i eşkim durmayıp seyl eyledim
Ey felek-meşreb ne ettim ben sana

HİCÂZ-KÂR 8. TAKIM

Şarkı: Hâfız Efendi

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Lûtf-ı mudhik eyledi bir kat daha ihyâ beni
Müstedâm etsin Hüdâ şevketli hünkârım seni
Oldu âlem asr-ı adlinde meserred gülşeni
Müstedâm etsin Hüdâ şevketli hünkârım seni

Ey şehinşâh-ı cihân ey şehriyâr-i nâmdâr
Taht-ı devlet zât-ı şâhânenle oldu bahtiyâr
Bendegân eyler sana kullukla her dem ıftihâr
Müstedâm etsin Hüdâ şevketli hünkârım seni

Dîdeler görmüş değil sen gibi şâh-ı mülhemi
Nûr-i lûtfun sû-be-sû etti münevver âlemi
Herkesin sâyende râhatla geçer her bir demi
Müstedâm etsin Hüdâ şevketli hünkârım seni

Şarkı: Nikoli

Hece: 6+5:11

Aceb ol kaşı kemânım nereli
Kaşı î mâ eder İskendereli
O yârin aslıysa coşkun dereli
Yâ le lel li yâ le lel li
Yâ le lel li yâ le lel li

Öldürür âşıkı mahmûr bakışı
Başka bir bezm-i sefâdır çakışı
Gelmemiş devr-i felekte bir eşi
Yâ le lel li yâ le lel li
Yâ le lel li yâ le lel li

Geçmeden bâğ-ı bahâr zevk-i sūrûr
Meftûn-ı bî-kesi eyle mesrûr
İşte âmâde kemânî-i tambûr
Yâ le lel li yâ le lel li
Yâ le lel li yâ le lel li

Sahife 1341

Şarkı: Hâşim Bey

Hezec: Müstef'ilâtün müstef'ilâtün

Ey verd-i ranâ şuh-i melek-veş
Hüsn ü cemâlin gâyetle dil-keş
Mümkün değildir bulmak sana eş
Yaktı derûnum mânend-i âteş

Ey nev-edâlı mahbûb-ı âlem
Baştan ayağa nûr-ı mücessem
Tâkat getirmez bir lâhza âdem
Yaktı derûnum mânend-i âteş

Gitmez hayâlin gözden gönülden
Kurtulmaz aslâ gönlüm emelden
Aşkınla ey meh mestim ezelden
Yaktı derûnum mânend-i âteş

Şarkı:

Hece: 6+5:II

Gizli sırlarımı söylemek muhâl
Ağzıma çaldın yâr bir parmak bal
Âşık gösteriş sendeki bu hâl
Sen de ben gibi yârdan vazgeçebildin mi
Of vazgeçibildin mi

Başına bağlamış al ile kâre
Hicrânla açtın sîneme yâre
Ben geçtim ummayım derdime çâre
Sen de ben gibi yârdan vazgeçebildin mi
Of vazgeçibildin mi

Yâr durmaz karşımda seçemiyorum
Aşkınla bâde yâr içemiyorum
Tatlı dilli yârdan vaz geçemiyorum
Sen de ben gibi yârdan vazgeçebildin mi
Of vazgeçibildin mi

Sahife 132

Şarkı: Rif'at Bey

Hezec: Mef'â'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Ziyâsı lem-a-efşân oldu bedr-i âlem-ârânın
Bu şebdir doğduğu şeb Hazret-i Abdülâziz Hânın
Sefâsı var zemîn-ü âsumânın necm-i rahşânın
Bu şebdir doğduğu şeb Hazret-i Abdülaziz Hânın

Hayât-ı câvidânî buldu bu şeb ümmet-i ahmet
Saâdet buldu millet buldu devlet, devlet ü sermed
Şeb-i kadr-i sa'îd ile bu şeb-i kadr der Es'ad
Bu şebdir doğduğu şeb Hazret-i Abdülaziz Hânın

Berât-ı meymenet-âyât bu geceye müsâdiftir
Müsâdif olması bu geceye yümne mürâdifdir
Vücûdu hâsıl-ı rahmet bu sırra cümle vâkıftır
Bu şebdir doğduğu şeb Hazret-i Abdülaziz Hânın

Şarkı:

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Söylesem doğrusunu şimden geri
Âşık isen gezme yâhû serserî
Vaktını etmez hebâ aşkın eri
Âşık isen gezme yâhût serserî

Geldi işte mevsim-i evvel bahâr
Başladı arz-ı cemâle gene yâr
Aşık olan yârsız eder mi karâr
Âşık isen gezme yâhût serserî

Gözmekten gitti dü-çeşmim ferî
Ey efendim beklerim çoktan beri
Hakîkatle kıl temâşâ her yeri
Âşık isen gezme yâhû serserî

Sahife 133

Şarkı:

Hece: 7+7:14

Şeb-tâ seher akar su gibi çağlar ağlarım
Hûn-ı ciğerle zahm-ı dili yağlar ağlarım
Künc-i elemle karaları bağlar ağlarım
Ben derd-i hasret ile ciğer dağlar ağlarım

Mir'ât-ı rûy-i yâre bu şeb baktım ağladım
Cüylar misâli her cihete aktım ağladım
Hün-î dili şarâba bedel çaktım ağladım
Ben derd-i hasret ile ciğer dağlar ağlarım

Etmez nigâh o şûh-ı cefâ-pîşe hâlîme
Kâfir de olsa ağlar idi eşk-i âlîme
Senden vefâ ümmîdini alamam hayâlîme
Ben derd-i hasret ile ciğer dağlar ağlarım

HİCÂZ-KÂR 9. TAKIM

Şarkı: Sad'ulâh Efendi Hezec: Mef'â'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

Hırâm et gülşene gûş eyle ar'ardan müdârâyı
Utandır serv-i kadd-ı dil-keşile serv-i bâlâyı
Süzüp nergislerin mecliste sarhoş eyle mînâyı
Açıl güller gibi nûş eyleyip câm-ı ferâh-zâyı

Girîbânın küşâd et sînen aç mânend-i âyîne
Vücûdun reng-be-reng aks eyleyip tâ Çin ü Mâçin'e
Mey iç mestâne arz et ârızın gül-berg-i rengîne
Açıl güller gibi nûş eyleyip câm-ı ferâh-zâyı

Temâşa kıl dolaş sular gibi her köşesin bâğın
Senin-çün olduğun bil lâle-zârın dâğ-ber-dâğın
Bahâr eyyâmıdır ey nâhl-i nev-res geçmeden çağın
Açıl güller gibi nûş eyleyip câm-ı ferâh-zâyı

Şarkı: Numan Ağa

Hece: 4+4:8

Düşmem ben senin üstüne
Benim zevkim derd üstüne
Hiç lâzım değil üstüne
Benim zevkim derd üstüne

Zannettim ki beni sever
Kendine bul başka sever
Ben eylemem aslâ keder
Benim zevkim derd üstüne

Bilir misin sen neyledin
Gayrılarını peyledin
Kendi kendine eyledin
Benim zevkim derd üstüne

Sahife 137

Şarkı: Rif'at Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Etmeyin ta'yîb edersem âh ü zâr
Sırrım oldu neyleyim ben âşikâr
Hayf kim yâr olmadı ol fitne-kâr
Sırrım oldu neyleyim ben âşikâr

Sevdiğim hûrî sana fâik midir
Cân u dilden ben gibi âşık mıdır
Bunca cevır ü mihnetin lâıık mıdır
Sırrım oldu neyleyim ben âşikâr

Hep elinden çektiğim cevır ü cefâ
Görmedim âlemde hiç rûy-i vefâ
Merhâmet kıl hâlîme ey bî-vefâ
Sırrım oldu neyleyim ben âşikâr

Şarkı: Rif'at Bey

Recez: Müstef'ilün müstef'ilün

Lütf-ı Celîl-i kirdigâr
Şehzâde-i âlî-tebar
Âfât-ı kevn-i dündan
Hıfz eylesin Perverdigâr

Hüsn ü cemâlin nûrdan
Nûr-pâş olur tennûrdan
Çeşm-i kem-i menfûrdan
Hıfz eylesin Perverdigâr

Şâd eyledin perverdeni
Bu abd-i âciz bendeni
Zât-ı atâ-bahşendeni
Hıfz eylesin Perverdigâr

Sahife 138

Şarkı: Rif'at Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Ey melâhat burcunun meh-pâresi
Tâli-i nâ-sâzımın bir çâresi
Oldu gönlüm hüsnünün âvâresi
Tâli-i nâ-sâzımın bir çâresi

Kaş çatıp kıldın o gün ey meh-cebîn
Birbakıp ettin esîr-i perçemin
Ger olursa vuslatından ba'd-ezîn
Tâli-âi nâ-sâzımın bir çâresi

Şeb-çerağ-ı hüsn ü ânından şehâ
Aşık-ı şûrîdeye olmaz rehâ
Bârî olsun iltifâtından bana
Tâli-i nâ-sâzımın bir çâresi

Şarkı: Rif'at Bey

Hece: 4+4:8

Var ey züğür zen-pâre
Cebinde yoktur beş pâre
Kendinin dengini ara
Düşme güzeller peşine
Elvermez senin işine

Murdâ o boynunun bağı
Fesinin çıkmıştır yağı
Sonra yersin sen dayağı
Düşme güzeller peşine
Elvermez senin işine

Sakosunun içi tiril
Gözü döner fırıl fırıl
Akar teri zırıl zırıl
Düşme güzeller peşine
Elvermez senin işine

Şarkı: (?)

Hece: 4+4:8

Ferâcemin al yakası
Teftîşler urdu makası
Eli dibinden kopası
Al ferâce mor ferâce

Ferâcemi giyemedim
Kâğıthâneye gidemedim
Ben yârımı göremedim
Al ferâce mor ferâce
Gözümnden düştü ferâce

Ferâcemin art eteği
Yahudînin mor ipeği
Teftîşler çarşı bihtegi
Al ferâce mor ferâce
Gözümnden düştü ferâce

Şarkı: Yûsuf Bey

Hece: 4+4:8

Eyledim âğyârı nihân
Yıktın kalbim ettim virân
Dâima söyleyip yalan
Ağlatırdın beni her ân

Ağlayıp hâlîme her şeb
Rahm etmeyip ol gonca-leb
Buna dayanır mı her kalb
Ağlatırdın beni her ân

Aşka uğrattın sen beni
Kimlere söyleyim seni
Göstermeğe sîm- teni
Ağlattırdın beni her ân

Sahife 140

Şarkı: Latîf Efendi

Hece: 5

Yoktur zamân gel
Mâhım hemân gel
Hâlim yaman gel
Cânım amân gel

Güller küşâde
Bûlbûl nevâda
Âlem sefâda
Cânım amân gel

Güller dökûlsün
Pâmâlin olsun
Peymâne dolsun
cânım amân gel

Güldür yanağım
Müldür dudağım
Sînem otağım
Cânım amân gel

HİCÂZKÂR 10. TAKIM

Şarkı: Ârif Bey

Remel: Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Nev-bahâr oldu açıldı goncalar
Andelib-i hoş-nevâ eđlenceler
Mâh cemâlim tal'atını geceler
Subh olunca muntazırdır niceler

Dembedem gulzâr-ı vaslın ey nigâr
Âleme revnâk verirse vechi var
Yalınız bir ben değilim âşikâr
Subh olunca muntazırdır niceler

Abd-ı dîrim dâima eyler dilek
Nim-nigâh-ı iltifâtın ey melek
Hâsılı uşşâkına lûtfun gerek
Subh olunca muntazırdır niceler

Şarkı: Ârif Bey

Remel: Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Eyledin bunca amân âh gönül
Gene uslanmadın eyvâh gönül
Sırr-ı aşka olup âgâh gönül
Gene uslanmadın eyvâh gönül

Kendime gâh acıyıp gâhî sana
Eyledin dert te'essüfle bana
Kalmadı çekmediğim derd ü belâ
Gene uslanmadın eyvâh gönül

Neyledin ahvâlimi ey mest-i nâz
Sana mahsûs bu letâfette bu nâz
Gece gündüz çekticeğim gerçi az
Gene uslanmadın eyvâh gönül

Sahife 143

Şarkı: Ârif Bey

Remel: Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Gonca-ı bâg-ı kemâl-ı meymenet
İzdiyâd bahşâ-yı bû-yı mefharet
Ya'nî nahl-ı pâk-i şâh-ı ma'delet
Dâimî olsun karîn-i mefharet

Rûy-i hüsnünden alır fer mâhitâb
Olmasa nûr-ı münir-i âfitâb
Öyle bir nûr-pâre-i âlî-cenâb
Dâimî olsun karîn-i mefharet

Tavr-ı şevketle edâsı bî-bedel
Ömrün efzûn ede Rabb-i lem-yezel
Kalb-ı şâhî bulmasın aslâ halel
Dâimî olsun karîn-i mefharet

Şarkı: Ârif Bey

Remel: Mef'ûlu mefâ'ilü fa'ûlün

Nevrûz-ı bahâr oldu yine ey gül-i handân
Gül mevsimidir gel edelim azm-ı gülistân
Bülbüller eder fasl-ı gülü âleme ilân
Gül mevsimidir gel edelim azm-ı gülistân

Def-i gam eder nağme-i şehnâz hezârın
Var başka safâsı leb-i cûlarda kararın
Şevk u tarabı geçmeden eyyâm-ı bahârım
Gül mevsimidir gel edelim azm-ı gülistân

Gülzâr-ı bahâr etti kusâyişle mülevven
Oldu çemen envâ-ı şukûfeyle müzeyyen
Düştü dile cânâ heves-i cünbüş-i gülşen
Gül mevsimidir gel edelim azm-ı gülistân

Sahife 144

Şarkı: Ârif Bey

Remel: Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'lün

Dilerim zülfüne berdâr olayım
Mülk-i tenden çıkayım yâr olayım
? gibi bezmine ağyâr olayım
Mülk-i tenden çıkayım yâri olayım

Çekemez oldu gönül bu sitemi
Çekilir çille midir yâr elemi
Bana hoş gelmedi dehrin bu demi
Mülk-i tenden çıkayım yâri olayım

Senin uşşâkın idim sen bilerek
İltifât eylemedin bir gülerek
Bu ezâlar bu cefâlar ne gerek
Mülk-i tenden çıkayım yâri olayım

Şarkı: Ârif Bey

Remel: Fâ'ilâtun mefâ'ilun fâ'lün

Nükhet-i gerdeninde tâlândır
Sanma kim gönül perîşândır
Târ-ı tâlânı rişte-ı cândır
Dağılan anda sabr u sâ mândır

İn'itâf-ı nigâh rağbette
Ârzû vü ilhâ vü hayrette
Gâibım ârız-ı muhabbette
Cây-ı gaybübetim zenahdândır

Sahâ-i firkatın irağında
Yâr hâbîde cân kucağında
Yanar âteş derun ocağında
Aşk-ı gönlüm onda mihmândır

Sahife 145

Şarkı: Ârif Bey

Remel: Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Daîmâ feryâd u efgândır gönül
Çille-i aşkınla hicrândır gönül
Âh eder dü çeşm-i ummândır gönül
Çille-i aşkınla hicrândır gönül

Ağlayıp tâ-subha dek feryâd eder
Yok mudur kalb-ı hazînîm şâd eder
Kalmadı âlemde cismin yâd eder
Çille-i aşkınla hicrândır gönül

Tîg-i müjgânım ciğerler pâresi
Nîm-nigâhınla onulmaz yâresi
Vuslat-ı cânâne var mı çâresi
Çille-i aşkınla hicrândır gönül

Şarkı: Ârif Bey

Remel: Müstef'ilün müstef'ilün

Şâhen-şeh-i şefkat-nişân
Sayende mesrûrdur cihân
Budur duâ-yı bendegân
Sâyende mesrûrdur cihân

Ser-te-ser adlinle zamân
Lütfunla buldu hep cihân
Âsâyış u emn ü amân
Sâyende mesrûrdur cihân

Âfâkın tuttu şevketin
Erdi kemâle devletin
Cümle duâsı milletin
Sâyende mesrûrdur cihân

Sahife 146

Şarkı: Ârif Bey

Hezec: Me'ûlû mefâ'ilû mefâ'ilû fe'ûlûn

Berdâr olalı zülfüne yâr fikr ü hayâlim
Rem etti dili seng-i sitem ile o zâlim
Artık siteme sabr edecek kalmadı hâlim
Tedbîre kusûr eylemedim gerçi ne çâre
Fâş eyledi dil tîr-i müjen açtığı yâre

Şeb-tâ-be-seher âh ederim bunca zamândır
Hûn-ı ciğerim dîde-i uşşâka ayândır
Mansûr gibi ölsem de eğer aşkı nihândır
Tedbîre kusûr eylemedim gerçi ne çâre
Fâş eyledi dil tîr-i müjen açtığı yâre

Mir'ât-ı dili pâreleyip ilk nazarında
Bî-çâresin âvâre eden reh-güzerinde
Ümmîdini nâçâr bulur çeşm-i terinde
Tedbire kusûr eylemedim gerçi ne çâre
Fâş eyledi dil tîr-i müjen açtığı yâre

Sahife 148

HİCAZKÂR 11.TAKIM

Şarkı: Tâhir Ağa

Recez: Müstef'ilün müstef'ilün

Seyr eyleyip sîmîn tenin
Mecbûrun oldum ben senin
Semin eyleyip nâzik tenin
Mecbûrun oldum ben senin

Etsen n'olursun bir nigâh
Zahmettir ammâ gâh gâh
Âh etmemek mümkün mü âh
Mecbûrun oldum ben senin

Aşkınla yanmışken benim
Gûş etmedin âhım benim
Bil böyle ey şûh-ı şenim
Mecbûrun oldum ben senin

Şarkı: Hilmi Bey

Remel: Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Söylesem râz-ı derûnum âleme
Gelmemek rikkat ne mümkün âdeme
Hâsılı pek düşmüşüm derd ü gama
Gelmemek rikkat ne mümkün âleme

Öyle bir şûhun esîri olmuşum
Çâresizlikle bu derde dalmışım
Ebkem ü lâl olmuş öyle kalmışım
Gelmemek rikkat ne mümkün âleme

Âşık-ı şûrîdenim hâli bu ya
Âh eder efgân eder insân bu ya
Böyle mûşkil kâr olur âlem bu ya
Gelmemek rikkat ne mümkün âleme

Sahife 149

Şarkı: Ârif Bey

Remel: Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Tiğ-i hasret şerha açtı sîneye
Gör neler ettin dil-i bî-kineye
Seng-i cevri vurdun ol âyîneye
Gör neler ettin dil-i bî-kîneye

Âşık-ı mestim derûnum ağlıyor
Dide-i ter çalğyandır çağlıyor
Nâr-ı hicrin derdi gönlüm dâğlıyor
Gör neler ettin dil-i bî-kîneye

İltifâtınla be-kâm et gonca fem
Çok zamân oldu tükenmez derd ü gam
Göz göz etti sîneyi tîr-i elem
Gör neler ettin dil-i bî-kîneye

Şarkı: Ârif Bey

Recez: Müstef'ilün müstef'ilün

Dil-dâde oldum ol dil-sitâna
Duş oldu başım derd-i cihâna
Ey şûh-i âfet kaddi kıyâmet
Olmaz mı inayet âh ü figâne

Dert-i muhabbet oldukça kat kat
Harf-i şikâyet gelmez dehâma
Gûş eyle âhım affet günâhım
Rahm eyle şâhım ben nâ-tûvâna

Hayrette kaldı, hûn ile doldu
Hâkister oldu dil yana yana
Ten bir şerâre dil pâre pâre
Akif bu yâra gelmez beyâna

Sahife 150

Şarkı: Dede Efendi

Recez: Müstefilün müstefilün

Lütfet benim gel yanıma
Kâr etti hasret cânıma
Rahm etmedin efgânıma
Kâr etti hasret cânıma

Ey dîdesi âşûb-ı cân
Kıldın benim hâlin yaman
Yandı tahammül el-amân
Kâr etti hasret cânıma

Günden güne ey verd-i ter
Olmaktadır hâlim beter
İnsâf eyle artık yeter
Kâr etti hasret cânıma

Şarkı: Ârif Bey

Fırâk-ı yâr ile her dem rencîdedir gönlüm
Gül rûyanı görmeyeli bûlbûl-i şûrîdedir gönlüm
Nefhâ-ı zülfünden sünbül-i bâğ-ı âşûftedir gönlüm
Lâle-zâr oldu dâğ-ı hasretinledir gönlüm

Fikr-i la'liyle dîdelerim hûn-feşân
Nâr-ı hasret sînemi etmektedir sûzân
Bais-i şefkat olmaz mı bunca efgan
Lâle-zâr oldu dâğ-ı hasretinledir gönlüm

Nergis-i çeşminden neş-e yâb olmuş mestâneler
Ben gibi zencir-i zülfe beste bütün dîvâneler
Şu'le-i âhımdan agâh olup pervâneler
Lâle-zâr oldu dâğ-ı hasretinledir gönlüm

Sahife 155

Şarkı: Rif'at Bey

Remel: Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Hüsn-i vechin âfitâb-ı şu'le-dâr
Âşk-ı mecbûrunum ey dil-fikâr
Boş yere dil etmesin feryâd ü zâr
Âşık-ı mecbûrunum ey dil-fikâr

Mülk-i aşkınla gezerdim serserî
Eylesem cânım fedâ vardır yeri
Görmedim mihr-i vefâ hiç ey perî
Âşık-ı mecbûrunum ey dil-fikâr

Âteş-i aşkınla oldum dem-güzâr
Gayrı elvermez mi bunca âh ü zâr
Bülbül-âsâ gönlüm oldu bî-karâr
Âşık-ı mecbûrunum ey dil-fikâr

Şarkı: Ârif Bey

Remel: Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Azm-i gülşen eyle cânanım hele
Nev-bahârdır her zamân geçmez ele
Bülbül eylese aceb mi velvele
Nev-bahârdır her zamân geçmez ele

Haylî demdir kârım oldu âh u zâr
Bî-karâr olmuşdim misl-i hezâr
Merhamet eyle olayım bahtiyâr
Nev-bahârdır her zamân geçmez ele

Mübtelâ-yı zârın ey nevres-fidân
Firkatinle hâli oldu pek yaman
Bâğa teşrîfinle kıl reşk-ı cihân
Nev-bahârdır her zamân geçmez ele

SABÂ İ.TAKİM

Şarkı: Ârif Bey

Hece: 4+4:8

Yandım gene bir civâne
Aşkıyla oldum dîvâne
Düşürdüm nâr-ı hicrâne
Sebeb oldu bu efgâne

Aşkı beni bi-tâb etti
Yıkıp cismi harâb etti
Cevrimi bi-hesâb etti
Sebeb oldu bu efgâne

Onsuz edemem bir zamân
Derdiyle hâlim pek yamân
Rakîb elinden el-amân
Sebeb oldu bu efgâne

Şarkı: Ârif Bey

Hece:4+4:8

Yine gördü gözüm yâri
Unuttum hicr-i ağyâri
Safâ-bahş eyle gel bârî
Gönül ister o gül-zârı
Ermede vasl-ı dîdârı

Bahâr eyyâmi ermekte
Dillere hande vermekte
Emeldir yâri görmekte
Gönül ister o gül-zârı
Ermede vasl-ı dîdârı

Sedâsı bülbülün her bâr
Dil-i uşşâka eyler kâr
Senin reftârınla hey yâr
Gönül ister o gül-zârı
Ermede vasl-ı dîdârı

Sahife 157

Şarkı: (?)

Recez: Müstef'ilün müstef'ilün

Hicrinle ey şûh dil pâre pâre
Kıl sen târahhum ben hâkisâre
Dil düştü şimdi sen şive-kâre
Gel nûş edelim seninle bâde

Bülbül misâli kılmaktayım zâr
Hasret-ü hicrin etti dile kâr
Gel mahfî sakın duymasın ağyâr
Gel nûş edelim seninle bâde

Cevretme ey şûh ey çeşm-i fettân
Manend-i giysû aklım perîşân
Meclis-i bezmi bekletme amân
Gel nûş edelim seninle bâde

Şarkı: Ârif Bey

Remel: Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Bülbüle verdi nevâlar fasl-ı gül
Nev-bahâr oldu erişti fasl-ı gül
Hüs-i cânândan göründü asl-ı gül
Nev-bahâr oldu erişti fasl-ı gül

Gülşeni tezyin edip fasl-ı bahâr
Oldu ezhâr-ı şükûfe âşikâr
Geldi gülzâra yine uşşâk-ı zâr
Nev-bahâr oldu erişti fasl-ı gül

Arz edip lâ'l-i lebin ey nev-nihâl
Gonce'i şüfûfteye kevser-i misâl
Gel açıl keşf eyleyip mânend-i lâl
Nev-bahâr oldu erişti fasl-ı gül

Sahife 158

Şarkı: Rif'at Bey

Remel: Fâ'ilâtun fâ'ilâtun fâ'ilün

Firkatinle ey perî hâlim harâb
Derd-i aşkınla gönül pür-ızdırâb
Bilmezem benden neden bu ictinâb
Kande kaldın ey meh-i âlî-cenâb

Kangı mecliste edip arz-ı cemâl
Kimleri kıldın o dem aşkına hâl
Cânıma kâr eyledi bu kiyl ü kâl
Kande kaldın ey meh-i âlî-cenâb

Derd'i hicrânınla kârım âh ü zâr
Zârî vü mihnette ahvâlim nizâr
Buldu hicrin imtidâdı bî-şümâr
Kande kaldın ey meh-i âlî-cenâb

Şarkı: Lâtif Efendi

Hezec: Mef'ûlû mefâ'ilün fe'ûlün

Nergisler olur yaman uyan gel
ey çeşm-i siyah amân uyan gel
Bahtım gibi bir zamân uyan gel
Ey çeşm-i siyâh amân uyan gel

Gül hasreti ârızınla soldu
Sehbâlar ile kadehler doldu
Zek âlemdir sabâh oldu
Ey çeşm-i siyâh amân uyan gel

Bülbüller eder figân u nâle
Gülşende açıldı şimdi lâle
Bak erdi çemen bu demde hâle
Ey çeşm-i siyâh amân uyan gel

Sahife 159

Şarkı: Rif'at Bey

Hece: 4+4:8

Rûşen etti ey vech-i nûr
Bu dîdemi nûr-i sūrûr
Aşkın ile ey nev-zühû
Gelmez bana aslâ fûtûr
Gönülden olmuşum mecbûr

Bir kere görmek ile ben
Oldum esîr-i efkenden
Ne mümkün vazgeçmek senden
Gelmez bana aslâ fûtûr
Gönülden olmuşum mecbûr

Hüsnün gibi bir meh-cemâl
Hiç görmedim ey rûy-i al
Hasretle oldum bî-mecâl
Gönülden olmuşum mecbûr

Şarkı: Ârif Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Görmedim ben sen gibi bir şîve-kâr
Eylemem aşkınla lâkin âh ü zâr
Hiç zarar yok olmasan da bana yâr
Aslını bildirmeğe hâcetmi var
Sen civânsın sevdiğim ben ihtiyâr

Etmiyor kimse seni medh ü senâ
Ben sana oldukça cânâ mübtelâ
Sen de eylerdin bana nâz ü edâ
İste sen de olamam âşık sana
Sen civânsın sevdiğim ben ihtiyâr

Sahife 160

Şarkı:Yûsuf Bey

Hezec: Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Sabâda bûy-yi zülfünden eser var
Haber var nâzlı cânândan haber var
Peyâm-ı vasla dâir müjdeler var
Haber var nâzlı cânândan haber var

Zamân-ı intizârı imtidâdı
Vürûd etti müvîd-i şevk ü şâdî
Melâl-i hâtıra gelmişti yâdı
Haber var nâzlı cânândan haber var

Esîr-i aşkını ol mâh-peyker
İşitsin de senin olsun mübeşşer
Buyurda ni'meta ihsâna mazhar
Haber var nâzlı cânândan haber var

Şarkı:Yûsuf Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Bendeni eylediğin ağıyâra fedâ
Sevdiğim resm-i mürüvvet bu mudur
Yakışır mı kuluna böyle cefâ
Sevdiğim resm-i mürüvvet bu mudur

Dün Küçüksu'da gezerken ey mâh
Eyledin şîve ile gayre nigâh
Ahdine durmaz imişsin eyvâh
Sevdiğim resm-i mürüvvet bu mudur

Böyle yanmakta iken aşk ile ben
Sana lâyük mıdır ey gonçe-dehen
İltifât eylesin ellere sen
Sevdiğin resm-i mürüvvet bu mudur

Sahife 161

Şarkı: Ârif Bey

Hezec: Müfte'ilün müfte'ilün fa'ilün

Etmeyeyim gayrı felekten dilek
Anmayayım nâmını tâ haşre dek
Zehrini nûş eylemeye cân gerek
Sîneye sûzân-ı gamın geçti pek
Bu dil-i mecrûhdan elin gayrı çek

Çekticeğim derd ü elemeler nedir
Eylediğin cevr ü sitekler nedir
Böyle melâl gönlüme gamlar nedir
Sîneye sûzan-ı gamın geçti pek
Bu dil-i mecrûhdan elin gayrı çek

Açmaz idim kimseye ahvâlimi
Ettiğini bulsa felek zâlimi
Sorma bu günlerde benim hâlimi
Sîneye sûzân-ı gamın geçti pek
Bu dil-i mecrûhdan elin gayrı çek

Hâlini Mâid nice bir söyledi
Zevki unuttu gamı dil peyledi
Gör ki tecellî-i felek neyledi
Sîneye sûzân-ı gamın geçti pek
Bu dil-i mecrûhdan elin gayrı çek

SABÂ II.TAKIM

Şarkı: Dede Efendi

Recez: Müstef'ilün müstef'ilün

Gûş eyle gel bûlbûlleri
Nûş eyle câm-ı mülleri
Ruhsâra saç sünbûlleri
Açsın kudûmün gülleri

Kapladı sahrâyı çemen
Bâğı dolandı yâsemen
Zevk eyle bu esnâda sen
Açsın kudûmün gülleri

Üftâdeler eyler figân
Ey dîdesi nergis hemân
Ey lebleri gonçe-dehân
Açsın kudûmün gülleri

Şarkı: Rif'at Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Firkat-ı rûyinle ey günce-dehân
Eylerim bûlbûl gibi her dem figân
Derd-i hasret ile ahvâlîm yaman
Eylerim bûlbûl gibi her dem figân

Pek zebûn etti beni hicr u mihen
Vuslatından açmadın aslâ dehen
Bâg-ı gamda durmayıp ey gül-beden
Eylerim bûlbûl gibi her dem figân

Hûr-ı cevrin dâğ dâğ etti dili
Etmedin bir şeb visâlin nâ'ili
Koklayınca sen gibi nevres gülü
Eylerim bûlbûl gibi her dem figân

Sahife 165

Şarkı: Yorgaki

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Fasl-ı güldür nev-bahâr eyyâmıdır
Goncasın ey nev-civânım gel açıl
Bâğa açık seyrân-gehin eyyâmıdır
Goncasın ey nev-civanım gel açıl

Sana bir bülbül mü var âşık değil
Yoluna cân vermeyen sâdık değil
Şâdimân ol ğam sana lâyük değil
Goncasın ey nev-civanım gel açıl

Aşkına düştüm senin ey nev-civân
Onun için eylerim âh u fiğân
Ğam değil ben ağlayım sen gül hemân
Goncasın ey nev-civanım gel açıl

Şarkı: Rif'at Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Nev-bahâr erdi yine kesb-i mesâr eyyâmıdır
Zevk edip gül gül açıl ey gül-izâr eyyâmıdır
Bülbül-i şeydâlara feryâd u zâr eyyâmıdır
Azm-i gülşen eyle cânânım bahâr eyyâmıdır

Gonca renk alsın görüp ruhsâr-ı alinden senin
Nûkhet olsun sünbül u fül zulfü hâlinden senin
İbret alsın serv-kadd-ı ı'tidalinden senin
Azm-i gülşen eyle cânânım bahâr eyyâmıdır

Serv-ı nâzım eyle bâğı su-be-su geşt ü güzâr
Girye-i çeşmin gibi çağlar hemîşe cûyibâr
Hâl-ı aşk ile demâdem âh ü zâr eyler hezâr
Azm-i gülşen eyle cânânım bahâr eyyâmıdır

Sahife 166

Şarkı: Hâfız Efendi

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Sevdi cânım şimdi bir nevres-fidân
Vermedim sır kimseye ben bir zamân
Pek çabuk hâlim ona oldu ayân
Duydu mecbûr olduğum ol nev-civân

Var yanağında o şûhun çifte ben
Bende oldum cân ü dilden ona ben
Hiç mürüvvet eylemez o gül-beden
Duydu mecbûr olduğum ol nev-civân

Haylî dem râhında çekmiştim emek
Ben niyâz-ı vaslını ettim dilek
Vermedi fırsat bize ammâ felek
Duydu mecbûr olduğum ol nev-civân

Şarkı: Ârif Bey

Remel: Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün

Nigâh-ı mestine cânlar dayanmaz
Uyanmaz uykudan cânân uyanmaz
Bu nâz u işveden aslâ usanmaz
Sabah olduğuna gûya inanmaz
Uyanmaz uykudan cânân uyanmaz

Sabâ giysûların etmiş perîşân
Gül olmuş zîr-i sünbülden nümâyân
Güneş vechine olmuşken zer-efşân
Sabâh olduğuna gûya inanmaz
Uyanmaz uykudan cânân uyanmaz

Sahife 167

Şarkı: Ârif Bey

Hece:4+4:8

Dilberân ahd ü vefâyı
Unuturlar unuturlar
Edip uşşâka cefâyı
Unuturlar unuturlar

Yâr olur gayr ile demde
Eder uşşâkı elemde
Âşika gûşe-i gamda
Unuturlar unuturlar

Şarkı: Dede Efendi

Hece:4+4+3:11

Küçücükten bir yâr sevdim ezeli
Henüz bitmiş bu bâğçenin gazeli
Ser-keş olur bu yerlerin güzeli
Yârim andın ben yârime gideyim
Eşim andım ben eşime gideyim

Senin ile gezdiğimiz ovalar
Çeşmenin yaşı birbirini kovalar
Meclisiniz dâim olsun ağalar
Yârim andım ben yârime gideyim
Eşim andım ben eşime gideyim

Şu karşıda duran hicrân dağdır
Sensiz şeker yesem bana ağdır
Yâr semtine gidilmenin çağdır
Yârim andım ben yârime gideyim
Eşim andım ben eşime gideyim

Sahife 168

Şarkı: Ârif Bey

Hece:4+4:8

Buyur seyre sefâlarla
Açıl gel kahkahalarla
Hirâm et hoş edâlarla
Açıl gel kahkahalarla

Bahârdır çünkü gülşende
Eder hep goncalar hande
Efendim nâz ile sen de
Açıl gel kahkahalarla

Kenâr-ı cûda sünbüller
Açıldı lâleler güller
Ne bu sende te'emmüller
Açıl gel kahkahalarla

Şarkı: Ârif Bey

Hecez: Müstef'ilâtün müstef'ilâtün

Bigânelele gel etme ülfet
Etmezler aslâ sıdk-ı muhabbet
Her dem sana bu pend ü nasîhat
Ettiğin ahde olma hıyânet
Cânım cânânım gûş et figânım
Ne dersem sezâdır sîne sûzânıdır

O nîm-nigâha pek de aldanma
Cândan severler sûrette kanma
Yardan atarlar sonra utanma
Cânım cenânım gûş et figânım
Ne dersem sezâdır sîne sûzânıdır

Kâr etmedi hiç takdîre tedbîr
Tîr-i gam etti cânıma te'sîr
Cevrinle cânâ gel etme dil-gîr
Cânım cenânım gûş et figânım
Ne dersem sezâdır sîne sûzânıdır

Sahife 172

UŞŞAK I. TAKIM

Şarkı: Kemânî Alî Efendi

Hece:4+4:8

Daim seni ben arar idim
Gizli gizli hep sorar idim
Derd-i aşkınla yanar idim
Buldum seni ben nihâyet
Bu ne devlet ne inâyet

Bir kere gördüm cemâlin
Çeşminde dâim hayâlin
Ârzû eylerken visâlin
Buldum seni ben nihâyet
Bu ne devlet ne inâyet

İlişki gözüm geçerken
Ellerle bâde içerken
Sevdiğim benden kaçarken
Buldum seni ben nihayet
Bu ne devlet ne inâyet

Şarkı: Ârif Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Dem midir devran eder yâ aşk-ı devrânım mıdır
Mey midir mestân eden yâ mest,i cânânım mıdır
Bî-haberdir bilmez ol ki kalb-i vîrânım mıdır
Mey midir mestân eden yâ mest-i cânanım mıdır

Çağlayan sular gibi ol çeşm-i giryânım mıdır
Âlemi ihrâk eden yâ kalb-i sûzânım mıdır
Muhtefî gencinede bir şâh-ı sultânım mıdır
Mey midir mestân eden yâ mest-i cânanım mıdır

Bâis-i sûzân olan ol âh ü efgânım mıdır
Varımı yağma eden yâr bağda bağbânım mıdır
Var eden esrâr-ı aşkı kalb-i pinhânım mıdır
Mey midir mestân eden yâ mest-i cânanım mıdır

Sahife 173

Şarkı: Tanbûrî

Hece:4+4:8

Cânım azdır sabr edemem
Seni sevmedem gidemem
Çok güzeller sevdim ammâ
Seni de fedâ edemem
Amân amân kaşı kemân
Hâlim yaman ey nev-civân
Seni de fedâ edemem

Ve hâlet var güzel sende
Îrâde kalmıyor elde
Dilde mihnet kalır mı hîç
Gelse güzel bâde elde
Amân amân kaşı kemân
Hâlim yaman ey nev-civân
Seni de fedâ edemem

Aşıkına dâim bahâr
O bakışlar beni yakar
Cok cefâkâr olma öyle
Bu çeşmimden seller akar
Amân amân kaşı kemân
Hâlim yaman ey nev-civân
Seni de fedâ edemem

Şarkı: Yûsuf Bey

Remel: Fâ'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün fâ'ilün

Beni aldatmağa hâcet ne idi
Ba'dezîn senle görüşmem ebedî
Şimdi fark eyledim ben nîk ü bedî
Ba'dezîn senle görüşmem ebedî

Böyle iğfâlle ne geçti eline
Beste güftârda dolaştı diline
Muttalî olmuş iken evveline
Bâ'da zîn senle görüşmem ebedî

Hâli ta'rîf ü lisân-ı tahrîke
Bahtımız döndü şeb-i târîke
Dilde tâkat var mı hicrânı çeke
Ba'dezîn senle görüşmem ebedî

Sahife 174

Şarkı: Rif'at Bey

Hece:6+5=11 (?)

Erdi nev-bahâr şenlendi dağlar
Yeşil câmeler giymiş bu bâğlar
Gonce-i gül-zârın bülbülü ağlar
Âşık-ı şûrîde ciğerin dâğlar

Açtı benefşe lâle vü sünbül
Estikçe sabâ ne hoş kokar gül
Tarz-ı tavrı ile ötmedi bülbül
Âşık-ı şûrîde ciğerin dâğlar

Gülşende kâmeti gösterdi lâle
Fulya dahi bak erdi kemâle
Sen gibi hüsn ü Yûsuf-cemâle
Âşık-ı şûrîde ciğerin dâğlar

Şarkı: Ârif Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Bir bakışla aklım aldı ol perî
Âteş-i aşkıyla oldum serserî
Neyleyim bilmez fedâ etsem seni
Âteş-i aşkıyla oldum serserî

Nim bakışlardır veren câna Safâ
Kaşların eylerse de kasd-ı cefâ
Yoksa dil-berdir e likin bî-vefâ
Âteş-i aşkıyla oldum serserî

Eyledikçe nâz ile ol handeler
Sabr u ârâmım bütün elden gider
Gün-be-gün olmaktadır derdim beter
Âteş-i aşkıyla oldum serserî

Sahife 175

Şarkı: Ârif Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Meyl edelden sana ey nevres-nihâl
Etmedin bir kerre hâlimden suâl
Kalmadı sabr etmeye bende mecâl
Etmedin bir kerre hâlimden suâl

Duymadım hiç nâle vü efgânımı
Dil ü dîdemden akıttın kanımı
Cânımı yaktın a zâlim cânımı
Etmedin bir kerre hâlimden suâl

Nâgehân bu âteş-i hicrin beni
Yaktı yıktı komadı cism ü teni
Nâfile dâğ-ı derûn ettin beni
Etmedin bir kerre hâlimden suâl

Şarkı: (?)

Hazec: Mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün

Bir şûh-i sitem-kâr beni saldı yine derde
Koydu şu benim başımı bin türlü kederde
Çün görmüş idi dîdelerim vak-ı seherde
Bir misl-i melek-zât u perî-cins beşerde
Âh kandadır ol nâzenîm gelmedi nerde
Sevdim nideyim terk edemem hayr ü şerde

Aşk ehli ma'sûk sevmez idi çün ayıb olsa
Bu derde devâ eyleyemez bin tâbîb olsa
Ağlar şu benim hâlîme bin garîb olsa
Bir gördü gözüm bir dahi görmek nasîb olsa
Âh kandadır ol nâzenîm gelmedi nerde
Sevdim nideyim terk edemem hayr ü şerde

Bülbül güle mecbûr nice gülzârını bekler
Pervâne dahi yanmağa aşk nârını bekler
Kul kendisinin vâki'de hem yâzını bekler
Bir haylî zamân oldu gönül yârını bekler
Âh kandadır ol nâzenîm gelmedi nerde
Sevdim nideyim terk edemem hayr ü şerde

UŞŞÂK II.TAKIM

Şarkı: Dede Efendi

Hezec: Mef'ûlû mefâ'ilû mefâ'ilû fe'ûlûn

Pür-âteşim açtırma benim ağzımı zinhâr
Zâlim beni söyletme derûnumda neler var
Bilmez miyim ettiklerini eyleme inkâr
Zâlim beni söyletme derûnumda neler var

Derdinle yürek yâreleri işler onulmaz
Meydân-ı muhabbette bu hicrân unutulmaz
Âşık sana çoksa bana dil-ber mi bulunmaz
Zâlim beni söyletme derûnumda neler var

Bed-çehre rakîbi acep âdem mi sanırsın
Bir gün ölür ondan dahi ey şûuh usanırsın
Ettiklerine nâdim olup sen utanırsın
Zâlim beni söyletme derûnumda neler var

Şarkı: Ârif Bey

Hece:4+5:7

Aşka olalı bende
Oldum sana efgende
Hicrân oku var tende
Oldum sana efgende

Oldun yine bîgâne
Kıldın beni dîvâne
Ey gözleri mestâne
Oldum sana efgende

Göz yaşı bana meydır
Efgân-ı peyâpeydir
Hicrân ne yaman şeydir
Oldum sana efgende

Sahife 179

Şarkı: (?)

Hece:4+4:8

Hilâfım yoktur ey güzel
Bulunmaz hîç sana benzer
Nazîrin var ise göster
Bulunmaz hîç sana benzer

Âhû gibidir gözlerin
Tâbî gibidir sözlerin
Şîve ile revişlerin
Bulunmaz hîç sana benzer

Çeşmi anın mestânedir
Dil rûyine pervânedir
Gönül sana üftâdedir
Bulunmaz hîç sana benzer

Şarkı: Yûsuf Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Âh u feryâdım çıkar eflâke dek
Yok mu rahm ü şefkatin bilmem felek
Şüphesis acır bana ins ü melek
Yok mu rahm ü şefkatin bilmem felek

Ben esir-i derd-i aşık-ı mihnetim
Vâlid ü seydâ-yı mecnûn rütbetim
Âcizim muhtâc-ı lütf u himmetim
Yok mu rahm ü şekatin bilmem felek

Mihmet-i hicranı ettim i'tiyâd
Va'd-ı vasl-ı yâre etmem i'timâd
Durmayıp feryâd eder her dem Reşâd
Yok mu rahm ü şefkatin bilmem felek

Sahife 180

Şarkı: Latîf Efendi

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Seyredip ruhsârın ey Yûsuf-Cemâl
Mâh acep etmez mi naksânın hayâl
Bâğ-ı hüsne kâmetin nevres-nihâl
Bir melek-rûsun sana yoktur hemâl

Ey melek-vâdi latîf-i nev-bahâr
Bûy-ı zülfünle kazandı itibâr
Hüsn ü ân eyler seninle ıftihâr
Bir melek-rûsun sana yoktur hemâl

Akıl alır ruhsâr ü zülf-i pür-şiken
Hâlleri reşk-âver-i müşk-i Hoten
Sâfîdir cism-i lâtifî nûrdan
Bir melek-rûsun sana yoktur hemâl

Şarkı: Hilmi Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Ol perinin kasdı vardır cânıma
Ölsem etmez merhamet efgânıma
Gâlibi girmek murâdı kanıma
Ölsem etmez merhamet efgânıma

Firkât-i cânân ile kârım figân
Mihnet-i hicrân ile hâlim yaman
Yâri sorma pür-tegâfûl bî-amân
Ölsem etmez merhamet efgânıma

Münkati'mi dî'de ümmîd'i visâl
Nâil olmak lûtfuda emr-i mühâl
Dâimâ eyler beni rencîde-hâl
Ölsem etmez merhamet efgânıma

Sahife 181

Şarkı: Rif'at Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Mürg-i cân nahçîr-i sayyâd-ı ferâk
Dil esîr-i dâm-ı bi-dâd-ı firâk
Neyleyim bilmem yok âzâd-ı firâk
Arşa erdi âh ü feryâd-ı firâk

Hâr-ı cevrinle beni ey gül-beden
Etmeden misl-i bülbül-i nâle-zen
Fâriğ-i gülzâr-ı âlem eylesen
Arşa erdi âh ü feryâd-ı firâk

Bir çerâğ-ı bezme derd-i hasretim
Bunda dem atşâne âb- vuslatım
Geh enîs-i şîven ü geh mihnetin
Arşa erdi âh ü feryâd-ı firâk

Şarkı: Ali Bey

Hezec: Mef'ûlû mefâ'ilû mefâ'ilû fe'ûlün

Afv eyle günâhım n'olur ey şûh-pesendim
Kıydım senin aşkın ile ben kendime kendim
Ağyâre vefâ bendene bu cevri beğendim
Sevmek seni suç idi fakat sevdim efendim

Kendim bilerek şu'le âteşe yaktım
Tavk'ı emeli destim ile gerdene taktım
Döndüm yine Mecnûn-sıfat hâlime baktım
Sevmek seni suç idi fakat sevdim efendim

Âlem acıdı hâlime rahm etmedim ey mâh
Beyhûde gam-ı vaslın ile ba'de-zîn eyvâh
Bî-çâre Alî'nin de mu'îni ola her gâh
Sevmek seni suç idi fakat sevdim efendim

Sahife 182

Şarkı: Rif'at Bey

Hezec: Mef'ûlû mefâ'ilû mefâ'ilû fe'ûlûn

Bir zûlf-i siyeh âl ile bu gönlümü aldı
Hicrân okunu sonra ciğer-gâhıma saldı
Şeydâ-yı dilin artık işi zâra mı kaldı
Sînemde yâr açmadığı yâre mi kaldı
Çün âh ü figân etmeğe çâre mi kaldı

Ol kaşı kemân nerde görürse atar elbet
Bir sehm-i sitem kasdı ede câna isâbet
Ölsem de yine zerrece kalmaz bana şefkât
Sinemde yâr açmadığı yâre mi kaldı
Çün âh ü figân etmeğe çâre mi kaldı

Bülbülleri kanlar döke yürekleri solmuş
Her gûşesi hûn-âb-ı ciğer-gâhla dolmuş
Cem'iyyet-i hâtırını bu meclise n'olmuş
Sînemde o yâr uçmadığı yâre mi kaldı
Çün âh ü figân etmeğe çâre mi kaldı

BAYATÎ TAKIM

Şarkı: Hâfız Efendi

Remel: Fâ'ilâtun fâ'ilâtün fâ'ilün

Pek güzelsin ey şeh-i mülk-i vefâ
Mübtelâ âlem sana ser-tâ-be-pâ
Âşıkım zikrim budur subh u mesâ
Şâh-nâzım cân fedâ olsun sana

Âşıka sorma anın ahvâlini
Edemez ta'bîr melek ef'âlini
Cân ü dilden der gören her hâkimi
Şâh-nâzım cân fedâ olsun sana

Hüsn ü ânı âlemi mecbûr eder
Herkesi lûtfu ile mesrûr eder
Ben de böyle der isem ma'zûr eder
Şâh-nâzım cân fedâ olsun sana

Şarkı: (?)

Hezc: Mefâ'ilün mefa'ilün

Gamınla dil figâr olsun
Tek ol meh-veş şikâr olsun
Olursa böyle yâr olsun
Bana yâr oldu var olsun

Gözüm yok sâgâr-ı cemde
Gönül şimdi o gül-femde
Merâmım üzre âlemde
Bana yâr oldu var olsun

Eder ârzû gönül yâri
Derûnumda yanar nârı
Hele görsen o gülzârı
Bana yâr oldu var olsun

Sahife 187

Şarkı: Rızâ Efendi

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Kesdi târ-ı tâkatım tîg-i edâ
Yıkdi kasr-ı şevkimi seyl-i cefâ
Bu tegâfûl bu sitem n'olsun bana
Bî-vefa zâlim ne ettim ben sana

Âteş-i hicrâna yandırdın beni
Zehr-i istignâya kandırdın beni
Cevr ile cândan usandırdın beni
Bî-vefa zâlim ne ettim ben sana

Mekr ile gönlüm bilirsın kapdığın
Semt-i ağıyâra revâ mış saptığın
Söyle isyânım seversin taptığım
Bâ-vefâ zâlim ne ettim ben sana

Şarkı: Ârif Bey

Hece:6+5:11

Afv et felek benim cürm ü günâhım
Kalmadı aslâ kalbimde ferâhım
Güldürmedi beni baht-ı siyâhım
Rûz u şeb yanar ciğer-gâhım
Kalmaz felek elbet sana bu âhım

Şu sinem içre hicrân yâresi
Nedir böyle olmaz imiş çâresi
Yanar şem'e her şeb bu dîl pervânesi
Rûz u şeb yanar ciğer-gâhım
Kalmaz felek elbet sana bu âhım

Felek sensin beni eden târümâr
Kesip tâb u tâkatım etti bîmâr
Eylemez bu derdime bin tabib tîmâr
Rûz u şeb yanar ciğer-gâhım
Kalmaz felek elbet sana bu âhım

Sahife 188

Şarkı: (?)

Hece:4+4:8

Bugün bir keyfiyetim var
Ayvaz mey doldur mey doldur
Arada bir işaretim var
Ayvaz mey doldur mey doldur
Çocuk sen doldur sen doldur

Kır ata bindim bahs ile
Seni sevdım heves ile
altın yaldızlı tas ile
Ayvaz mey doldur mey doldur
Çocuk sen doldur sen doldur

Seni Üsküdâr'dan aldım
Serimi sevdâya saldım
Çamlıbel'e yakın kaldım
Ayvaz mey doldur mey doldur
Çocuk sen doldur sen doldur

Şarkı: Ârif Bey

Hezec: Me'ûlû mefâ'ilû mefâ'ilû fe'ûlûn

Bu seyyie-i aşk tîg-i nigâh ile uyandı
Deldi ciğer-gâhımı al kana boyandı
Gam neşterine kandı gönül bıktı usandı
Deldi ciğer-gâhımı al kana boyandı

Bu çille-i aşk derd ü elem büsbütün oldu
Bak çeşmime ol kâr-ı sitem hûn ile doldu
Bir gamze nigâh derd ü sitem câna dayandı
Deldi ciğer-gâhımı al kana boyandı

Bülbülleri kan döküyor gülleri soldu
Geldi hazân rûy-i çemen şimdi gam oldu
Cem'iyyet-i hâtiriken ağyârına kaldı
Deldi ciğer-gâhımı al kana boyandı

ISFAHÂN TAKIMI

Şarkı: (?)

Hece:4+4:8

Erişsin kadd-i dil-dârim
Bülend olsun da seyreyle
Cemâli Yûsuf yârim
Menend olsun da seyr eyle

Nice müddet gerek çok yıl
Bile kadrin ola gâfil
Hele meydâna girsin dil
Semend olsun da seyr eyle

Hele ol zûlf-i nev-reste
Dolansın deste-ber-deste
Ki herbirine bin haste
Figend olsun da seyr eyle

Şarkı: Hâşim Bey

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fa'ilâtün fâ'ilün

Geldi eyyâm-ı bahârın müjdeler ey nev-edâ
Eyle sa'dâ bâd'ı tarîfin ile cây-ı sâfa
Bûlbül-âsâ eylerim âh ü figân subh u mesâ
Eyle Sa'dâbâd'ı teşrîfin ile cây-ı safâ

İltifât eyle görüp uşşâkını ey rûy-i gül
Bâri üfdâden bu yüzden güle dâim sen de gül
Cennet olsa her taraf dûzah sanır sensiz gönül
Eyle Sa'dâbâd'ı teşrîfin ile cây-ı safâ

Sen gül-i nev-reste-i bağ-ı cihânsın sevdiğim
Hem kad-i şimşâd hem servi-i revânsın sevdiğim
Sahn-ı Kâğıthâne'ye bir başka şânsın sevdiğim
Eyle Sa'dâbâd'ı teşrîfin ile cây-ı safâ

Sahife 193

Şarkı: Tambûrî

Hece:6+5:11

Mâh yüzüne bakmak ile doyulmaz
Şu cihânda bir nazîrin bulunmaz
Güzelliğin günden ayân şây oldu
Kalbim mâhzun cânım ömrün amân
Sensiz gönlüm efendim şen olmaz

Yine bir güzele oldum üftâde
Zerre kadar gam çekmezdim dünyâda
Mâhitâbda geşt ü güzâr ederken
Kalbim mâhzun cânım ömrün amân
Sensiz gönlüm efendim şen olmaz

Şarkı: Şâkir Ağa

Hece:4+4:8

Düştü gönül yandı nâre
Başladı feryâd ü zâre
Söz geçmiyor hiç o yâre
Olsa ciğer pâre pare
Terk edemem âh ne çâre

Meyl edeli ol güzele
Gönlüm neş'e buldu hele
Ağyâr ile gezse bile
Olsa ciğer pâre pare
Terk edemem âh ne çâre

Bir görüşte âşık oldum
Âteşiyle yanıp soldum
Neyleyim ben helâk oldum
Olsa ciğer pâre pare
Terk edemem âh ne çâre

Sahife 194

Şarkı: Dede Efendi

Hece:5+5:10

Âşık olalı sen yâre gönül
Yanmakta yürek pür-yâre gönül
Telk etme fedâ sen bu kulunu
Râzı oluyor âzâre gönül
Uslanmayacak hiç çâresi yok gönül
Dîvâne gönül bî-çâre gönül

Aşt âteşine yaktı özümü
Bilmem ki nice tutmaz sözümü
Ağlar göricek gül ruhlarını
Ta'cîz ediyor iki gözümü
Uslanmayacak hiç çâresi yok gönül
Dîvâne gönül bî-çâre gönül

Bin türlü sitem bin türlü melâl
Görmüşse dahi terbiyye muhâl
Gerçi bilirim ettiklerini
Sen bakma yine ey ruhleri al
Uslanmayacak hiç çâresi yok gönül
Dîvâne gönül bî-çâre gönül

Şarkı: Hâfız Efendi

Remel: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün

Bozdunuz ahd u amânım
Göz göre kaşı kemânım
Belle bunu şimdi cânâ
Sen acıttın tatlı cânım
Amân amân ben dinlemem şunu bunu
Dervîşlerin harmân sonu
Gönül nâzlanma gel sızlanma gel amân amân
Sevdim seni âh üzme beni vây

Bir takım beyhûde tuttun
Kendini benden soğuttun
Neyleyim pek bî-vefâsın
Va'd-i ferdâ'yı unuttun
Amân amân ben dinlemem şunu bunu
Dervîşlerin harmân sonu
Gönül nâzlanma gel sızlanma gel amân amân
Sevdim seni âh üzme beni vây

Sahife 195

Şarkı: Tambûrî

Hece:4+4:8

Ne sefâdır eyyâm-ı gül
Zevk artırır bir kâse mül
O sefâlar serden geçti
Biz olalım güle bülbül
Cânım ömrüm amân
Seni sevmek gâyet müşkil

Tâlib olup fenn-i aşka
Bî-vefâlar dursun başka
Aşka lâyük efendim var
Biz olalım güle bülbül
Cânım ömrüm amân
Seni sevmek gâyet müşkil

Âteş-i aşk reh-ber oldu
Gönül dostun şimdi buldu
Meydân-ı aşk menzildir
Biz olalım güle bülbül
Cânım ömrüm amân
Seni sevmek gâyet müşkil

RAST I. TAKIM

- 1- Evlâd-ı vatan hamle-i a'dâya bedendir.
(İkinci dördlüğü bulundu)
- 2- Ey dil-ber-i âlî-neseb
(Üçüncü dördlüğü bulundu)
- 3- Senin aşkınla çâk oldum
(Sadece ilk dördlüğü kullanılmış, biz ikinci ve üçüncü dördlüğü bulduk)
- 4- Bugün çok bakmadın ey meh yüzüme
(Üçüncü dördlük eksikti, bulduk, küçük cümle farklılıkları görülmekte)
- 5- Hüsnüne olmadan mağrur
- 6- Düştü gönlüm sana şimdi ey perî
(Üçüncü dördlüğü bulduk, meh kelimesi mah olarak kullanılmış)
- 7- Ey meh-i gerdün-ı atâ
(TRT Repertuvarında Şimdi bulunmuyor)
- 8- Bu hüsn ile sen dilberi
(Dördüncü dördlüğü ortaya çıkardık)
- 9- Mûy-i gûlidem oluptur serde ankâ lânesi
(Üçüncü dördlük eksikti, bulundu)
- 10- Hiç bulunmaz böyle dil-bâz
(Üçüncü dördlük bulundu)
- 11- İltifât eylerdin evvel gâh gâh
- 12- Bin cân ile sevdim seni

RAST II. TAKIM

- 13- Ey vatan-perver yine gel gayrete
- 14- Dil bir güzele meyl etti hele
(Üçüncü bölüm bulundu)
- 15- Çeşmim tehi kan dolmuyor
(TRT Repertuvarında yok)

- 16- Almak dilersen bu dil-rübâyı
(Üçüncü dörtlük bulundu)
- 17- Zümre-i hûbân içinde pek beğendim ben seni
(Üçüncü dörtlük bulundu)
- 18- Yüzündür cihânı münevver eden
(Üç üncü dörtlük bulundu)
- 19- Zülfünün târ-ı suâ-ı bâsıramdır şânesi
(Üç üncü dörtlük bulundu)
- 20- Elmas senin yüzün gören
- 21- Firketinle dil-i biçâreyi bî-mâr ettin
- 22- Öpsem seni doyunca doyunca seni öpsem
- 23- Gül yüzlü mâhım
(TRT Repertuvarında yok)
- 24- Yine bir gülnihâl aldı bu gönlümü
(Üç üncü dörtlük bulundu)

NİHAVENT BİRİNCİ TAKIM

- 25- Sen serîr-i şevketin sultânısın
(TRT Repertuvarında yok)
- 26- Bir kere sorsalar dertli hâlimden
(İkinci ve üçüncü dörtlük bulundu)
- 27- Nâr-ı aşkınla senin ey nev-civân
(İkinci ve üçüncü dörtlük bulundu)
- 28- Meyler süzölsün meydâna gelsin
(İkinci ve üç üncü dörtlükler bulundu)
- 29- Yâr geldi neş'em erdi Kemâle
- 30- Benim hâlim yaman hâldir
(Üçüncü dörtlük bulundu)
- 31- Kerem eyle dil-i zâre

- 32- Erdi bahar ey dil-nevâz
(2. dörtlük eksik, c dörtlük ikincinin yerine kullanılmış)

NİHAVENT II. TAKIM

- 33- Saklasın Rabbim kederlerden seni
(3. dörtlük ikinci dörtlüğün yerine kullanılmış)
- 34- Ey şeh-i evreng  âlâ-yı adâlet-ih tivâ
(3. dörtlük ikinci dörtlük yerine kullanılmış, biz 2. dörtlüğü bularak eksiğ tamamladık)
- 35- Benim gönlüm kaldı sende
- 36- Ayıplaman beni dostlar sağı Leylâya bend oldum
(Sözler farklı, iki ve c dörtlükler bulundu)
- 37- Vâ'dinde ey řh-i melek
- 38- Ey kerem-kân-ı şehen-şâh-ı cihân
(2. ve 3. dörtlükler bulundu)

NEVESERTAKIM

- 39- Ey nergis-i âh-misâl
(TRT Repertuvarlarında yok)
- 40- Seyr ederken hüsn  dîdârını hayranım sana
(3. ve 4. dörtlükler bulundu)
- 41- Nâz ile szdn o çeşm-i flfl
(3. ve 4. dörtlükler bulundu)
- 42- Sende şefkât yokmu ey meh-tal'atım
- 43- Bahâr erdi yeşillendi çemenler
(c dörtlük bulundu)
- 44- Dilber içre bî-menend dil-c musun
(c dörtlük bulundu)
- 45- Seni tenhâda bir bulsam

- 46- Gönlüm alıp ey kaşı yay
(Üçüncü dördlük bulundu)
- 47- Eyâ mâh-i münîr-i bürc-i ismet

SÛZ-NÂK I. TAKIM

- 48- Hâyâlin dîdede âteşler bıraktın cânıma
(Üçüncü dördlük tamamlandı)
- 49- Bir güzele ben de gönül bağladım
(Üçüncü dördlük bulundu)
- 50- Olalı dil sana bende
(Üçüncü dördlük bulundu)
- 51- Sana oldum da mübtelâ
(TRT Repertuvarında yok)
- 52- Başladın Ağyâr ile ünsiyyete
(İkinci ve üçüncü bölümler bulundu)
- 53- Nerde kaldı benim nâzlı meleğim
(İkinci dördlük bulundu, Nakarat farklı bir görünümde)
- 54- Gülşene gel ey nev-edâ
(TRT Repertuvarında yok)
- 55- Hâlini arz eylemez yâre gönül
(TRT Repertuvarında yok)
- 56- O gül-i nev-res beni cevri-ile nâlân eder
(TRT Repertuvarında yok)

SÛZ-NÂK II. TAKIM

- 57- Gel ey tavır melek-âde
(İkinci ve üçüncü dördlükler bulundu)
- 58- Gülzâr-ı hüsnün gülleri

- 59- Hiç eşin yok nev-civânsın
(Üçüncü ve dördüncü dördlükler bulundu)
- 60- Edemem kimseye hâlim hikâyet
- 61- Akıl almaz şu feleğin oynu çok
- 62- Dedim ey gönül sultânı
(Üçüncü ve dördüncü dördlükler bulundu)
- 63- Söz olmaz hüsnüne sen bir büt-i zîbâ musavversin
(İkinci dördlük farklı)
- 64- Andelibim lâne-i gamdır Mekân
(TRT Repertuvarında yok)
- 65- Ey gül-i gülşen serây-ı hüsn ü ân
(Üçüncü dördlük bulundu)
- 66- Rahm eyle gel feryâdîma
- 67- Eski hâli hiç göremem
- 68- Aks i âh sinede ihiler felek

SÛZ-NÂK III. TAKIM

- 69- Va'd eylemişdin ey perî
(Üçüncü mısra bulundu)
- 70- Bezm-i uşşâka niçün gelmezsin
(Üçüncü dördlük bulundu)
- 71- Demâ'dem eylerim feryâd elinden
(Üçüncü dördlük bulundu)
- 72- Vuslat-ı cânân hutûr etse dile
(İkinci dördlük bulundu)
(Birinci ve üçüncü dördlük kullanılmış)
- 73- Rakibi yanına alıp gezersin
(Üçüncü dördlük bulundu)

- 74- Cevr etme bana böyle
(Üçüncü ve dördüncü dördlük bulundu)
- 75- Hicâb etme benden böyle
(Üçüncü dördlük bulundu)
- 76- Bûlbüller eylesin feryâd
(Üçüncü dördlük bulundu)
- 77- Sevdiğim lütfeyle bir gün gidelim
(Üçüncü dördlük bulundu)
- 78- İnanmam va'dine mümkünse kandı
(TRT Repertuvarında yok)
- 79- Gitti meclisten amân ol nev-civân
(TRT Repertuvarında yok)

MAHUR I. TAKIM

- 80- Ne ararsan sende mevcûd
- 81- Mübtelâyım hayli demdir bir bî-vefâyâ
(Üçüncü dördlük bulundu)
- 82- inanıp va'dine bel bağlayamam
- 83- Firkatin kâr etti câna nev-civân
(TRT Repertuvarında yok)
- 84- Görsen ey çeşm-i felek görsen
- 85- Gelmeyince bir mahalle yâr ile
(TRT Repertuvarında yok)
- 86- Bu günlerde seni görsek
- 87- Çekmemek mümkün müdür cevır ü cefâ ağyârdan
(TRT Repertuvarında yok)

MAHUR II. TAKIM

- 88- Hayli demdir görmedim dil-ber seni
- 89- İştittim ki şuh-i vefâ
(TRT Repertuvarında yok)
- 90- İster isen gel gidelim
(Üçüncü dörtlük bulundu)
- 91- Gönül adlı bülbülüm var
(İki dörtlük kullanılmış, üçüncü dörtlük bulundu)
- 92- İltifâta mazhar idim bir zaman
(Üçüncü dörtlük bulundu)
- 93- Sana lâyık mı ey gülten
- 94- Hasretinle gönlüm yanmağa kâbil
(TRT Repertuvarında yok)
- 95- Bağ-ı hüsnünde efendim bülbül-i nâlânınım
(Üçüncü dörtlük bulundu)

MAHUR III. TAKIM

- 96- Zevki çoktur şu cihânın
- 97- Gördüm bugün cânân-ı dil
(Üçüncü dördüncü dörtlük bulundu)
- 98- Düşün yine bir şuh-i sitem-kâre gönül
- 99- Birkaç ahab ile gittik mahfice
(TRT Repertuvarında yok)
- 100- Bir dil-rübâ-yı sim-ber
(TRT Repertuvarında yok)
- 101- Yok felekte sevdiğimin bir eşi
(TRT Repertuvarında yok)

102- Oldum ey şuh sana bende
(Nakaratta bir kelime farklı, 3. dörtlük bulundu)

103- Aldı dil âh yine âhû-nigâhı
(TRT Repertuvarında yok)

HİCÂZKÂR I. TAKIM

104- Cân ile ben ey dil-rûbâ
(İkinci dörtlük bulundu, birinci ve üçüncü kullanılmış)

105- Aldı beni aldı beni iki kaşın arası
(Üçüncü dörtlük bulundu)

106- Aldı gönlüm ferd ile bir fitne-kâr

107- Sevmez oldun ey peri efgenderi
(İkinci ve üçüncü dörtlük bulundu)

108- İzmir'in içinde kurulur pazar

109- Melin mahzûn şu yerlerde dururum
(İkinci dörtlük bulundu, sözler farklı kullanılmış)

110- Gizli sevdim can ü dilden kimseye fâş etmedim

111- Bir meh-i tâbân yüzü
(TRT Repertuvarında yok)

112- Söyle derûnumdaki râzın gönül
(Üçüncü dörtlük bulundu)

HİCÂZKÂR II. TAKIM

113- Ey melek haslet şehinşâh-ı vahîd
(Üçüncü dörtlük bulundu)

114- Eyler ricâ senden bugün üftâdegân
(TRT Repertuvarında yok)

115- Dil hezârın oldu hüsnün gülşeni

- 116- Ey şehinşâh-ı cihân ü adl ü dâd
(TRT Repertuvarında yok)
- 117- Bî-vefâlığı senden ümîd etmezdim gerçekten
(TRT Repertuvarında yok)
- 118- Sensin melce-i penâhım
(TRT Repertuvarında yok)
- 119- Görmek müyesser olmadı mâhım
(Üçüncü dördlük bulundu)
- 120- Ol kaşı kemân cevır ü cefâ yayını kurdu
(İkinci ve üçüncü bölümler bulundu, nakarata ilâve bir satır eklendi)

HİCÂZKÂR III. TAKIM

- 121- Âh esir-i derd-i hicrân etti cânâ firkâtın
(TRT Repertuvarında yok)
- 122- Kedimin her gece böbrekle dolardı sepeti
(TRT Repertuvarında yok)
- 123- Bir münir-i bürc-i âlemdir mecîd
(TRT Repertuvarında yok)
- 124- Nîm-nigâhla beni yaktı nârına
(TRT Repertuvarında yok)
- 125- Ne derdim tâzelensin
(TRT Repertuvarında yok)
- 126- Yaz gelince dağ güllenir
(TRT Repertuvarında yok)
- 127- İnanmam va'dine mümkünse kendin
(TRT Repertuvarında yok)
- 128- Mecbur oldum kuzum sana
(TRT Repertuvarında yok)
- 129- Ey şûh-i fiter ü bî-muhabbet
(TRT Repertuvarında yok)

- 130- Gönül bend oldu bir İsmet sıfâ'ta
(İkinci ve üçüncü dördlükler bulundu)

HİCÂZKÂR IV. TAKIM

- 131- Aşıkları inandırır
(2. ve 3. dördlükler farklı)
- 132- Kuzum söyle bana şimdi
- 133- Yâre te'sirin ümid etmez iken efgânımın
- 134- Açıl ey gonçe-i sad-berg yaraşır
(Üçüncü dördlük bulundu)
- 135- Nice hâlim eden takrir
- 136- Akşam olur güneş gider şimde buradan
(2. dördlüğü bulundu, 1. ve 3. dördlük kullanılmış)
- 137- Neylediydim sana ben âh felek
(TRT Repertuvarında yok)
- 138- Ben sözüne bağlamam bel
(Üçüncü dördlük bulundu)

HİCÂZKÂR 5. TAKIM

- 139- Sen gibi bir simin bilek
- 140- Gördükte rûyin ey verd-i âlem
(TRT Repertuvarında yok)
- 141- Bana hem-dem eyleyen ey gam seni
(3. dördlük değişik görünümde)
- 142- Bir cilve-kâr nevrestedir
- 143- Ben bugün kınaya vardım
(TRT Repertuvarında yok)
- 144- Kanı ol bezm-i sefâ güster-i âfitab
(Üçüncü dördlük bulundu)

- 145- Ey melek rûy-i misâl-i âfitab
(TRT Repertuvarında yok)
- 146- Bağa girdim kamaşa
(Bizim tespitlerimizde 2. mısra farklı)

HİCÂZKÂR 6. TAKIM

- 147- İftihârımdır bilir Rabb-i ganî
- 148- Ettin ihyâ askeri baştan başa
(TRT Repertuvarında yok)
- 149- Gel seninle eyserv-i revân
(Üç dördlûğü aynı)
- 150- Geldi safâ cân u dile
(Üçüncü kısım bulundu)
- 151- Açıp gül kâkülün ruhsâra karşı
(TRT Repertuvarında yok)
- 152- Gönlümü bir tıflı dil-bâz
(Üçüncü kısım bulundu)
- 153- Olmak sana her yâr ile
(Üçüncü dördlük bulundu)

HİCÂZKÂR 7. TAKIM

- 154- Ey dilber-i şirin edâ
- 155- Gülşen-i şevketde cânâ zâat-ı hüsnün ber-kemâl
(TRT Repertuvarında yok)
- 156- Bir halet ile süzdü yine
- 157- Ay mı doğmuş gün mü doğmuş âlem rûşen
(İkinci bölüm bulundu)
- 158- İltifâtın yok mu ey bî-menendim
(TRT Repertuvarında yok)
- 159- Kundak attı cân evine bir civân
(TRT Repertuvarında yok)

160- Ey nev- bahâr-ı izz ü nâz
(İkinci ve üçüncü bölüm bulundu)

161- Meyl edersin her dem ağyardan yana
(İkinci ve Üçüncü dördlükler farklı)

HİCÂZKÂR 8. TAKIM

162- Lütf-ı mudhik eyledi bir kat daha
(TRT Repertuvarında yok)

163- Aceb ol kaşı kemânım nereli
(TRT Repertuvarında yok)

164- Ey verd-i ranâ şuh-i melek-ves
(TRT Repertuvarında yok)

165- Ziyâsı lem'a efşan oldu
(TRT Repertuvarında yok)

166- Şeb tâ seher akar su gibi çağlar ağlarım
(Üçüncü dördlük bulundu)

HİCÂZKÂR 9. TAKIM

167- Hırâm et gülşene gûş eyle
(Üçüncü dördlük bulundu)

168- Düşmem ben senin üstüne
(TRT Repertuvarında yok)

169- Etmeyin ta'yîb edersem âh ü zâr
(TRT Repertuvarında yok)

170- Lütf-ı Celîl-i Kîrdîgâr
(TRT Repertuvarında yok)

171- Ey melâhat burcunun meh-pâresi
(Üçüncü dördlük bulundu)

172- Var ey züğürd zen-göre
(TRT Repertuvarında yok)

173- Ferâcemin al yakası
(TRT Repertuvarında yok)

174- Eyledim âğyârı nihân
(TRT Repertuvarında yok)

175- Yoktur zaman gel
(Dördüncü dörtlük bulundu)

HİCÂZKÂR 10. TAKIM

176- Nevbahar oldu açıldı goncalar
(TRT Repertuvarında yok)

177- Eyledim bunca amân ah güzel
(TRT Repertuvarında yok)

178- Gonca bağı kemâl-ı meymenet
(TRT Repertuvarında yok)

179- Nevruz-ı bahâr oldu yine
(İkinci ve üçüncü dörtlük bulundu)

180- Dilerim zülfüne berdâr olayım

181- Nûkhet-i gerdenin
(TRT Repertuvarında yok)

182- Daîmâ feryâd u efgûndır gönül
(Üçüncü dörtlük bulundu)

183- Şahen şeh-i şefkât nişân
(TRT Repertuvarında yok)

184- Berdâr olalı zülfüne yâr fikr ü hayâlim
(TRT Repertuvarında yok)

HİCÂZKÂR 11. TAKIM

185- Seyr eyleyip simin tenin
(Üçüncü dörtlük bulundu)

186- Söylesem râz-ı derûnum âleme
(TRT Repertuvarında yok)

187- Tığ-ı hasret şerha açtı sineye
(TRT Repertuvarında yok)

- 188- Dil- dâde oldum ol dil-sitâna
(TRT Repertuvarında yok)
- 189- Lûtfet benim gel yanıma
- 190- Firâk-ı yâr ile her dem rencidedir gönlüm
(TRT Repertuvarında yok)
- 191- Hüsn-i vechin âfitâb-ı şu'le dâr
(TRT Repertuvarında yok)
- 192- Azm-i gülşen eyle cânânım hele
(TRT Repertuvarında yok)

SABA I. TAKIM

- 193- Yandım gene bir civâne
- 194- Yine gördü gözüm yâri
(İkinci ve üçüncü dörtlük bulundu)
- 195- Hicrinle ey şuh dil pâre pâre
(İkinci ve üçüncü dörtlük bulundu)
- 196- Bûlbûle verdi nevâlar fasl-ı gül
(TRT Repertuvarında yok)
- 197- Firkatinle ey peri hâlim harâb
- 198- Nergisler olur yaman uyan gel
- 199- Rûşen etti ey vech-i nûr
(Üçüncü dörtlük bulundu)
- 200- Görmedim ben sen gibi bir şîve-kâr
(TRT Repertuvarında yok)
- 201- Sabâda bûy-yi zülfünden eser var
(TRT Repertuvarında yok)
- 202- Bendeni eyledin ağyârâ fedâ
(TRT Repertuvarında yok)
- 203- Etmeyeyim gayrı felekten dilek
(TRT Repertuvarında yok)

SABA II. TAKIM

- 204- Gûş eyle gel bûlbûlleri
- 205- Firkât-ı rûyinle ey gonce dehân
- 206- Fasl-ı güldür nev-bahâr eyyâmıdır
- 207- Nevbahâr erdi yine kesb-i mesâr eyyâmıdır
(İkinci ve üçüncü dörtlükler bulundu)
- 208- Sevdi cânım şimdi bir nevres-fidân
(İkinci ve üçüncü dörtlük bulundu)
- 209- Nigâh-ı mestine cânlar dayanmaz
- 210- Dilberân ahd ü vefâyı
(İkinci dörtlük bulundu)
- 211- Küçücükten bir yâr sevdim ezeli
(İkinci ve üçüncü dörtlükler bulundu)
- 212- Buyur seyre sefâlarla
(TRT Repertuvarında yok)
- 213- Bigâneeler gel etme ülfet

UŞŞAK I. TAKIM

- 214- Dâim seni ben arar idim
(Üçüncü dörtlük bulundu)
- 215- Dem midir eder yâ aşk-ı devrânım mıdır
(TRT Repertuvarında yok)
- 216- Canım azdır sabr edemem
(TRT Repertuvarında yok)
- 217- Beni aldatmağa hacet ne idi
(TRT Repertuvarında yok)
- 218- Erdi nev-bahâr şenlendi dağlar
(Üçüncü dörtlük bulundu)

- 219- Bir bakışla aklım aldı ol peri
(TRT Repertuvarında yok)
- 220- Meyl edelden sona ey nevres-nihâl
(TRT Repertuvarında yok)
- 221- Bir şuh-i sitem-kâr ben saldı yine derde
(ikinci ve üçüncü dördlükler bulundu)

UŞŞAK II. TAKIM

- 222- Pür âteşim açtırma benim ağzımı zinhâr
- 223- Aşka olalı bende
(TRT Repertuvarında yok)
- 224- Hilâfım yoktur ey güzel
(TRT Repertuvarında yok)
- 225- Âh u feryâdım çıkar eflâke dek
(TRT Repertuvarında yok)
- 226- Seyredip ruhsarın ey Yusuf Cemâl
- 227- Ol perinin kasdı vardır cânıma
(TRT Repertuvarında yok)
- 228- Mürg-i cân tarîr-i sayyâd-ı ferâk
(TRT Repertuvarında yok)
- 229- Afv eyle günâhım n'olur ey şuh pesendim
- 230- Bir zülf-i siyâh âl ile bu gönlümü aldı
(Üçüncü dördlük bulundu)

BAYATİ TAKIM

- 231- Pek güzelsin ey şeh-i mülk-i vefâ
(Üçüncü dördlük bulundu)
- 232- Gamınla dil figâr olsun
(Üçüncü dördlük bulundu)

- 233- Kesdi târ-ı tâkatim tig-i edâ
(İkinci ve üçüncü dördlük bulundu)
- 234- Afv et felek benim cürm-ü günâhıma
(TRT Repertuvarında yok)
- 235- Bugün bir keyfiyyetim var
(Üçüncü dördlük bulundu)
- 236- Bu seyyie-i aşk tîğ-ı migâ ile uyandı
(TRT Repertuvarında yok)

İSFAHAN TAKIM

- 237- Erişsin kadd-i dildârın
(2. dördlük bulundu. Birinci ve 3. dördlük kullanılmış)
- 238- Geldi eyyâm-ı bahârın müjdeler ey nev-edâ
(4 tane dördlük Mecnû'a-i Ârifide 3 tane mevcut)
- 239- Mâh yüzüne bakmak ile doyulmaz
- 240- Düştü gönül yandı nâre
(Dört tane dördlük kullanılmış. Mecnû'a-i Ârifide 3 tane üçlük mevcut)
- 241- Bozdunuz ahd u amânım
- 242- Ne sefâdır eyyam-ı gûl
(İkinci ve üçüncü bölümler bulundu).

SONUÇ

Yaptığım inceleme sonunda bu eserlerin pek çoğunun notasının TRT kütüphanesinde olmadığını gördüm. Şahısların ellerinde olabilirdi. Ancak onlara ulaşabilmemiz, tespit edebilmemiz imkânsız olduğundan TRT kütüphanesini araştırmamda esas kaynak olarak kabul ettim. Araştırmanın en büyük kısmını burada gerçekleştirdim. Bazı eserlerde benim tespitlerimle, şu anda kullanılan güfteler arasında farklılıklar gördüm. Bu araştırmada bir diğer yararlı bölümün de günümüze kadar ulaşan şarkı sözlerinin eksik bölümlerinin ortaya çıkarılması olduğuna inanıyorum.

KAYNAKLAR

- 1- Y.ÖZTUNA, Türk Bestecileri, 82-3.
- 2- SADUN AKSÜT, Türk Mus. Antolojisi.
- 3- ETHEM RUHİ ÜNGÖR, Güfteler Antolojisi.
- 4- M.RONA, Elli Yıllık Türk Musikisi.
- 5- Meydan Larousse, I. 683c-9a-41b.
- 6- T.R.T. Repertuar Kitabı.
- 7- FERİT DEVELİOĞLU, Sözlük.
- 8- Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 30 Ocak 1988.

ÖZGEÇMİŞ

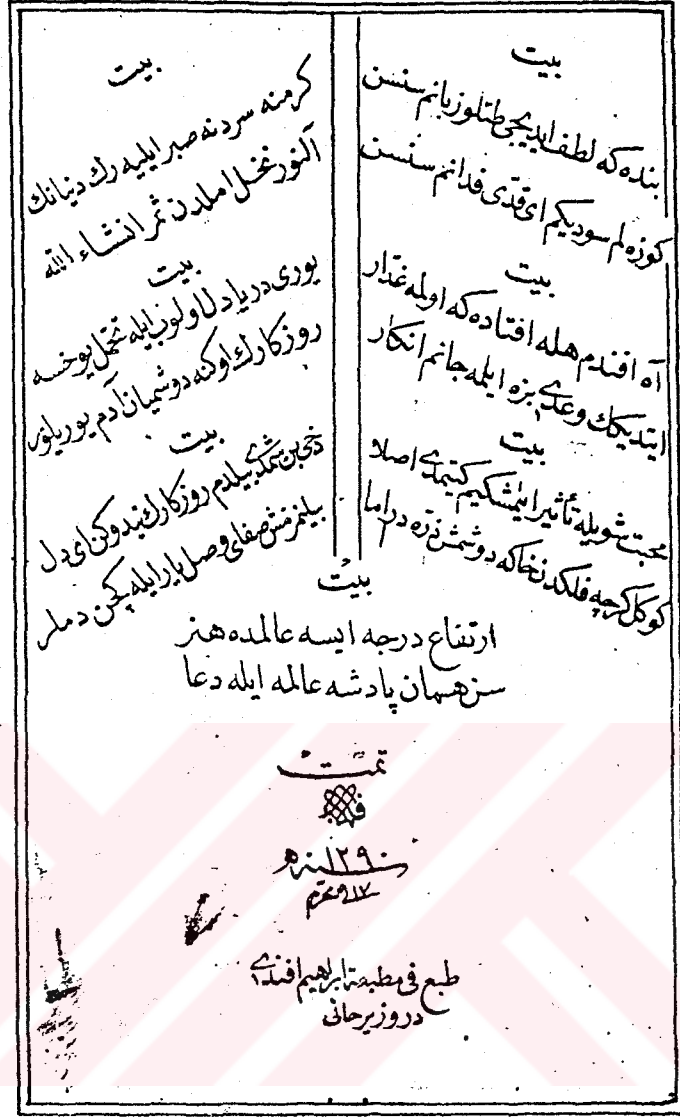
1958 yılında İstanbul'da doğdu. Fatih Kız Lisesini bitirdikten sonra ilk Türk Müziği eğitimine 1977 yılında İstanbul Belediye Konservatuvarında başladı. 1979 yılında İ.T.Ü. (İstanbul Teknik Üniversitesi)Türk Musîkisi Devlet Konservatuvarı Temel Bilimler Bölümüne girerek eğitimini sürdürdü. Konservatuvar eğitiminin yanı sıra çeşitli Üniversite korolarında çalışmalar yaptı. 1983 yılında Konservatuvarı bitirdi. Aynı yıl T.R.T. İstanbul Radyosunda Türk Sanat Müziği bölümünde müzik prodüktörü olarak göreve başladı.

Bu görevini 1985 yılına kadar sürdürdü.

1985 yılında İzmir Devlet Klâsik Türk Müziği Korosunda ses sanatçısı olarak göreve başladı.

Bu kurumda 4 yıl boyunca korist ve solist olarak görev yaptı. Bu görevinin yanı sıra T.R.T. İzmir Radyosunda açıklamalı müzik programları hazırladı. Ayrıca 9 Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Türk müziği korusunu kurdu ve şefliğini yaptı. 1989 yılında nakille İstanbul Devlet Klâsik Türk Müziği korosuna atandı.

Nurgül Göktürk koro sanatçılığının yanı sıra halen T.R.T. İstanbul Radyosunda Türk Müziği bestecileriyle ilgili bir dizi program hazırlamaktadır.

Temmet

Sene, hicrî 1290

Muharrem ayının 17.günü

Tab'-fi-Matba'a-i İbrâhim Efendi

der- Vezîr Hanı